

Ν. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ - Ν. ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ - Ν. & Ε. ΕΛΕΟΠΟΥΛΟΥ

796567

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΙ
ΦΑΙΔΩΝ - ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ

746 - 798

ΣΤ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1972

TO THE ATTENTION OF

Dr. Papageorgiadis

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικών Συστημάτων

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

1. ΦΑΙΔΩΝ

2. ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ

ΔΩΡΕΑ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

D·PAPALEONARDOS.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΛΛΑΣ 203 (ΕΕΦ) Ε

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΝΙΚΑΘ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΦΑΙΔΩΝ

ΣΤ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1972

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Α' ΠΛΑΤΩΝ

1. ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Ο Πλάτων ἐγεννήθη εἰς τὰς Ἀθήνας τῷ 428 ή 427 π.Χ. Ο πατὴρ αὐτοῦ Ἀρίστων ἦτο εὐγενής, ἀλλ' ἀγνώστου πιθανῶς ἱστορικῆς γενεᾶς, ἡ δὲ μῆτηρ αὐτοῦ Περικλέην ἀνῆκεν ἐπίσης εἰς ἐπιφανῆ οἰκογένειαν, ἀνάγομσαν τὸ γένος αὐτῆς εἰς τὸν Σόλωνα. Τὸ ἀρχικὸν ὄνομα τοῦ Πλάτωνος ἦτο Ἀριστοκλῆς, τὸ ὄνομα τοῦ πάππου του, Πλάτων δὲ ὀνυμάσθη, ὡς ἀναφέρεται, διότι εἶχεν εὐρέα στέρνα καὶ μέτωπον. Περὶ τῆς παιδείας αὐτοῦ δὲν γνωρίζομεν πολλά, ἀλλὰ πάντως ἔτυχεν ἐπιμεμελημένης ἀνατροφῆς, ὡς υἱὸς πλουσίας καὶ εὐγενοῦς οἰκογενείας, καὶ εἰς τὸν πατρικὸν οἰκον κατετέθησαν βαθέως εἰς τὴν ψυχήν του τὰ σπέρματα τῆς ἀρετῆς, ἡ ὁποία τὸν κοσμεῖ καθ' ὅλην του τὴν ζωήν. Εἶναι δημως βέβαιον, ὅτι ἐμύηθη εἰς τὴν φιλοοὐφίαν ὑπὸ τοῦ Κρατύλου, μαθητοῦ τοῦ Ἡρακλείτου. Ἀλλὰ τὸν ἐνεθουσίαζε μᾶλλον ἡ ποίησις καὶ μάλιστα ἡ τραγική· ἡ γνωριμία του ὅμως μὲ τὸν Σωκράτη, ἡ ὁποία συμπίπτει μὲ τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἐπέφερε ρίζικὴν μεταβολὴν εἰς τὰς τενανικάς του κλίσεις. Παρέδωσεν εἰς τὸ πῦρ τὰ ποιητικά του πονήματα καὶ ἀφωσιώθη ὅλος εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν προσωπικότητα τοῦ Σωκράτους, πλησίον τοῦ ὅποίου παρέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του.

Ο ἄδικος θάνατος τοῦ διδασκάλου τὸν ἐπίκρανε τόσον, ὥστε ἔφυγεν εἰς τὰ Μέγαρα πλησίον τοῦ Εὔκλείδου, ὅπου μὲ ἄλλους Σωκρατικοὺς ἔθρηνησεν αὐτὸν· ἐκεῖθεν μετὰ βραχὺ πιθανῶς διάστημα ἐπανῆθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Κατὰ διάφορα ἐπειτα χρονικὰ διαστήματα ἔκαμεν ἀρκετὰ ταξιδια ἐπανερχόμενος ἐκ νέου εἰς τὴν γενέτειραν. Τὸ μακρότερον δλων ἦτο τὸ εἰς Αἴγυπτον καὶ Κυρήνην. Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐγνώρισε τὸν ἐκεῖ πανάρχαιον πολιτισμόν, ἐδιδάχθη ἵσως ἱστορίαν καὶ μαθηματικά, τὸ δὲ πολίτευμα τῆς χώρας τοῦ ἀφῆκε μεγάλην ἐντύπωσιν, τῆς ὁ-

ποίας ἔχνη βλέπουμεν εἰς τὰ περὶ πολιτείας ἔργα του. Εἰς τὴν Κυρήνην ἤκουσε τοὺς μαθηματικούς της καὶ ἐγνώρισε τὸν διάσημον γεωμέτρην Θεόδωρον. Τῷ 389 π.Χ. ἦλθεν εἰς τὴν Κάτω Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν. 'Ο πιθανώτερος λόγος τῶν ταξιδίων αὐτῶν ἦτο ἡ ἐπιθυμία του νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ ὀφεληθῇ ἐκ τῆς σοφίας τῶν χωρῶν αὐτῶν. Τὸ εἰς τὴν Κάτω Ἰταλίαν ταξιδίων του ὑπῆρξεν ἀφοριμή νὰ γνωρίσῃ ὁ Πλάτων τοὺς Πυθαγορείους ἐκ τοῦ πλησίον, νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς φιλοσοφίας αὐτῶν, νὰ μυηθῇ πληρέστερον εἰς τὰ 'Ορφικὰ καὶ νὰ γνωρίσῃ ἀκόμη μὲ τοὺς 'Ελεάτας καὶ τὰς δοξασίας αὐτῶν. 'Η ἀποδημία αὐτὴ ὑπῆρξεν ἔνεκα τούτου σημαντικωτάτη διὰ τὴν μετέπειτα πνευματικὴν αὐτοῦ ἔξτιξιν.

Διάφορος ὅμως ὑπῆρξεν ἡ πνευματική του συγκομιδὴ ἐκ τῆς Σικελίας. 'Εκεῖ ἐγνώρισε ἐκ πείρας μίαν τυραννίδα, ζήσας εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν Διονυσίου τοῦ Α' καὶ ἐκέρδησε φίλον καὶ θαυμαστὴν τὸν γυναικάδελφον τούτου Δίωνα. 'Αλλ' ἡ γνωριμία του μὲ τὸν Διονύσιον εἰχεν οὐκτρὸν τέλος. 'Ο τύραννος, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ ἐνοχλητικοῦ ἥθικολόγου, τὸν ἐπεβίβασε διὰ τῆς βίας πλοίου ἀναχωροῦντος διὰ τὴν 'Ελλάδα' ὁ κυβερνήτης αὐτοῦ, κατ' ἐντολὴν πιθανώτατα τοῦ Διονυσίου, τὸν ἐπώλησεν ὡς δοῦλον εἰς τὴν Αἴγιναν. 'Ο 'Αννίκερις ὅμως ὁ Κυρηναῖος παρευρισκόμενος ἐκεῖ τὸν ἔξηγόρασε καὶ οὕτως ὁ Πλάτων ἐπανῆλθεν εἰς τὰς 'Αθήνας τῷ 387 π.Χ. εἰς ἡλικίαν 40 ἐτῶν περίπου.

'Εκτοτε ὁ Πλάτων παρέμεινεν εἰς 'Αθήνας πλὴν δύο διακοπῶν παρὰ τὰ πρότερα παθήματά του. Τῷ 366 π.Χ. μετέβη καὶ πάλιν εἰς Σικελίαν, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ νέου τυράννου Διονυσίου τοῦ Β', διαδεχθέντος τὸν πατέρα του, πρὸς διαρρύθμισιν τῶν ἐκεῖ πολιτικῶν πραγμάτων κατὰ τὰς φιλοσοφικὰς αὐτοῦ ἰδέας. 'Αλλὰ καὶ πάλιν ἡ πατήθη ὁ Πλάτων εἰς τὰς προβλέψεις του καὶ ἡναγκάσθη νὰ καταλίπῃ τὰς Συρακούσας, ἀφοῦ ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ, διότι ἔλλως δὲν τοῦ ἐπέτρεπτον νὰ ἀναχωρήσῃ. Καὶ πράγματι τῷ 361 π.Χ. ἐπανῆλθεν εἰς Σικελίαν, ὅπου ὅχι μόνον δὲν κατώρθωσε νὰ διαλλάξῃ τὸν τύραννον μὲ τὸν Δίωνα καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ ἐκ τῆς ἔξορίας τὸν δεύτερον, ἀλλὰ καὶ κατέστη ὅποτε, ἔνεκα τοῦ ὄποιου ἐκινδύνευσεν αὐτὴ ἡ ζωὴ του. 'Εσώθη μόνον κατόπιν ἐπεμβάσεως τῶν ἐν τῇ Κάτω Ἰταλίᾳ Πυθαγορείων φίλων του καὶ ἐπανῆλθεν εἰς 'Αθήνας, χωρὶς πλέον νὰ ἀπομακρυνθῇ ἐξ αὐτῶν.

Εἶναι ἐπίσης βέβαιον, ὅτι ὡς ἀνὴρ ὑγής καὶ ῥωμαλέος πλέον ἡ ἀπαξία στρατεύθη κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀνδρικῆς αὐτοῦ ἡλικίας, ὅτι δὲν ἀνεμείχθη εἰς τὰ πολιτικά, διότι καὶ ἐκ πεποιθήσεως καὶ ἐκ κατα-

γωγῆς δὲν συνεπάθει τὴν δημοκρατίαν, ή όποια ἔθανάτωσε τὸν ἄριστον τῶν πολιτῶν Σωκράτη, ὅτι παρέμεινεν ἄχαρμος καὶ ὅτι ἡτο λίαν φιλομαθής καὶ πολυμαθέστατος, ὡς ἐμφαίνεται ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων του.

"Οτε τὸ πρῶτον ἐπανῆλθεν ἐκ Σικελίας εἰς Ἀθήνας, ἐφίλοτιμήθη νὰ καταστήσῃ κοινωνούς τῆς πείρας του καὶ τῶν γνώσεών του τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ κοινωνήσουν τούτων. "Ιδρυσε λοιπὸν πρὸς τοῦτο παρὰ τὸ Γυμνάσιον « Ἀκαδήμεια » μόνιμον φιλοσοφικὴν σχολήν, ὅμωνυμον μὲ αὐτό, διατηρηθεῖσαν μέχρι τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ὑπότε κατηργήθη. 'Η Ἀκαδημία ἔγινε κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Πυθαγορείου σχολῆς, ἀλλ' ὁ ἰδρυτής της δὲν ἀπεδέχετο οὔτε τὴν ἐχεμύθειαν τῶν Πυθαγορείων, οὔτε τὸ δυσπρόσιδον τῶν μαθητῶν πρὸς τὸν διδάσκαλον, ἀλλ' ἔζητε νὰ συμβιβάσῃ τὴν ἀκροαματικὴν μέθοδον τῆς διδασκαλίας μετὰ τῆς διαλογικῆς τοῦ Σωκράτους. 'Η Ἀκαδημία ἐτέθη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Μουσῶν, τῶν ὅποιων ὁ Πλάτων ἤδρυσεν εἰς τὸν κῆπον τῆς σχολῆς Ἱερόν, καὶ οἱ ὄμιληται κατὰ τὸ πρότυπον τῶν Ὁρφικῶν καὶ Πυθαγορείων ἀπετέλουν Ἱερὰν ἔνωσιν. 'Εντὸς τῆς σχολῆς κατέψησεν ὁ Πλάτων καθὼς καὶ οἱ ἑκάστοτε σχολάρχαι τῆς Ἀκαδημίας ἐκ κληρονομίας τοῦ ἰδρυτοῦ. 'Επιφανεῖς Ἀθηναῖοι καὶ ζένοι ἦσαν οἱ ἀποτελοῦντες τὸν ὄμιλον τῆς σχολῆς, μεταξὺ τῶν ὅποιων καταλέγονται ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Δημοσθένης.

'Ο Πλάτων ἔξηκολούθησεν ἀνελλιπῶς, πλὴν τῶν δύο διακοπῶν, τὰς ὅποιας εἴδομεν, νὰ διδάσκῃ εἰς τὴν σχολήν, χωρὶς νὰ παύῃ νὰ γράφῃ. Μόνον ὁ Θάνατος περὶ τὸ δγδοηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του ἔθεσε τέρμα εἰς τὴν γόνιμον δρᾶσίν του. 'Ο νεκρὸς τοῦ πρώτου σχολάρχου τῆς Ἀκαδημίας ἐτάφη εἰς τὸν κῆπον αὐτῆς.

2. ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

'Υπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Πλάτωνος φέρονται 44 ἔργα. 'Εκ τούτων θεωροῦνται γνήσια τρεῖς ἐπιστολαὶ καὶ 24 - 26 συγγράμματα ἔχοντα τὴν μορφὴν διαλόγου, πλὴν τῆς Ἀπολογίας, ή ὅποια εἶναι γραμμένη εἰς συνεχῆ λόγον. 'Η μορφὴ δὲ αὕτη τοῦ λόγου δὲν εἶναι ἔξωθεν δάνειον, ἀλλὰ φυσικὴ ἀναπαράστασις τῆς διαλογικῆς διδασκαλίας τοῦ Σωκράτους, ή ὅποια ἔγινετο μὲ τόσην δεξιότητα καὶ ἀσφάλειαν. Οὕτω λοιπὸν προηλθε νέον είδος τοῦ ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου, ὁ Πλατωνικὸς διάλογος, γραμμένος μὲ τόσην λογοτεχνικὴν χάριν εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Ἀθηναίων τῆς ἐποχῆς.

'Αλλὰ δὲν πρέπει νὰ θεωρήσωμεν τοὺς Πλατωνικοὺς διαλόγους ὡς

ἐν εἴδος ἐστενογραφημένων πρακτικῶν τῶν Σωκρατικῶν διαιλόγων· ἡ ζωή· ἡ μορφὴ καὶ τὸ πλάσιον τούτων εὑρύνονται, παρελθόν καὶ παρὸν συνενοῦνται, αἱ κρατουσταὶ ίδεαι ἀνάγονται εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα, ὡστε πανταχοῦ διακρίνεται ὁ ἀνώτερος νοῦς, ὁ ὄπους διαμορφώνει. καλλωπίζει καὶ ἔξυψώνει ὡς χρωστήρ ἔξοχου καλλιτέχνου ἐπεξεργαζομένου ὥραιάν, ἀλλ' ἀτελῆ καταλειφθεῖσαν εἰκόνα, τὴν ὅποιαν θέλει νὰ ἐμφανίσῃ οὗτος ὡς ἔργον οὐχὶ ίδικόν του, ἀλλὰ τοῦ πρώτου σχεδιάσαντος. 'Η τοι-αύτη εὐλάβεια καὶ ἀφοσίωσις τοῦ Πλάτωνος πρὸς τὸν Σωκράτη ἀποτελεῖ μοναδικὸν εἰς τὴν ιστορίαν παράδειγμα σχέσεως μαθητοῦ πρὸς διδά-σκαλον, τοῦ ὅποιου τὴν προσωπικότητα μᾶς παρέδωσεν ὅλως ίδανικήν.

Β'. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΥΤΗΣ

'Η φιλοσοφία, δπως καὶ τὸ δρᾶμα, ἔχει πατρίδα τὴν 'Ελλάδα. 'Ε-γεννήθη εἰς τὰς 'Ελληνικὰς ἀποικίας καὶ μάλιστα τὰς 'Ιωνικάς καὶ ἡνδρώθη καὶ ἔξυψώθη εἰς τὰς 'Αθήνας.

'Αλλὰ τὶ εἶναι φιλοσοφία; Φιλοσοφία κυρίως εἶναι ἡ ἀγάπη τῆς σοφίας ἡ τῆς γνώσεως· ἡ ἔξερεύνησις τῆς ἀληθείας καὶ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, ἡ ἐπιστήμη τῶν ὄντων, τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν αἰτίων αὐτῶν. 'Ο Πλάτων φιλοσοφίαν θεωρεῖ τὴν γνῶσιν τοῦ ὄντως ὄντος, τοῦ ἀγεν-νήτου καὶ ἀφθάρτου, μονοειδοῦς καὶ αἰώνιου. 'Ο 'Αριστοτέλης πάλιν λέ-γει, δτι φιλοσοφία εἶναι ἡ ἔρευνα τῶν αἰτίων καὶ τῶν ἀρχῶν τῶν ὄντων. 'Εξ ἀλλού κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἀλλοὶ διαφορετικά δρίζουν τὴν φιλοσοφίαν.

Τὰ προβλήματα τῆς φιλοσοφίας εἶναι κυρίως τρία :

1) .Τὸ γνωσιολογικόν, ἥτοι 'α') 'Η ἔρευνα τοῦ πῶς συν-τελεῖται ἡ γνῶσις ἡμῶν καὶ ποίᾳ ἡ πηγὴ αὐτῆς. Εἶναι δηλαδὴ αἱ αἰσθή-σεις ἡ ἡ νόησις ; "Αλλοι τῶν φιλοσόφων δέχονται ὡς πηγὴν τὴν αἰσθη-σιν (αἰσθησιαρχικοὶ) καὶ ἄλλοι τὴν νόησιν (νοησιαρχικοί). β')) Ποῖον τὸ κύρος τῆς γνώσεως ἡμῶν· ἡ γνῶσις δηλαδὴ ἡμῶν περὶ τοῦ κόσμου ἔχει ὑποκειμενικὸν κύρος ἡ ἀντικειμενικόν ; Εἶναι δηλαδὴ ὁ κόσμος διά-φορος ἀπὸ ὅ τι μᾶς φαίνεται ἡ εἶναι οὗτος πράγματι, δπως τὸν νομίζο-μεν ; γ')) Ποῖον τὸ δριόν τῆς γνώσεως ἡμῶν ; Μέχρι ποίου σημείου δη-λαδὴ φύσειν ἡ γνῶσις μας ; Δυνάμεθα νὰ φύσωμεν εἰς τὴν ἐσχάτην τοῦ παντὸς οὐσίαν ;

2) Τὸ ὄν το λογικόν, τὸ ὅποῖον ἔξετάζει περὶ τῆς οὐσίας τοῦ κόσμου καὶ παντὸς ὑπάρχοντος καὶ φαινομένου. Εἶναι δηλαδὴ ὁ κόσμος ὅλη ἡ πνεῦμα ἡ εἶναι καὶ τὰ δύο μαζί;

3) Τὸ χρήσιμο λογικόν, τὸ ὅποῖον ἐρευνᾷ περὶ τῶν παντὸς εἴδους ἀξιῶν. "Ητοι ἡ φιλοσοφία ἔξετάζει πῶς δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὸ Α ἡ Β φαινόμενον ἡ πρᾶγμα, ποία εἶναι ἡ οὐσία του καὶ ποία ἡ ἀξία του.

Γ'. Η ΠΡΟ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Πρὸς κατανόησιν τοῦ Φαίδωνος εἶναι ἀνάγκη νὰ δώσωμεν μίαν σαφῆ, ἀλλὰ περιληπτικὴν εἰκόνα τόσον περὶ τῆς πίστεως κλπ. τῶν Ὀρφικῶν, ὅσον καὶ περὶ τῆς ιστορικῆς ἔξελίζεως τῆς φιλοσοφίας.

Ο Ι. Όρφικοι

Παντοῦ εἰς τὴν γῆν προηγήθη τῆς γνώσεως ἡ πίστις καὶ τῆς φιλοσοφίας ἡ θρησκεία, αἱ ὅποιαι ἔδωσαν κάποιαν λύσιν εἰς τὰ προβλήματα τῆς φιλοσοφίας. Ποία ἦτο ἡ πίστις τῶν Ἐλλήνων, εἶναι γνωστόν. Τὰ Ὀρφικὰ ὅμως μυστήρια, τῶν ὅποιών ἡ ἔδρυσις ἀποδίδεται εἰς τὸν θρυλικὸν Ὁρφέα, ἀπονέμουν τὴν ὑπαρξίαν καὶ τὴν μοῖραν τοῦ ἀνθρώπου εἰς ἄλλην αἰτίαν. Οἱ μεμυημένοι εἰς αὐτὰ ἀπετέλουν θρησκευτικὰς κοινότητας καὶ εἰχον ἰδίαν πίστιν. Κατὰ τὴν διδισκαλίαν τῶν Ὀρφικῶν, ὁ ἀνθρωπὸς ἔγινε ἀπὸ τὴν τέφραν τῶν ὑπὸ τοῦ Διὸς φονευθέντων Τιτάνων, διότι οὗτοι εἶχον καταφάγει τὸν Ζαχρέα, υἱὸν αὐτοῦ καὶ τῆς Περσεφόνης. Δύο λοιπὸν στοιχεῖα φέρει ὁ ἀνθρωπὸς: τὸ τιτανικὸν, ἀπὸ τὸ ὅποῖον ἔγινε τὸ σῶμα, καὶ τὸ θεῖον, τοῦ υἱοῦ τοῦ Διός, ἀπὸ τὸ ὅποῖον προῆλθεν ἡ ψυχὴ. Ἔπομένως ὁ ἀνθρωπὸς δέφειλει νὰ φροντίζῃ διὰ τὴν θείαν ψυχὴν καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ ἀπελευθερώσῃ αὐτήν, ἡ ὅποια διὰ τῆς γεννήσεως ἐνεκλείσθη εἰς τὰ δεσμὰ τοῦ σώματος. Τὸ παράδειγμα τοῦ θεοῦ δεικνύει εἰς τὸν ἀνθρωπὸν τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὅποῖον θὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Ὁ Ζαχρεὺς ἐφονεύθη μὲν ὑπὸ τῶν Τιτάνων, ἀλλ' ἀνεστήθη ὑπὸ τοῦ Διός· διότι οὗτος κατέπιε τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ ἐγέννησε τὸν Διόνυσον, προωρισμένον νὰ συμμερίζεται τὴν δέξαν καὶ τὴν κυριαρχίαν τοῦ πατρός. Ἡ ὑπαρξία εἰς τὸν κόσμον εἶναι ἀμάρτημα καὶ ἀπαιτεῖ διὰ τοῦτο ἔξιλέωσιν· δι' αὐτῆς μόνον ὁ ἐνυπάρχων εἰς τὸν ἀνθρωπὸν θεῖος σπινθήρ θὰ διασπαθῇ εἰς τὸν ἀνώτερον κόσμον. Κάθε ἀνθρωπὸς λοιπὸν πράπει νὰ

πάθη, νὰ ἀποθάνῃ καὶ νὰ ἀναγεννηθῇ. Αὐτὴ εἶναι ἡ βαθυτέρα ἔννοια τῶν Ὀρφικῶν μυστηρίων. Ἐπίγειος βίος χωρὶς μύησιν δὲν ἀρκεῖ διὰ τὴν καθάροσιν τῆς ψυχῆς. «Ἐπρεπε λοιπὸν ὁ ἀνθρώπος νὰ μυηθῇ—νὰ ἀρχίσῃ νὰ πάσχῃ. Οὕτως ὁ μεμυημένος ἐπίστευε πλέον, ὅτι ἥνοῦτο μὲ τὸ θεῖον καὶ ἔξήρχετο ἀπὸ τὸν «φοβερὸν κύκλον», ὁ ὥποιος ἦτο ἡ μετεμψύχωσις ἡ μετενσωμάτωσις. Διότι ὁ ἀμύητος καὶ θὰ ἐτιμωρεῖτο μετὰ θάνατον καὶ θὰ ἐπανήρχετο ἡ ψυχή του εἰς τὴν ζωήν, εἰς τὸ τῶμα ἀνθρώπου ἡ ζώου («ἀνακύκλησις τῶν γεννήσεων»). Μόνον ἡ καθαρὰ καὶ μεμυημένη ψυχὴ θὰ ἔδῃ τὸ φῶς τῆς ἀναστάσεως πλησίον τῶν φωτεινῶν θεῶν.

Οἱ Ἱωνεῖς φιλόσοφοι

Οἱ Ἱωνεῖς φιλόσοφοι πρῶτοι ἔζήτησαν νὰ εὔρουν τὴν ἀρχὴν τοῦ παντὸς οὐχὶ διὰ τοῦ μύθου. ἀλλὰ διὰ τῆς λογικῆς σκέψεως. Καὶ ὡς τοι-αύτην ἀρχὴν ἔθεώρησαν μόνον τὴν ὕλην, ἀγέννητον καὶ ἀνώλεθρον, ἔχουσαν ὅμως δύναμιν κινητήν, ζωϊκήν καὶ λογικήν, ἐν εἰδος θείας δυ-νάμεως ἡ ψυχής, ὑλοζωταὶ ἡ ὑλοψυχία (ἀρχὴ διφυής), ἀπὸ τὴν ὑποίαν πηγάζουν τὰ πάντα καὶ εἰς τὴν ὄποιαν ἀφανίζονται τὰ πάντα. Ἐκ τού-των ὁ Θαλῆς ἔθεώρησεν ὡς πρώτην ἀρχὴν τὸ ὑδωρ ἡ ὑγρόν, ὁ Ἀναξί-μανδρος τὸ ἀπειρον πλῆθος ἡ χάος καὶ ὁ Ἀναξιμένης τὸν ἀέρα.

Οἱ Πυθαγόρειοι

Οἱ Πυθαγόρειοι, ἀντιθέτως πρὸς τοὺς Ἱωνας, δὲν ἐδέχθησαν μίαν οὐσίαν ὑλικὴν μετὰ δυνάμεως λογικῆς καὶ ζωιγόνου, ἀλλὰ μίαν νοοῦσαν ὄιακοσμητικὴν ἀρχὴν ἐνυπόστατον, ἡ ὄποια ἔχει δηλαδὴ συγχρόνως καὶ τὴν ὕλην, τὴν ὄποιαν διακοσμεῖ καὶ διευθύνει. Καὶ ὡς τοιαύτην ἐδέχθη-σαν τοὺς ἀριθμούς. «Οπως τὸ σύμπαν, ὁ κόσμος, ὅπως πρῶτοι οἱ Πυθα-γόρειοι τὸ ὀνόματαν, δὲν εἶναι παρὰ μία συμμετρία καὶ ἀρμονία καθ' ὡ-ρισμένας ἀριθμητικὰς ἀναλογίας διατεταγμένος μὲ βάσιν μόνον τοὺς ἀρι-θμούς, οὕτω καὶ ἡ οὐσία αὐτοῦ πρέπει νὰ εἶναι μόνον οἱ ἀριθμοί. Οἱ ἀ-ριθμοὶ λοιπὸν εἶναι οὐσίαι αὐτοτελεῖς, αὐθύπαρκτοι καὶ πραγματικοί, αἱ ὄποιαι ἔχουν συγχρόνως καὶ τὴν δύναμιν τῆς διαπλάσεως· « μιμήσει τὰ ὄντα εἶναι τῶν ἀριθμῶν ». Τυπερτάτη πραγματικότης εἶναι ἡ μονάς, τὸ ἔν, ὁ ἀγέννητος θεός, μὴ καταληπτὸς ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ κεντρικὸν πῦρ, ἐξ οὗ ἐδημιουργήθη ὁ κόσμος, στερούμενος ὅμως τοῦ προσόντος τῆς τελειότητος τοῦ θείου, διάτι, ἐνῷ εἶναι εἰς, συγχρόνως μαρφοῦται

καὶ διαπλάσσεται εἰς πολλὰ (ἔνυλος πανθεῖσμός, διφυής ἀρχή). 'Η ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀρμονία προερχομένη ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς σχέσεως τῶν σωματικῶν στοιχείων καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὴν ζωὴν πρὸς κάθαρσιν (μετεμψύχωσις). 'Ἐν τοιαύτῃ ὅμως παριπτώσει ἡ θεωρία περὶ τῆς ψυχῆς ὡς ἀρμονίας πρέπει νὰ νοηθῇ ὡς ἀρμονικὴ σύνδεσις τῆς ἀθανάτου ψυχῆς μετὰ τῶν στοιχείων τοῦ σώματος.

Οἱ Ἐλεᾶται

Οἱ Ἐλεᾶται -Ξενοφάνης, Παρμενίδης, Ζήνων -έκαμπαν ἐν βῆμα περαιτέρω. 'Αντὶ τῆς διφυοῦς καὶ μεταβλητῆς ἀρχῆς τῶν Πυθαγορείων ἐδέχθησαν μίαν, ἔνα θεόν τὸ «ἐν καὶ πᾶν» ἀγέννητον, ἀνώλεθρον, ἀκίνητον, μονοειδὲς καὶ ἀναλογίωτον, νοοῦν καὶ διὰ τοῦ νοῦ μόνον καταληπτόν, ἐπομένως ἀποκλεῖον πᾶσαν κοσμολογικὴν ἡ φυσικὴν ἔρμηνείαν (ἔνισμὸς ἐνύλου πνεύματος πανθεῖστικῶς). Αἱ μεταβολαὶ τῶν αἰσθητῶν δὲν εἶναι προϊόντα τῆς μεταβολῆς τοῦ ἐνὸς ὄντος, ἀλλὰ γεννήματα τῶν αἰσθήσεων, αἱ όποιαι μᾶς τὸ ἐμφανίζουν εἰς ποικίλας μορφάς. Αἱ αἰσθήσεις λοιπὸν μᾶς ἀπατοῦν καὶ μόνον ἡ νόησις εἶναι τὸ μέσον διὰ νὰ εὕρωμεν τὴν ἀλήθειαν τοῦ ὄντος. Διότι τὸ ὅμοιον διὰ τοῦ ὅμοίου καὶ τὸ νοητὸι διὰ τοῦ νοῦ, ὡς ὁμοίου, εἶναι δυνατὸν νὰ γίνη γνωστόν. 'Ἐν τούτοις πρὸς ἔρμηνείαν τῶν ὄντων δέχονται τὴν μεῖξιν δύο στοιχείων, τοῦ λαμπροῦ (πῦρ, φῶς κ.τ.δ.) καὶ τοῦ σκοτεινοῦ (νύξ, σκότος κ.τ.δ.). Τὸ φωτεινὸν εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς κινήσεως, τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς νοήσεως. 'Επομένως ἡ ἀναλογία κατὰ τὴν μεῖξιν τοῦ φωτεινοῦ καὶ σκοτεινοῦ κανονίζει τὴν τελειότητα τῶν ὄντων. Καὶ ἡ ψυχὴ λοιπὸν τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι ἴδια ὑπόστασις, ἀλλὰ μία κατάστασις ἐνεργείας, ἐν προϊόντι μείξεως ὑλικῶν στοιχείων.

Οἱ Ἡράκλειτος

'Οἱ Ἡράκλειτος, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς Ἐλεᾶτας, δέχεται οὐχὶ τὸ ἔνιαῖν καὶ ἀκίνητον τοῦ ὄντος, ἀλλὰ τὴν διαρκὴ μεταβολὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀντίθετον μάλιστα μορφήν: « τὰ πάντα ρέει ». Πᾶσα μονιμότης καὶ ἀκινησία τῶν αἰσθητῶν εἶναι ἀπάτη τῶν αἰσθήσεων, τούναντίον ἀληθεῖς εἶναι ἡ κίνησις καὶ ἡ μεταβολή, ἡ όποια ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐπιτρέπει τὴν γνῶσιν. 'Η μεταβολὴ εἶναι ἡ μόνη αἰτία τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς ζωῆς « πόλεμος πάντων πατήρ ». Φορεύει δὲ τῆς διαρκοῦς μεταβο-

λῆγες είναι διφυής ύπόστασις, ὅπως καὶ τῶν Πυθαγορέων, ὑλικὴ καὶ πνευματική, τὸ πῦρ πεπροικισμένον μὲν λόγον καὶ δημιουργοῦν κατὰ λόγον (ὑλόψυχος πανθεῖσμός, ἀρχὴ διφυής). Ἐκ τῆς διαρκοῦς κινήσεως τοῦ ἀειζώου πυρὸς ἐκπορεύονται τὰ ὄντα, γινόμενα ἐκ τῶν ἀντιθέτων αὐτῶν· «ταύτῳ ἔνι ζῶν καὶ τεθνηκός καὶ τὸ ἐγρηγυρός καὶ τὸ καθεῦδρον... τάδε γὰρ μεταπεσόντα ἐκεῖνά ἔστι κακεῖνα πάλιν μεταπεσόντα ταῦτα»· ἢ «φθορὴ δὲ πᾶσιν ἀπ' ἀλλήλων, τῷ μείζονι ἀπὸ τοῦ μείονος καὶ τῷ μείονι ἀπὸ τοῦ μείζονος...». Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μέρος τοῦ ἀειζώου πυρὸς καὶ μετέχει τοῦ λόγου αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ θείου αὐτοῦ λόγου (λογικοῦ) γίνεται γνωστὴ ἡ ἀλήθεια. Ἀλλὰ ὁμανασία τῆς ἀτομικῆς ψυχῆς δὲν δύναται νὰ νοηθῇ, διότι κατὰ τὸν θάνατον, ὁ ὄποιος διαδέχεται τὴν ζωήν, καὶ τάναπαλιν, ἔχομεν ἀτελεύτητον σειρὰν προσώπων καὶ ψυχῶν.

Ἐμπεδοκλῆς καὶ Ἀναξαγόρας

Οἱ Ἐμπεδοκλῆς καὶ ὁ Ἀναξαγόρας ἐσημείωσαν αἰσθητὴν πρόοδον, διότι εἰσήγαγον ὡς ἀρχὴν τῶν ὄντων στοιχεῖον ξένον πρὸς τὴν ὕλην. Ἐδέχθησαν μὲν τὰς ἴδιότητας τοῦ Ἐλεατικοῦ ὄντος, τὸ ἀγέννητον καὶ ἀνώλεθρον, ἀλλὰ τὸ ὄν τὸ ἐδέχθησαν πολλαπλοῦν τὴν μορφήν. Ἐδέχθησαν ἀκόμη καὶ τὸ γίγνεσθαι τοῦ Ἡρακλείτου διὰ τῆς διαρκοῦς μεταβολῆς. Ἀλλὰ διακοσμητικὴν ἀρχὴν ἐδέχθησαν δύναμιν ἔξωθεν. Ἡ ἀρχὴ τῶν ὄντων λοιπὸν εἶναι διαρχία ἢ δυσμός, διότι οὗτοι ἔχωρισαν τὴν κινοῦσαν αἰτίαν ἀπὸ τῆς κινουμένης ὕλης, καὶ πολυαρχία, διότι ἡ κινουμένη ὕλη δὲν εἶναι ἔν, ἀλλὰ πολλά.

Οἱ Ἐμπεδοκλῆς δέχεται τέσσαρα ὄντα, στοιχεῖα ὑλικά, τὸ πῦρ, τὴν γῆν, τὸν ἀέρα καὶ τὸ ὅδωρ, τὸ ὄποια κυβερνᾶ καὶ κατευθύνει δύναμις κινητικὴ ὑπὸ διπλῆν μορφήν· ὡς φιλότης, ἢ ὄποια μειράνουσα παράγει, καὶ ὡς νεῖκος, τὸ ὄποιον χωρίζει καὶ φθίρει, ὅπότε ἀναλαμβάνει ἡ φιλότης ἐκ νέου τὸ ἔργον της. Ἡ ψυχὴ εἶναι ἡ μεῖζης τῶν τεσσάρων στοιχείων εἰς ὅλα τὰ ἐνόργανα. Ἐν τούτοις δέχεται τὴν μερικὴν μετεμψύχωσιν.

Οἱ Ἀναξαγόρας δέχεται ὡς ἀρχὴν ὑλικὴν ἀπειρά σωμάτια (χρήματα) διαιρετὰ καὶ ἐτεροειδῆ, τὰ ὄποια διεκόσμησε καὶ διακινεῖ ὁ χωρὶς ὕλην Νοῦς, δύναμις αὐθυπόστατος, διανοητικὴ καὶ βούλητικὴ. Ὁ Νοῦς δὲν ἔχει οὔτε τὴν σκόπιμον ἐνέργειαν τοῦ θεοῦ, οὔτε συνείδησιν ἔαυτοῦ, καὶ δρᾶ συνήθως ὅπου ἐμφανίζεται κίνησις καὶ ζωή, ὡς

αιτία τούτων. 'Η ψυχή είναι ό τύπος τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Νοῦ εἰς πάντα τὰ ἐνόργανα. 'Ο δὲ θάνατος είναι ό χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος. 'Επιβίωσις ἀτομικῆς ψυχῆς ἐπομένως δὲν δύναται νὰ νοηθῇ.

Oι ἀτομικοὶ

Οι ἀτομικοὶ — Δημόκριτος, Λεύκιππος — ἀντιθέτως δέχονται ώς ἀρχὴν τῶν ὄντων ὃν ὑλικόν, χωρὶς ζωϊκὴν ἡ νοητικὴν δύναμιν, τὰ ἀ τομικά. Τὰ ἀτομα είναι τόσον μικρά, ὥστε είναι ἀόρατα, καὶ είναι ἀπειρά τὸν ἀριθμὸν, ἀδιαίρετα, ἀφθαρτα καὶ ἀναλλοίωτα, τὰ αὐτὰ κατὰ ποιόν, διάφορα ὅμως κατὰ τὸ σχῆμα, τὴν θέσιν καὶ τὴν τάξιν. Ταῦτα κινούμενα λόγῳ τοῦ βάρους των εἰς τὸν κενὸν χῶρον παράγουν συγενούμενα τὴν γένεσιν, διαλυόμενα τὴν φθορὰν καὶ ἀλλάσσοντα θέσιν, τάξιν κ.λ. τὴν μεταβολήν. Μία λοιπὸν είναι ἡ αἰτία τοῦ κόσμου, ἡ ὕλη, ἐκ τῆς μηχανικῆς κινήσεως τῆς ὁποίας γίνονται τὰ ὄντα (ένισμὸς ὑλικός).

'Ἐν τούτοις παρὰ τὸν ἀκρατὸν ὑλισμὸν οἱ ἀτομικοὶ διαχρίνουν ψυχὴν καὶ σῶμα. Τὰ πυρώδη ἀτομα τῆς ψυχῆς είναι πολυτιμότερα τῶν σωματικῶν καὶ είναι αἰτία τῆς κινήσεως καὶ τῆς ζωῆς τοῦ σώματος καθὼς καὶ τῆς νοήσεως τῆς ψυχῆς. 'Η νόησις μόνον μᾶς δίδει τὴν ἀληθῆ γνῶσιν, ἐνῷ ἡ αἰσθησις μᾶς ἀπατᾷ. Πρὸς ἔξήγησιν δὲ τῆς διὰ τῶν αἰσθήσεων γνώσεως δέχονται «τῷ ὅμοιῷ ἡ γνῶσις», ώς καὶ οἱ Ἐλεᾶται. 'Ο χωρισμὸς τῶν σωματικῶν καὶ ψυχικῶν ἀτόμων ἐπιφέρει τὸν θάνατον καὶ ἐπομένως ἡ ψυχὴ ἔχει βίον περιωρισμένον.

Oι σοφισταὶ

Οι σοφισταὶ ἀφησαν κατὰ μέρος τὰς ἀλληλοσυγκρουομένας καὶ ἀλληλοαιρομένας ἀκάρπους συζητήσεις περὶ τῆς ὀρχῆς τῶν ὄντων καὶ ἐστράφησαν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀνθρωπίνων καὶ τὴν ἔρευναν τῆς ἀξιοπιστίας τῆς γνώσεως. Τὸ αὐτὸν πρᾶγμα, ἔδειξαν, φαίνεται διάφορον εἰς διαφόρους ἀνθρώπους καὶ πολλάκις διάφορον εἰς τὸν ἕδιον ἀνθρωπον. 'Εκήρυξαν λοιπόν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀλήθεια μὲν γενικὸν κύρος· μοναδικὴ βάσις πάσης γνώσεως είναι ἡ προσωπικὴ ἐκάστου κατ' αἰσθησιν ἀντίληψις (αἰσθησιαρχικοί). 'Αληθές είναι ὅ τι συμφέρει εἰς τὸ ἀτομον, καὶ ἀγαθὸν ὅ τι ὡφελεῖ αὐτό· «πάντων χρημάτων μέτρον ὁ ἀνθρωπος» διεκήρυξεν ἐξ αὐτῶν ὁ Πρωταγόρας. Διὰ νὰ εὔτυχήσῃ ὁ ἀνθρωπος, πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν τέχνην νὰ πείθῃ τοὺς ἀλλους εἰς ὅ τι τὸν συμφέρει. Καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ἦτο τὸ μοναδικὸν θέμα τῆς διδασκαλίας των. Κατ' αὐτὸν

τὸν τρόπον συνήργησαν ἀκόμη περισσότερον ἀπὸ τοὺς πρωιγγηθέντας φιλοσόφους εἰς τὴν διάσεισιν τῶν θρησκευτικῶν, ἡθικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀξιῶν καὶ ὑπῆρχαν ἀφορμὴ νὰ γίνη ἀναθεώρησις ἀπὸ τοὺς μετὰ τούτους φιλοσόφους τοῦ ὅλου πνευματικοῦ οἰκοδομήματος τῶν Ἑλλήνων.

Ο Σωκράτης

‘Ο Σωκράτης ἀπέκλειε τὰςαν μηχανικὴν ἢ ὑλιστικὴν ἔξήγησιν τῶν ὄντων καὶ ἀπέδιδε τὴν αἰτίαν τούτων εἰς τὸ ἔλλογον θεῖον· οὕτως ἔγινεν ὁ πρῶτος εἰσηγητὴς τῆς τελεολογικῆς ἀποδείξεως τῆς ὑπάρχεως καὶ προνοίας τοῦ θεοῦ. ‘Η ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου μετέχει τοῦ θείου καὶ κατ’ ἀνάγκην ὑπάρχει ἀτομικὴ ἀθανασία τῆς ψυχῆς. ’Αντικείμενον ὅμως τῆς φιλοσοφικῆς ἐρεύνης του δὲν εἶναι ὁ κόσμος, ἀλλ’ ὁ ἄνθρωπος. Βασικὴ πίστις τεν εἶναι, κατ’ ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς σοφιστάς, διτὶ ὑπάρχει καὶ ἀλήθεια καὶ ἀγαθόν, τὰ ὅποια δὲν μετροῦνται μὲ τὰς ἀτομικὰς ἡμῶν ἀντιλήψεις καὶ θελήσεις, ἀλλὰ μὲ τὸ γενικῶς παραδεκτὸν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. « Πάντων χρημάτων μέτρον » δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὁ « ἄνθρωπος », ἀλλ’ οἱ « ἄνθρωποι », τούτεστι τὸ λογικὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ὅποιον εἶναι ἀμετάβλητον καὶ ὅμοιον εἰς ὅλους. Πρὸς τοῦτο σκοπὸν τῆς ἐρεύνης του ἔθεσε τὴν εὑρεσιν τῶν αἰωνίων ἡθικῶν νόμων, τοὺς ὅποιους ἀκολουθῶν ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ πράττῃ τὸ ἀγαθὸν μετὰ λόγου καὶ ἐπιστήμης ἀποφεύγων τὸ κακόν. Σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἡ νομιζομένη εὐτύχια, ὅπως ἐπρέσβευον οἱ σοφισταί, ἀλλὰ ἡ ἀρετή, ἡ ὄποια εἶναι ἡ πραγματικὴ εὐτύχια. ’Αρετὴ δὲ εἶναι ἡ σαφῆς γνῶσις, ἡ δὲ ἐπιδιώξις αὐτῆς εἶναι καθῆκον παντός ἀνθρώπου.

Πρὸς εὑρεσιν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀρετῆς ἡκολούθησεν ἵδιον δρόμον, ὁ ὄποιος φέρει τὸ δνομά του: Σωκρατικὴ μέθοδος ἢ Σωκρατικὸς διάλογος, ὁ ὄποιος, ἀν καὶ διχάζεται εἰς δύο, φέρει εἰς τὸ αὐτὸ τέρμα. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐμφανίζεται ὁ Σωκράτης ὡς ἀγνοῶν τὴν ἀλήθειαν καὶ ζητεῖ νὰ τὴν μάθῃ ἀπὸ τοὺς γνωρίζοντας. Διὰ διαφόρων ἔπειτα ἐρωτήσεων περιέπλεκε τὸν συνομιλητὴν καὶ τὸν ἔξηνάγκαζε νὰ ὀμοιογήσῃ τὸ λάθος του. Τοῦτο ὅμως ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀγνοίας μας, ἡ ὄποια ἀποτελεῖ τὴν πρώτην βαθμίδα, ἡ ὄποια φέρει εἰς τὴν γνῶσιν. ‘Η ἀμφιβολία εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς φιλοσοφίας· « ἐν εἰδα, διτὶ οὐδὲν οἴδα » ἔλεγεν ὁ ἵδιος. Οὕτως ἔχομεν τὴν Σωκρατικὴν εἰρωνείαν. Κατὰ τὴν διπτέραν ὄρμᾶται ἀπὸ γνωστὰ καὶ συγκεκριμένα πράγματα καὶ χειραγωγῶν τὸν συνομιλητὴν ἐπαγωγικῶς διὰ καταλλήλων ἐρωτή-

σεων τὸν ἀπαλλάσσει τῶν πλανῶν καὶ τὸν προωθεῖ πρὸς εὔρεσιν τοῦ δημοιειδοῦς καὶ οὐσιώδους διὰ τὸν ὄρισμὸν τοῦ ἀφηρημένου καθόλου (τῆς ἐννοίας, τῆς ἀληθείας). Καὶ ἔχομεν πάλιν τὴν Σωκρατικὴν μαιευτικήν. "Οπως ἡ γέννησις τοῦ παιδίου εἶναι δυσχερής καὶ ἔχει ἀνάγκην μαίας, οὕτω καὶ ἡ γέννησις τῆς ὄρθης γνώσεως, ἡ ὅποια ἐνυπάρχει εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸν Σωκράτη, ἔχει ἀνάγκην ἐμπείρου βιηθείας. 'Αστειζόμενος δὲ ἔλεγεν, ὅτι ἐκληρονόμησε τὴν μαιευτικὴν τέχνην ἀπὸ τὴν μαίαν μητέρα του.

Καὶ εὗρισκε βέβαια, ὅτι τὰ αἰσθήματα ὄμοιογουμένως ῥέουν, ὅπως ἐδίδασκε καὶ ὁ Ἡράκλειτος, καὶ ἐδέχετο ἐπομένως, ὅτι ἡ ἐπιστήμη τούτων δὲν εἶναι ἐφικτή· ἀλλὰ ἐδέχετο, ὅτι παρὰ τὴν ῥοήν των ἔχουν γενικὰς ἰδιότητας ἀναλλοιώτους, καταληπτὰς μόνον διὰ τοῦ νοῦ. 'Απὸ τὰ πολλὰ λευκὰ π.χ. ὁ νοῦς συνάγει τὴν κοινὴν αὐτῶν ἰδιότητα, τὴν ἔννοιαν τῆς λευκότητος, καὶ ἀπὸ τὰς πολλὰς δικαίας πράξεις τὴν κοινὴν αὐτῶν ἰδιότητα, τὴν ἔννοιαν τῆς δικαιοσύνης κ.τ.λ. Τῶν κοινῶν τούτων ἰδιότητων ἔχειται νὰ λάβῃ ἐπιστήμην πιστεύων, ὅτι δὲν δύναται κανεὶς νὰ κρίνῃ ὄρθως τὰ καθ' ἔκαστον, ἂν δὲν λάβῃ γνῶσιν προηγουμένως τῶν καθόλου. 'Ο Πλάτων ἔφερεν ἐπειτα εἰς φῶς τὰ εἰς τοὺς διαλόγους τοῦ διδασκάλου ἐνυπάρχοντα σπέρματα τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως.

Δ'. Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

'Η πνευματικὴ ἑξέλιξις τοῦ Πλάτωνος ἐσημείωσε δύο μεταβολάς, τὴν πρώτην μετὰ τὴν γνωριμίαν του μὲ τὸν Σωκράτη καὶ τὴν δευτέραν μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἀπὸ τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα. 'Η μύησίς του ἔκει εἰς τὰ Ὀρφικὰ μυστήρια, ἡ πίστις τῶν Πυθαγορείων εἰς τὴν ὑπαρξίν ὑπερκοσμίου ζωῆς, ἡ διδασκαλία περὶ μετεμψυχώσεως, καὶ ἡ ἔνεκα τούτων ὑπογρέωσις τοῦ ἀνθρώπου διὰ βίου ἀπολύτως ἀγνόν, ἔσχον σημαντικὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐπίδρασιν. 'Η διδασκαλία ἔξι ἄλλου τῶν Πυθαγορείων περὶ τῆς οὐσίας τῶν ἀριθμῶν, τὸ ἀπόλυτον τῶν μαθηματικῶν ἔννοιῶν, ἡ ἔξαρσις τῶν Ἐλεκτῶν εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀφηρημένου ὄντος, ἐστερέωσαν εἰς τὴν ψυχὴν του τὴν ἴδεαν τῆς ἐρεύνης δι' ἓνα ἀνώτερον κόσμον. Οὕτως ὁ Πλάτων ἐγκαταλείπει τὴν ἀρνησιν, τὴν ὅποιαν ἥσκει μέχρι τοῦδε ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ διδασκάλου, καὶ προχωρεῖ εἰς τὴν δημιουργίαν. Δὲν ἀπαρνεῖται βέβαια τὰς Σωκρατικὰς ὀρχὰς περὶ λογικῆς ἐρεύνης καὶ καθορισμοῦ τῶν ἔννοιῶν· ἀλλὰ ἡ πεῖρα καὶ ἡ μελέτη τὸν ὡδήγησαν εἰς νέον

δρόμον, ὁ ὄποιος φέρει ἀπὸ τῆς κριτικῆς σκέψεως εἰς τὸ ἀπόλυτον, ἀπὸ τῆς διαρκοῦς ἐρεύνης εἰς τὴν σταθερὰν βεβαιότητα, ἡ ὄποια βασίζεται εἰς ἔνα ἀνώτερον πνευματικὸν κόσμον.

‘Ο νέος αὐτὸς κόσμος ἔχει ήδη ὥριμάσει εἰς τὴν διάνοιάν του καὶ ἔχει ἐξετασθῆ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν μὲ τοὺς ὀπαδούς του ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. ‘Ο Φαῖδων καὶ τὸ Σύμποσιον, τὰ ὥραιότερα καὶ ὑψηλότερα καὶ λιτεγχήματα τῆς δημιουργίας του, περιέχουν ἔκτενῶς καὶ σαφῶς τὸ νέον κήρυγμα, τὴν καθ’ αὐτὸν φιλοσοφικὴν δημιουργίαν τοῦ ὠρίμου πλέον σωματικῶν καὶ πνευματικῶν Πλάτωνος μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἀπὸ τὸ ἀνὰ τὴν Μεσσηνίαν ταξιδίον του (387 π.Χ.).

Εἰς τὸ μελαγχολικὸν δεσμωτήριον δέχεται ὁ Σωκράτης εἰς τὸν Φαῖδωνα τοὺς πιστοὺς κατὰ τὰς ἐπιθανατίους στιγμάς. Συγκεντρωμένοι οὗτοι γύρω ἀπὸ τὸν διδάσκαλον μόλις συγκρατοῦν τὸν πόνον των, διότι ἡ πηγὴ τῆς ἀνθρωπίνης σοφίας ἐντὸς ὀλίγου τόσον ἀδίκως θὰ ἔκλειψῃ. ‘Αλλ’ ὁ Σωκράτης ἀντιπαρατάσσει εἰς τὴν λύπην καὶ τοὺς θρήνους αὐτῶν τὴν σοβαρότητα καὶ ἀξιοπρέπειαν εἰς τὴν δυσφορίαν διὰ τὴν ἀνθρωπίνην κακίαν δεικνύει, ὅτι ὁ φιλόσοφος γνωρίζει νὰ ἀποθνήσκῃ χωρὶς πικρίαν ὑπεράνω τῶν ἀνθρωπίνων ῥύπαροτήτων· καὶ εἰς τὸν φόβον διὰ τὴν μετὰ θάνατον ἀνύπαρξίαν ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ θάνατος δὲν εἶναι ἀναγκαῖον κακόν, ἀλλ’ ἀπολύτρωσις τῶν δεινῶν τοῦ κόσμου, διὰ νὰ ἀνέλθῃ κανεὶς εἰς τὰς πηγὰς τῆς θείας σοφίας. ‘Τάραχει ὅμως ὁ ὑπεραισθητὸς κόσμος τῆς θείας σοφίας καὶ ὑπάρχει ψυχὴ μετὰ θάνατον, καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ λάβωμεν γνῶσιν αὐτῶν ἢ γνῶσιν καθόλου; Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ποῖος πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἀνθρώπινος βίος; ‘Ιδού τὰ προβλήματα, τὰ ὄποια ἐπιχειρεῖ νὰ λύσῃ ὁ Πλάτων διὰ τῆς φιλοσοφίας του δημιουργίσας, πρὸς λύσιν αὐτῶν τὸν μεγαλειώδη κόσμον τῶν ἡδεῶν του.

‘Η Σωκρατικὴ διδασκαλία περὶ ἐννοιῶν ἔχρησίμευσεν εἰς αὐτὸν ὡς βάσις πρὸς διαμόρφωσιν τῆς θεωρίας του. Αἱ Σωκρατικαὶ ἔννοιαι ἔχουν μὲν ἰσχὺν μόνιμον καὶ διαρκῆ, ἀλλὰ στηρίζονται μόνον εἰς τὰς ἴδιας ἡμῶν ἀντικήψεις καὶ σκέψεις καὶ ἀνταποκρίνονται εἰς τὰ ἐν τῷ αἰσθητῷ κόσμῳ πράγματα. ‘Ο Πλάτων λοιπὸν ἐπροχώρησεν ἀκόμη παραιτέρω. ‘Εδέχθη δηλαδή, ὅτι πέραν τοῦ ἀσταθοῦς καὶ μεταβλητοῦ κόσμου τῶν αἰσθήσεων ὑπάρχει εἰς τὸν ὑπεραισθητὸν κόσμον κάποια πραγματικότης ἀμετάβλητος, τὴν ὄποιαν ὁ νοῦς μόνον δύναται νὰ συλλάβῃ· ὑπάρχει εἰς κόσμος μεγάλων ἐννοιῶν, ὁ κόσμος τῶν ἴδεων, ἀντίστοιχος τῶν ἐννοιῶν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων.

Αλλὰ διὰ ποίας ὁδοῦ ἔφθασεν ὁ Πλάτων εἰς τὰς ἰδέας; Αἱ λέξεις εἰδός, ἵδε αἱ ἐσήμαινον κοινῶς τὴν μορφὴν, δηλαδὴ τὶ λογῆς φαίνεται ἐν πρᾶγμα. Κάθε πρᾶγμα αἰσθητὸν ἔχει κάποιαν μορφήν, δηλαδὴ σχῆμα, χρῶμα, μέγεθος κτλ. Ἡ μορφὴ ὅμως — τὸ εἶδος, ἡ ἰδέα, — δὲν εἶναι ὅλον τὸ πρᾶγμα, διότι τοῦτο ἔχει καὶ ὄλην. Ἐπομένως πᾶν αἰσθητὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ ὄλην καὶ ἀπὸ μορφὴν — εἶδος, ἰδέαν. 'Αλλ' ἡ μὲν ὄλη εἶναι τὸ ἀεὶ ρέον, ἡ δὲ μορφὴ — τὸ εἶδος, ἡ ἰδέα εἶναι μόνιμον. 'Ο γ

ἄνθρωπος λοιπὸν διὰ τῶν αἰσθήσεων λαμβάνει γνῶσιν τῶν αἰσθητῶν — τῆς ὄλης —, διὰ δὲ τοῦ νοῦ τῶν κοινῶν ἰδιοτήτων αὐτῶν, δηλαδὴ τῆς μορφῆς — τοῦ εἴδους, τῆς ἰδέας —, καὶ οὕτως ἔχει τὰς ἐννοίας αὐτῶν. Τὰ αἰσθητὰ ὅμως — ἡ ὄλη —, ὅπως εἴπομεν, ρέουν αἰώνιας καὶ κεῖνται μεταξὺ ὄντος καὶ μὴ ὄντος καὶ ἐπομένως μόνον ἀβεβαίαν γνῶσιν, δόξαν, ἔχομεν αὐτῶν, ἐνῷ αἱ ἐννοιαὶ — τὰ εἰδή, αἱ ἰδέαι — δὲν μεταβάλλονται καὶ ἐπομένως αὐτῶν μόνον δύναται νὰ ἔχῃ κανεὶς ἐπιστήμην. 'Αλλὰ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πῶς δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν τὸ εἰναι τοιαύτη ἐκεῖνα, τὰ ὅποια εἶναι ὄντως μόνιμα καὶ ἐπιστητά; 'Υπάρχουν ἄρα πράγματι τὰ εἰδή — αἱ ἰδέαι — καὶ μόνον αὐτῶν ὡς ἀληθῶς ὄντων εἶναι νοητὴ ἡ ἐπιστήμη.

'Η ἐννοια λοιπὸν ἵδε αἱ δὲν εἶναι πλέον ὑποχειμενικὴ ἐννοια κατὰ Πλάτωνα, ἀλλ' ὑφίσταται καθ' ἔαυτὴν καὶ ἔχει οὐσίαν. Αἱ ἰδέαι εἶναι τὰ ἀρχέτυπα καὶ ὑποδείγματα ὅλων τῶν αἰσθητῶν πραγμάτων, τὰ « παραδείγματα », τὰ δὲ πράγματα εἶναι τὰ εἰδῶλα ἡ αἱ ἀπομιμήσεις, αἱ « μιμήσεις » τούτων. Τὰ αἰσθητὰ μετέχουν τῶν ἰδεῶν (« μέθεξις ») καὶ ἔνεκα τούτου λαμβάνουν τὴν προσωνυμίαν αὐτῶν· εἶναι καὶ λέγονται δηλαδὴ λευκά, μεγάλα, ἵσα κ.τ.λ., διότι μετέχουν τῆς ἰδέας τῆς λευκότητος, τοῦ μεγέθους, τῆς ἴστοτητος κ.τ.λ. 'Η Πυθαγόρειος θεωρία « μιμήσει τὰ ὄντα εἶναι τῶν ἀριθμῶν » μεταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰς « μεθέξει » τῶν ἰδεῶν. Αἱ ἰδέαι εύρισκονται χωριστὰ ἀπὸ τὰ πράγματα, « ἐν ἐπουρανίῳ τόπῳ », καὶ εἶναι θεῖαι, ἀφθαρτοί, ἀναλλοίωτοι, μονοειδεῖς, ἀγέννητοι καὶ ἀνώλεθροι, νοοῦσαι καὶ διὰ τοῦ νοῦ μόνον καταληπταί. Αἱ Πλατωνικαὶ ἰδέαι εἶναι τρόπον τινὰ ἐν μόριον τοῦ Ἐλεατικοῦ ὄντος μὲ τὰς γενικὰς αὐτοῦ ἰδιότητας. 'Υπάρχουν δὲ τόσαι ἰδέαι, δσαι καὶ αἱ ἐννοιαὶ τῶν αἰσθητῶν.

Αἱ ἰδέαι εἶναι ἀγαθὰ καὶ συνδέονται μεταξύ των, ὅπως καὶ αἱ ἐννοιαὶ τῶν αἰσθητῶν πραγμάτων, εἴτε ὡς συνάλληλοι εἴτε ὡς ὑπάλληλοι. "Ολαι δὲ ὑποτάσσονται εἰς τὴν ὑψίστην αὐτῶν, τὴν ἰδέαν τοῦ ἀγαθοῦ,

δ

ε

αὐτὸ τὸ ἀγαθόν, αὐταρκεῖς καὶ παντοδύναμον, ἡ ὄποια ὡς τελικὴ αἰτία εἶναι καὶ ὁ τελευταῖς λόγος τοῦ εἴναι καὶ τοῦ γίγνεσθαι καὶ ὡς θεότης κατευθύνει τὰ πάντα. Κατ’ ἀνάγκην ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἔχῃ ἀδάμαστον τὸν πόθον, τὸν ἔρωτα νὰ πλησιάσῃ τὸ ὑπέρτατον ὅν, τὸ τέλειον τὸ τελείως ὥραῖν, τὸ ἀγαθόν, αὐτὸν τὸν Θεόν, τὸ ὄποιον μόνον μετὰ θάνατον δύναται νὰ ἐπιτύχῃ. 'Ἐν δὲ τῇ ζωῇ δύναται νὰ λάβῃ γνῶσιν τούτου ὡς καὶ τῶν ἄλλων ἰδεῶν μόνον διὰ τῆς ἐπιστήμης (τῆς ἀληθοῦς γνώσεως, δηλαδὴ διὰ τῆς φιλοσοφίας), καὶ πρὸς αὐτὸν πρέπει πάντοτε νὰ ἀποβλέπῃ. Καὶ ὅσον πληρεστέρα εἶναι ἡ διανοητικὴ ἡμῶν καθαρότης, τόσον καλύτερον ἐπιτυγχάνομεν τὴν γνῶσιν· τούναντίον ὅσον περισσότερον λαμβάνονται ὑπ’ ὅψιν αἱ αἰσθήσεις καὶ τὸ σῶμα, τόσον βεβαιότερον ἀπομακρυνόμεθα ἀπὸ τὴν γνῶσιν.

Πᾶς ὁ ἄνθρωπος ἔλαβε τὸ πρῶτὸν γνῶσιν τῶν ἰδεῶν ; 'Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἀθάνατος, πρὶν συνδεθῆ μὲ τὸ σῶμα, εἶχε γνωρίσει τὰς ἰδέας. "Αμα λοιπὸν ἐνσωματωθῆ εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τῶν αἰσθήσεων, προσλαμβάνει τὰς ἐννοίας τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὄποια εἶναι εἰδωλα τῶν ἰδεῶν· ταῦτα, λόγω τῆς ὄμοιότητος αὐτῶν, ἀνακαλοῦν εἰς τὴν μνήμην τὰ ἀρχέτυπα, τὰς ἰδέας· (τῷ ὄμοιῷ ἡ γνῶσις, 'Ελεαταὶ — Δημόκριτος). Πᾶσα λοιπὸν ἐπιστημονικὴ γνῶσις εἶναι συνειδητὴ ἐπανέγερσις τῆς περὶ ὁ λόγος ἀναμνήσεως τῶν ἰδεῶν.

Οὕτως ὁ Πλάτων ἔλυσε διὰ τῶν ἰδεῶν του, ὡς ἐκτίθεται εἰς τὸν Φαίδωνα, τὰ τεθέντα προβλήματα, τὸ θρησκευτικὸν τῶν Ὁρφικῶν κ.τ.λ.: ποία εἶναι ἡ μοῖρα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, τὸ ἡθικὸν πρόβλημα τοῦ Σωκράτους: πᾶς δύναμις νὰ εύρω ἀσφαλῆ ἐγγύησιν διὰ τὴν ὄρθοτητα τῶν πράξεών μου, καὶ τὸ γνωστολογικόν: πᾶς δύναμις νὰ ἐπιτύχω ἀσφαλῆ γνῶσιν, ἀπηλλαγμένην τῆς ἀπατηλότητος τῶν αἰσθήσεων, ἐνώσας στενῶς καὶ ἀδιαρρήκτως θρησκείαν, ἡθικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν γνῶσιν.

M E P O S A'

K E I M E N O N

ΦΑΙΔΩΝ

(Η ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ - ΗΘΙΚΟΣ)

ΕΧΕΚΡΑΤΗΣ, ΦΑΙΔΩΝ, ΑΠΟΛΛΟΛΩΡΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΕΒΗΣ
ΣΙΜΜΙΑΣ, ΚΡΙΤΩΝ, Ο ΤΩΝ ΕΝΔΕΚΑ ΥΠΗΡΕΤΗΣ

1. ΕΧΕΚΡΑΤΗΣ. Αύτός, ὃ Φαίδων, παρεγένου Σω- 57
κράτει ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ, ἢ τὸ φάρμακον ἔπιεν ἐν τῷ δεσμῷ-
τηρίῳ, ἢ ἄλλου του ἤκουσας;

ΦΑΙΔΩΝ. Αύτός, ὃ Ἐχέκρατες.

ΕΧ. Τί οὖν δή ἐστιν ἄττα εἴπεν ὁ ἀνὴρ πρὸ τοῦ θα-
νάτου; Καὶ πῶς ἐτελεύτα; Ἡδέως γάρ ἀν ἐγώ ἀκούσαιμι·
καὶ γάρ οὔτε τῶν πολιτῶν Φλειασίων οὐδεὶς πάνυ τι ἐπιχω-
ριάζει τὰ νῦν Ἀθήναζε, οὔτε τις ξένος ἀφῆκται χρόνου συ-
χνοῦ ἐκεῖθεν, ὅστις ἀν ἡμῖν σαφές τι ἀγγεῖλαι οὗτος τ' ἦν β
περὶ τούτων, πλήν γε δὴ ὅτι φάρμακον πιὼν ἀποθάνοι· τῶν
δὲ ἄλλων οὐδὲν εἶχε φράζειν.

ΦΑΙΔ. Οὐδὲ τὰ περὶ τῆς δίκης / ἄρα ἐπύθεσθε, δν τρό- 58
πον ἐγένετο;

ΕΧ. Ναί, ταῦτα μὲν ἡμῖν ἡγγειλέ τις, καὶ ἐθαυμάζο-
μέν γε, ὅτι πάλαι γενομένης αὐτῆς, πολλῷ ὕστερον φαίνεται
ἀποθανών. Τί οὖν ἦν τοῦτο, ὃ Φαίδων;

ΦΑΙΔ. Τύχη τις αὐτῷ, ὃ Ἐχέκρατες, συνέβη· ἔτυχε γάρ
τῇ προτεραίᾳ τῆς δίκης ἡ πρύμνα ἐστεμμένη τοῦ πλοίου, ὃ εἰς
Δῆλον Ἀθηναῖοι πέμπουσιν.

ΕΧ. Τοῦτο δὲ δὴ τί ἐστιν;

- ΦΑΙΔ.** Τοῦτο ἔστι τὸ πλοῖον, ὃς φασιν Ἀθηναῖοι, ἐν ᾧ
 β Θησεύς ποτε εἰς Κρήτην τοὺς δὶς ἐπτὰ ἐκείνους φέχετο / ἄγων
 καὶ ἔσωσέ τε καὶ αὐτὸς ἐσώθη. Τῷ οὖν Ἀπόλλωνι εὔξαντο, ὡς
 λέγεται, τότε, εἰ σωθεῖεν, ἐκάστου ἔτους θεωρίαν ἀπάξειν εἰς
 Δῆλον· ἦν δὴ ἀεὶ καὶ νῦν ἔτι ἔξ ἐκείνου κατ' ἐνιαυτὸν τῷ θεῷ
 πέμπουσιν. Ἐπειδὰν οὖν ἄρξωνται τῆς θεωρίας, νόμος ἐστὶν
 αὐτοῖς ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ καθαρεύειν τὴν πόλιν καὶ δημοσίᾳ
 μηδένα ἀποκτιννύναι, πρὶν ἂν εἰς Δῆλόν τε ἀφίκηται τὸ
 πλοῖον καὶ πάλιν δεῦρο. Τοῦτο δ' ἐνίστε ἐν πολλῷ χρόνῳ γί-
 γνεται, ὅταν τύχωσιν ἀνεμοὶ ἀπολαβόντες αὐτούς. Ἀρχὴ / δ'
 γνεται, ὅταν τύχωσιν ἀνεμοὶ ἀπολαβόντες αὐτούς. Ἀρχὴ / δ'
 ἐστὶ τῆς θεωρίας, ἐπειδὰν δὲ ιερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος στέψῃ τὴν
 πρύμναν τοῦ πλοίου· τοῦτο δ' ἔτυχεν, ὥσπερ λέγω, τῇ προτε-
 ραίᾳ τῆς δίκης γεγονός. Διὰ ταῦτα καὶ πολὺς χρόνος ἐγένετο
 τῷ Σωκράτει ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ διεταξάντες τὴς δίκης τε καὶ τοῦ
 θανάτου.

2. EX. Τί δὲ δή τὰ περὶ αὐτὸν τὸν θάνατον, ὃ Φαίδων; τί ἦν τὰ λεγθέντα καὶ πραχθέντα, καὶ τίνες οἱ παραγενόμενοι
 τῶν ἐπιτηδείων τῷ ἀνδρὶ; "Η οὐκ εἴων οἱ ἀρχοντες παρεῖναι,
 ἀλλ' ἔρημος ἐτελεύτα φίλων;

- δ **ΦΑΙΔ.** / Οὐδαμῶς, ἀλλὰ παρῆσάν τινες, καὶ πολλοί γε.

EX. Ταῦτα δὴ πάντα προθυμήθητι ὡς σαφέστατα ἡμῖν
 ἀπαγγεῖλαι, εἰ μή τίς σοι ἀσχολία τυγχάνει οὕσα.

ΦΑΙΔ. Ἀλλὰ σχολάζω γε καὶ πειράσομαι ὑμῖν διηγήσα-
 σθαι· καὶ γὰρ τὸ μεμνῆσθαι Σωκράτους καὶ αὐτὸν λέγοντα καὶ
 ἀλλου ἀκούσοντα ἔμοιγε ἀεὶ πάντων ἥδιστον.

EX. Ἀλλὰ μήν, ὃ Φαίδων, καὶ τοὺς ἀκούσομένους γε
 τοιούτους ἐτέρους ἔχεις· ἀλλὰ πειρῶ ὡς ἂν δύνη ἀκριβέστατα
 διεξελθεῖν πάντα.

- ε **ΦΑΙΔ.** Καὶ μὴν ἔγωγε θαυμάσια / ἔπαθον παραγενόμε-
 νος. Οὔτε γὰρ ὡς θανάτῳ παρόντα με ἀνδρὸς ἐπιτηδείου ἔλεος

είσηει· εύδαιμων γάρ μοι ἀνήρ ἐφαίνετο, ὃ 'Εχέκρατες, καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων, ὡς ἀδεῶς καὶ γενναίως ἐτελεύτα, ὥστε μοι ἐκεῖνον παρίστασθαι μηδ' εἰς "Αἰδου ἵόντα ἄνευ θείας μοίρας ἴεναι, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖσε ἀφικόμενον εῦ πράξειν, εἴπερ τις πώποτε καὶ / ἄλλος. Διὰ δὴ ταῦτα οὐδὲν πάνυ μοι ἐλεεινὸν εἰσήει, ὡς εἰκὸς ἀν δόξειεν εἶναι παρόντι πένθει· οὔτε αὖ ἥδονὴ ὡς ἐν φιλοσοφίᾳ ἡμῶν ὅντων, ὥσπερ εἰώθειμεν· καὶ γάρ οἱ λόγοι τοιοῦτοί τινες ἡσαν. 'Αλλ' ἀτεχνῶς ἀτοπόν τι μοι πάθος παρῆν καί τις ἀήθης κρᾶσις, ἀπό τε τῆς ἥδονῆς συγκεκραμένη ὅμοι καὶ ἀπὸ τῆς λύπης, ἐνθυμουμένω ὅτι αὐτίκα ἐκεῖνος ἔμελλε τελευτᾶν. Καὶ πάντες οἱ παρόντες σχεδόν τι οὕτω διεκείμεθα, ὅτε μὲν γελῶντες, ἐνίστε δὲ δακρύοντες, εἰς δὲ ἡμῶν καὶ διαφερόντως, 'Απολλόδωρος· οἶσθα γάρ που τὸν β ἄνδρα / καὶ τὸν τρόπον αὐτοῦ.

EX. Πῶς γάρ οὕ;

ΦΑΙΔ. Ἐκεῖνός τε τοίνυν παντάπασιν οὗτος εἶχεν, καὶ αὐτὸς ἔγωγε ἐτεταράγμην καὶ οἱ ἄλλοι.

EX. "Ἐτυχον δέ, ὃ Φαίδων, τίνες παραγενόμενοι;

ΦΑΙΔ. Οὗτος τε δὴ ὃ 'Απολλόδωρος τῶν ἐπιχωρίων παρῆν καὶ Κριτόβουλος καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ, καὶ ἔτι 'Εφρογένης καὶ 'Επιγένης καὶ Αἰσχίνης καὶ 'Αντισθένης· ἦν δὲ καὶ Κτήσιππος ὁ Παιανιεὺς καὶ Μενέζενος καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἐπιχωρίων Πλάτων δέ, οἷμαι, ἡσθένει.

EX. Ξένοι δέ τινες / παρῆσαν;

γ

ΦΑΙΔ. Ναί, Σιμμίας τέ γε ὁ Θηβαῖος καὶ Κέβης καὶ Φαιδώνδης, καὶ Μεγαρόθεν Εύκλειδης τε καὶ Τερψίων.

EX. Τί δέ; 'Αρίστιππος καὶ Κλεόμβροτος παρεγένοντο;

ΦΑΙΔ. Οὐ δῆτα· ἐν Αἰγίνῃ γάρ ἐλέγοντο εἶναι.

EX. "Άλλος δέ τις παρῆν;

ΦΑΙΔ. Σχεδόν τι οἷμαι τούτους παραγενέσθαι.

EX. Τί οὖν δή ; Τίνες, φάς, ἥσαν οἱ λόγοι ;

3. ΦΑΙΔ. ὘Γώ σοι ἐξ ἀρχῆς πάντα πειράσομαι διηγήσασθαι.. Ἀεὶ γάρ δὴ καὶ τὰς πρόσθεν / ἡμέρας εἰώθειμεν φοιτᾶν καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι παρὰ τὸν Σωκράτη συλλεγόμενοι ἔωθεν εἰς τὸ δικαστήριον, ἐνῷ καὶ ἡ δίκη ἐγένετο· πλησίον γάρ ἦν τοῦ δεσμωτηρίου. Περιεμένομεν οὖν ἐκάστοτε, ἔως ἀνοιχθείη τὸ δεσμωτήριον, διατρίβοντες μετ' ἀλλήλων· ἀνεῳγετο γάρ οὐ πρό· ἐπειδὴ δὲ ἀνοιχθείη, εἰσῆμεν παρὰ τὸν Σωκράτη καὶ τὰ πολλὰ διημερεύομεν μετ' αὐτοῦ. Καὶ δὴ καὶ τότε πρωαίτερον συνελέγημεν· τῇ γάρ προτεραίᾳ [ἡμέρᾳ], ἐπειδὴ ἐξήλθομεν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου / ἐσπέρας, ἐπυθόμεθα, ὅτι τὸ πλοῖον ἐκ Δήλου ἀφιγμένον εἴη. Παρηγγείλαμεν οὖν ἀλλήλοις ἥκειν ὡς πρωαίτατα εἰς τὸ εἰωθός. Καὶ ἥκομεν, καὶ ἡμῖν ἐξελθῶν ὁ θυρωρός, ὅσπερ εἰώθει ὑπακούειν, εἶπε περιμένειν καὶ μὴ πρότερον παριέναι, ἔως ᾧν αὐτὸς κελεύσῃ· λύουσι γάρ, ἔφη, οἱ ἔνδεκα Σωκράτη καὶ παραγγέλλουσιν, ὅπως ᾧν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ τελευτήσῃ. Οὐ πολὺν δ' οὖν χρόνον ἐπισχών ἥκε καὶ ἐκέλευσεν ἡμᾶς εἰσέναι.
- 60 Εἰσιόντες οὖν / κατελαμβάνομεν τὸν μὲν Σωκράτη ἄρτι λελυμένον, τὴν δὲ Ξανθίππην — γιγνώσκεις γάρ — ἔχουσάν τε τὸ παιδίον αὐτοῦ καὶ παρακαθημένην. ‘Ως οὖν εἶδεν ἡμᾶς ἡ Ξανθίππη, ἀνευφήμησέ τε καὶ τοιαῦτ’ ἄττα εἶπεν, οἷος δὴ εἰώθασιν αἱ γυναῖκες, ὅτι· « ὩΣ Σώκρατες, ὕστατον δή σε προσεροῦσιν νῦν οἱ ἐπιτήδειοι καὶ σὺ τούτους ». Καὶ ὁ Σωκράτης βλέψας εἰς τὸν Κρίτωνα, « ὩΣ Κρίτων », ἔφη, « ἀπαγέτω τις αὐτὴν οἰκαδε ».
- β Καὶ ἐκείνην μὲν ἀπῆγόν τινες τῶν τοῦ Κρίτωνος βιωσάν τε καὶ / κοπτομένην. ‘Ο δὲ Σωκράτης ἀνακαθιζόμενος εἰς τὴν κλίνην συνέκαμψέ τε τὸ σκέλος καὶ ἐξέτριψε τῇ χειρὶ, καὶ τρίβων ἄμα· ὡς ἀτοπον, ἔφη, ὡς ἄνδρες, ἔοικέ τι εἶναι τοῦτο,

δι καλοῦσιν οἱ ἀνθρώποι ἡδύ· ώς θαυμασίως πέφυκε πρὸς τὸ δοκοῦν ἐναντίον εἶναι, τὸ λυπηρόν, τῷ ἄμμῳ μὲν αὐτῷ μὴ ἐθέλειν παραγίγνεσθαι· τῷ ἀνθρώπῳ, ἐὰν δὲ τις διώκῃ τὸ ἔτερον καὶ λαμβάνῃ, σχεδόν τι ἀναγκάζεσθαι ἀεὶ λαμβάνειν καὶ τὸ ἔτερον, ὥσπερ ἐκ μιᾶς κορυφῆς συνημμένω δύ' ὅντε. Καὶ μοι δοκεῖ, / ἔφη, εἰ ἐνενόγησεν αὐτὰ Αἴσωπος, μῆθον ἣν συνθεῖναι, γ
ώς ὁ θεὸς βουλόμενος αὐτὰ διαλλάξαι πολεμοῦντα, ἐπειδὴ οὐκ ἐδύνατο, συνῆψεν εἰς ταῦτὸν αὐτοῖς τὰς κορυφάς· καὶ διὰ ταῦτα, ὃ ἀν τὸ ἔτερον παραγένηται, ἐπακολουθεῖ ὕστερον καὶ τὸ ἔτερον. "Ωσπερ οὖν καὶ αὐτῷ μοι ἔοικεν· ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἦν ἐν τῷ σκέλει τὸ ἀλγεινόν, ἤκειν δὴ φαίνεται ἐπακολουθοῦν τὸ ἡδύ.

4. 'Ο οὖν Κέβης ὑπολαβών· νὴ τὸν Δία, ὡς Σώκρατες,
ἔφη, εὗ γ' ἐποιήσας ἀναμνήσας με. Περὶ γάρ τοι τῶν / ποιη- δ
μάτων, ὃν πεποίηκας ἐντείνας τοὺς τοῦ Αἰσώπου λόγους καὶ τὸ εἰς τὸν Ἀπόλλω προοίμιον, καὶ ἄλλοι τινές με ἥδη ἤρον-
το, ἀτάρ καὶ Εὔηνος πρώην, ὅ τι ποτὲ διανοηθείς, ἐπειδὴ
δεῦρο ἥλθες, ἐποιήσας αὐτά, πρότερον οὐδὲν πώποτε ποιή-
σάς. Εἰ οὖν τί σοι μέλει τοῦ ἔχειν ἐμὲ Εὔήνῳ ἀπόκρινασθαι,
ὅταν με αῦθις ἔρωτῷ — εὗ οἶδα γάρ, ὅτι ἔρήσεται — εἰπέ, τί
χρὴ λέγειν.

— Λέγε τοίνυν, ἔφη, αὐτῷ, ὡς Κέβης, τάληθη, ὅτι οὐκ ἔκείνῳ βουλόμενος οὐδὲ τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ ἀντίτεχνος εἰ-
ναι ἐποίησα ταῦτα — οὐδειν γάρ, ως οὐ ῥάδιον εἴη — ἀλλ' ἐνυ- ε
πνίων τινῶν ἀποπειρώμενος, τί λέγει, καὶ ἀφοσιούμενος, εἰ
ἄρα πολλάκις ταύτην τὴν μουσικὴν μοι ἐπιτάττοι ποιεῖν. Ἡν
γὰρ δὴ ἄττα τοιάδε· πολλάκις μοι φοιτῶν τὸ αὐτὸν ἐνύπνιον ἐν
τῷ παρελθόντι βίῳ, ἀλλοτ' ἐν ἄλλῃ ὅψει φαινόμενον, τὰ αὐτὰ
δὲ λέγον· « ὡς Σώκρατες », ἔφη, « μουσικὴν ποίει καὶ ἔργά-
ζου ». Καὶ ἐγὼ ἐν γε τῷ πρόσθεν χρόνῳ, ὅπερ ἔπραττον, τοῦτο

61 ήπειλάμβανον αὐτό μοι παρακελεύεσθαι τε / καὶ ἐπικελεύειν, ὥσπερ οἱ τοῖς θέουσι διακελευόμενοι, καὶ ἐμοὶ οὕτω τὸ ἐνύπνιον, ὅπερ ἔπραττον, τοῦτο ἐπικελεύειν, μουσικήν ποιεῖν, ὡς φιλοσοφίας μὲν οὔσης μεγίστης μουσικῆς, ἐμοῦ δὲ τοῦτο πράττοντος. Νῦν δ' ἐπειδὴ ἡ τε δίκη ἐγένετο καὶ ἡ τοῦ θεοῦ ἑορτὴ διεκώλυε με ἀποθνήσκειν, ἔδοξε χρῆναι, εἰ ἄρα πολλάκις μοι προστάττοι τὸ ἐνύπνιον ταῦτην τὴν δημώδη μουσικήν ποιεῖν, μὴ ἀπειθῆσαι αὐτῷ, ἀλλὰ ποιεῖν· ἀσφαλέστερον γάρ εἶναι μὴ ἀπιέναι, πρὶν ἀφοσιώσασθαι ποιήσαντα ποιήματα [καὶ] πειθόμενον τῷ ἐνυπνίῳ. Οὕτω δὴ πρῶτον μὲν εἰς τὸν θεὸν ἐποίησα, οὐ δὴ παροῦσα θυσίᾳ· μετὰ δὲ τὸν θεὸν ἐννοήσας, ὅτι τὸν ποιητὴν δέοι, εἴπερ μέλλοι ποιητὴς εἶναι, ποιεῖν μύθους, ἀλλ' οὐ λόγους, καὶ αὐτὸς οὐκ ἡ μυθολογικός, διὰ ταῦτα δή, οὓς προχείρους εἶχον καὶ ἡπιστάμην μύθους τοῦ Αἰσώπου, τούτους ἐποίησα, οἵς πρώτοις ἐνέτυχον.

γ 5. Ταῦτα οὖν, ὦ Κέβης, Εὐήνω φράζε, καὶ ἐρρῶσθαι καί, ἂν σωφρονῇ, ἐμὲ διώκειν ὡς τάχιστα. "Απειμι δέ, ὡς / ἔσικε, τήμερον· κελεύουσι γάρ 'Αθηναῖοι.

Καὶ δὲ Σιμμίας· οἶον παρακελεύει, ἔφη, τοῦτο, ὦ Σώκρατες, Εὐήνω; Πολλὰ γάρ ἥδη ἐντεύχηκα τῷ ἀνδρὶ· σχεδὸν οὖν, ἐξ ὧν ἐγὼ ἥσθημαι, οὐδὲ ὄπωστιοῦν σοι ἐκῶν εἶναι πείσεται.

—Τί δαί; ἡ δ' ὁς, οὐ φιλόσοφος Εὔηνος;

—Ἐμοιγε δοκεῖ, ἔφη δὲ Σιμμίας.

—Ἐθελήσει τοίνυν καὶ Εὐηνος καὶ πᾶς, ὅτῳ ἀξίως τούτου τοῦ πράγματος μέτεστιν. Οὐ μέντοι γ' ἵσως βιάσεται αὐτόν· οὐ γάρ φασι θεμιτὸν εἶναι. Καὶ ἅμα λέγων ταῦτα καὶ δ θῆκε τὰ σκέλη [ἀπὸ τῆς κλίνης] ἐπὶ / τὴν γῆν, καὶ καθεζόμενος οὕτως ἥδη τὰ λοιπὰ διελέγετο.

"Ηρετο οὖν αὐτὸν δὲ Κέβης· πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώ-

κρατεῖς, τὸ μὴ θεμιτὸν εἶναι ἔαυτὸν βιάζεσθαι, ἔθέλειν δ' ἀν τῷ
ἀποθνήσκοντι τὸν φιλόσοφον ἐπεσθαι;

— Τί δέ, ὦ Κέβης; Οὐκ ἀκηκόατε σύ τε καὶ Σιμμίας περὶ
τῶν τοιούτων Φιλολάχω συγγεγονότες;

— Οὐδὲν γε σαφές, ὦ Σώκρατες.

—'Αλλὰ μὴν καὶ ἐγὼ ἐξ ἀκοῆς περὶ αὐτῶν λέγω· ἂ μὲν
οὖν τυγχάνω ἀκηκοώς, φθόνος οὐδεὶς λέγειν. Καὶ γάρ ἵσως
καὶ μάλιστα πρέπει μέλλοντα / ἐκεῖσε ἀποδημεῖν διασκοπεῖν
τε καὶ μυθολογεῖν περὶ τῆς ἀποδημίας τῆς ἐκεῖ, ποίαν τινὰ αὐ-
τὴν οἰόμεθα εἶναι. Τί γάρ ἀν τις καὶ ποιοῦ ἄλλο ἐν τῷ μέγρῳ
ἡλίου δυσμῶν χρόνῳ;

6. Κατὰ τί δὴ οὖν ποτε οὐ φασι θεμιτὸν εἶναι αὐτὸν ἔαυτὸν
ἀποκτιννύναι, ὦ Σώκρατες; "Ηδη γάρ ἔγωγε, ὅπερ νῦν δὴ σὺ
ἥρου, καὶ Φιλολάου ἥκουσα, ὅτε παρ' ἡμῖν διητᾶτο, ἥδη δὲ
καὶ ἄλλων τινῶν, ὡς οὐ δέοι τοῦτο ποιεῖν· σαφὲς δὲ περὶ αὐ-
τῶν οὐδενὸς πώποτε οὐδὲν ἀκήκοα.

/—'Αλλὰ προθυμεῖσθαι χρή, ἔφη. Τάχα γάρ ἀν καὶ ἀκού-
σαις. "Ισως μέντοι θαυμαστόν σοι φανεῖται εἰ τοῦτο μόνον
τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀπλοῦν ἔστι καὶ οὐδέποτε τυγχάνει τῷ ἀν-
θρώπῳ, ὥσπερ καὶ τἄλλα, ἔστιν ὅτε καὶ οἵς βέλτιον τεθνάναι
ἢ ζῆν· οἵς δὲ βέλτιον τεθνάναι, θαυμαστὸν ἵσως σοι φαίνεται,
εἰ τούτοις τοῖς ἀνθρώποις μὴ ὅσιον αὐτοὺς ἔαυτοὺς εῦ ποιεῖν,
ἄλλα ἄλλον δεῖ περιμένειν εὐεργέτην.

Καὶ ὁ Κέβης ἡρέμα ἐπιγελάσας, ἵττω Ζεύς, ἔφη, τῇ αὐ-
τοῦ φωνῇ εἰπών.

— Καὶ γάρ ἀν δόξειεν, ἔφη / ὁ Σωκράτης, οὔτω γ' εἶναι β
ἄλογον· οὐ μέντοι ἀλλ' ἵσως γ' ἔχει τινὰ λόγον. 'Ο μὲν οὖν
ἐν ἀπυρρήτοις λεγόμενος περὶ αὐτῶν λόγος, ὡς ἐν τινὶ φρου-
ρᾷ ἔσμεν οἱ ἀνθρωποι καὶ οὐ δεῖ δὴ ἔαυτὸν ἐκ ταύτης λύειν οὐδ'
ἀποδιδράσκειν, μέγας τέ τις μοι φαίνεται καὶ οὐ ῥάδιος διδεῖν·

οὐ μέντοι ἀλλὰ τόδε γέ μοι δοκεῖ, ὃ Κέβης, εὗ λέγεσθι, τὸ θεοὺς εἶναι ἡμῶν τοὺς ἐπιμελουμένους καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἐν τῶν κτημάτων τοῖς θεοῖς εἶναι. "Η σοὶ οὐ δοκεῖ οὕτως ;

—Ἐμοιγε, ἔφη ὁ Κέβης.

γ Οὐκοῦν, ἦ δ' ὅς, καὶ σὺ / ἀν, τῶν σαυτοῦ κτημάτων εἴ τι αὐτὸς ἔχετο ἀποκτιννύοι μὴ σημήναντός σου, ὅτι βούλει αὐτὸς τεθνάναι, χαλεπαίνοις ἀν αὐτῷ καί, εἰ τινα ἔχοις τι- μωρίαν, τιμωροῦ ἀν ;

—Πάνυ γ', ἔφη.

—Ισως τοίνυν ταύτη οὐκ ἄλογον μὴ πρότερον αὐτὸν ἀπο- κτιννύαι δεῖν, πρὶν ἀνάγκην τινὰ θεὸς ἐπιπέμψῃ, ὥσπερ καὶ τὴν νῦν ἡμῖν παροῦσαν.

7. Ἐπί τοι τοῦτο γε φαίνεται. "Ο μέντοι νῦν δὴ ἔλεγες, τὸ τοὺς φιλοσόφους ἕρδίως ἀν ἔθέλειν ἀποθνήσκειν, ἔοικε τοῦτο, ὃ Σώκρατες, / ἀτύπω, εἰπερ, δὲ νῦν δὴ ἐλέγομεν, εὐλόγως ἔχει, τὸ θεόν τε εἶναι τὸν ἐπιμελού- μενον ἡμῶν καὶ ἡμᾶς ἔκείνου κτήματα εἶναι. Τὸ γάρ μὴ ἀγανακτεῖν τοὺς φρονιμωτάτους ἐκ ταύτης τῆς θεραπείας ἀ- πιόντας, ἐν ᾧ ἐπιστατοῦσιν αὐτῶν οἴπερ ἄριστοί εἰσι τῶν ὄν- των ἐπιστάται, θεοί, οὐκ ἔχει λόγον. Οὐ γάρ που αὐτός γε αὐ- τοῦ οἰεται ἀμεινον ἐπιμελήσεσθαι ἐλεύθερος γενόμενος· ἀλλ' ἀ- νόητος μὲν ἀνθρωπος τάχ' ἀν οἰηθείη ταῦτα, φευκτέον εἶναι ἀπὸ τοῦ δεσπότου, καὶ οὐκ ἀν / λογίζοιτο, ὅτι οὐ δεῖ ἀπό γε τοῦ ἀγαθοῦ φεύγειν, ἀλλ' ὅ τι μάλιστα παραμένειν· διὸ ἀλο- γίστως ἀν φεύγοι. 'Ο δὲ νοῦν ἔχων ἐπιμυμοῖ που ἀν ἀεὶ εἶναι παρὰ τῷ αὐτοῦ βελτίονι. Καίτοι οὕτως, ὃ Σώκρατες, τού- ναντίον εἶναι εἰκὸς ἢ δὲ νῦν δὴ ἐλέγετο· τοὺς μὲν γάρ φρονί- μους ἀγανακτεῖν ἀποθνήσκοντας πρέπει, τοὺς δὲ ἄφρονας γαίρειν.

Ακούσας οὖν δὲ Σωκράτης ἡσθηναί τέ μοι ἔδοξε τῇ τοῦ /
Κέβητος πραγματείᾳ καὶ ἐπιβλέψας εἰς ἡμᾶς· ἀεὶ τοι, ἔφη,
[δέ] Κέβης λόγους τινὰς ἀνερευνᾷ καὶ οὐ πάνυ εὐθέως ἐθέλει
πείθεσθαι ὃ τι ἄν τις εἴπῃ.

Καὶ δὲ Σιμμίας ἀλλὰ μήν, ἔφη, ὁ Σώκρατες, νῦν γέ μοι
δοκεῖ τι καὶ αὐτῷ λέγειν Κέβης· τί γάρ ἂν βουλόμενοι ἀνδρες
σοφοὶ ὡς ἀληθῶς δεσπότας ἀμείνους αὐτῶν φεύγοιεν καὶ ἥ-
διως ἀπαλλάξτοιντο αὐτῶν; Καὶ μοι δοκεῖ Κέβης εἰς σὲ τεί-
νειν τὸν λόγον, ὅτι οὕτω ἔφδιως φέρεις καὶ ἡμᾶς ἀπολείπων
καὶ ἄρχοντας ἀγαθούς, ὡς αὐτὸς / ὁμολογεῖς, θεούς.

β

— Δίκαια, ἔφη, λέγετε. Οἷμαι γάρ οὐμᾶς λέγειν, ὅτι γρή
με πρὸς ταῦτα ἀπολογήσασθαι, ὥσπερ ἐν δικαστηρίῳ.

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη δὲ Σιμμίας.

8. Φέρε δὴ, ή δ' ὃς, πειραθῶ πιθανώτερον πρὸς οὐμᾶς ἀπο-
λογήσασθαι ἢ πρὸς τοὺς δικαστάς. Ἐγὼ γάρ, ἔφη, ὁ Σιμμία
τε καὶ Κέβης, εἰ μὲν μὴ φμην ἥξειν πρῶτον μὲν παρὰ θεοὺς
ἄλλους σοφούς τε καὶ ἀγαθούς, ἔπειτα καὶ παρ' ἀνθρώπους
τετελευτηκότας ἀμείνους τῶν ἐνθάδε, ἥδίκουν ἀν οὐκ ἀγα-
νακτῶν τῷ θανάτῳ. Νῦν δὲ εὗ ἵστε, ὅτι / παρ' ἀνδρας τε ἐλπί-
ζω ἀφίξεσθαι ἀγαθούς· καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀν πάνυ δισχυρισά-
μην· ὅτι μέντοι παρὰ θεοὺς δεσπότας πάνυ ἀγαθούς ἥξειν,
εὗ ἵστε, ὅτι, εἴπερ τι ἄλλο τῶν τοιούτων, δισχυρισάμην ἀν
καὶ τοῦτο. “Ωστε διὰ ταῦτα οὐχ ὁμοίως ἀγανακτῶ, ἀλλ' εὔ-
ελπίς εἰμι εἶναι τι τοῖς τετελευτηκόσι καὶ, ὥσπερ γε καὶ πάλαι
λέγεται, πολὺ ἄμεινον τοῖς ἀγαθοῖς ἢ τοῖς κακοῖς.

γ

— Τί οὖν, ἔφη δὲ Σιμμίας, ὁ Σώκρατες; Αὐτὸς ἔχων τὴν
διάνοιαν ταύτην ἐν νῷ ἔχεις ἀπιέναι, ἢ κανὸν ἡμῖν / μεταδοίης;
Κουνὸν γάρ δὴ ἔμοιγε δοκεῖ καὶ ἡμῖν εἶναι ἀγαθὸν τοῦτο,
καὶ ἄμα σοι ἡ ἀπολογία ἔσται, ἔάν, ἀπερ λέγεις, ἡμᾶς
πείσης.

δ

— 'Αλλὰ πειράσομαι, ἔφη. Πρῶτον δὲ Κρίτων τόνδε σκεψώμεθα; τί ἐστιν δὲ βούλεσθαι μοι δοκεῖ πάλαι εἰπεῖν.

Τι δέ, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Κρίτων, ἄλλο γε ἢ πάλαι μοι λέγει δὲ μέλλων σοι δώσειν τὸ φάρμακον, ὅτι χρή σοι φράξειν ὡς ἐλάχιστα διαλέγεσθαι; Φησὶ γάρ θερμαίνεσθαι μᾶλλον διαλεγομένους, δεῖν δὲ οὐδὲν τοιοῦτον προσφέρειν τῷ φαρμάκῳ εἰ δὲ μή, / ἐνίοτε ἀναγκάζεσθαι καὶ δίς καὶ τρίς πίνειν τούς τι τοιοῦτον ποιοῦντας.

ε Καὶ ὁ Σωκράτης, ἔα, ἔφη, χάρειν αὐτόν· ἄλλὰ μόνον τὸ ἑαυτοῦ παρασκευαζέτω ὡς καὶ δίς δώσων, ἐὰν δὲ δέη, καὶ τρίς.

— 'Αλλὰ σχεδὸν μέν τι ἥδειν, ἔφη ὁ Κρίτων, ἄλλα μοι πάλαι πράγματα παρέχει.

— "Εα αὐτόν, ἔφη. 'Αλλ' ὑμῖν δὴ τοῖς δικασταῖς βούλομαι ἥδη τὸν λόγον ἀποδοῦναι, ὡς μοι φαίνεται εἰκότως ἀνὴρ τῷ ὄντι ἐν φιλοσοφίᾳ διατρίψας τὸν βίον θαρρεῖν μέλλων / ἀποθανεῖσθαι καὶ εὔελπις εἶναι ἐκεῖ μέγιστα οἴσεσθαι ἀγαθά, ἐπειδὴν τελευτήσῃ. Πῶς ἂν οὖν δὴ τοῦθ' οὕτως ἔχοι, ὡς Σιμία τε καὶ Κέβης, ἐγὼ πειράσομαι φράσαι.

9. Κινδυνεύουσι γάρ, ὅσοι τυγχάνουσιν ὀρθῶς ἀπτόμενοι φιλοσοφίας, λεληθέναι τοὺς ἄλλους, ὅτι οὐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ἐπιτηλεύουσιν ἢ ἀποθνήσκειν τε καὶ τεθνάναι. Εἰ οὖν τοῦτο ἀληθές, ἀποπον δήπου ἂν εἴη προθυμεῖσθαι μὲν ἐν παντὶ τῷ βίῳ μηδὲν ἄλλο ἢ τοῦτο, ἥκοντος δὲ δὴ αὐτοῦ ἀγανακτεῖν, δὲ πάλαι προεθυμοῦντό τε καὶ ἐπετήδευον.

β Καὶ ὁ Σιμίας γελάσας· νὴ τὸν Δία, ἔφη, ὡς / Σώκρατες, οὐ πάνυ γέ με νῦν γελασείοντα ἐποίησας γελάσαι. Οἷμαι γάρ ἂν δὴ τοὺς πολλοὺς αὐτὸ τοῦτο ἀκούσαντας δοκεῖν εὐ πάνυ εἰρῆσθαι εἰς τοὺς φιλοσοφοῦντας — καὶ ξυμφάναι ἀν τοὺς μὲν παρ' ἥμιν ἀνθρώπους καὶ πάνυ — ὅτι τῷ ὄντι οἱ

φιλοσοφοῦντες θανατῶσι καὶ σφᾶς γε οὐ λελήθασιν, ὅτι ἄξιοί εἰσι τοῦτο πάσχειν.

— Καὶ ἀληθῆ γ' ἂν λέγοιεν, ὡς Σιμμία, πλὴν γε τοῦ σφᾶς μὴ λεληθέναι. Λέληθε γὰρ αὐτοὺς, η̄ τε θανατῶσι καὶ η̄ ἄξιοί εἰσι θανάτου καὶ οἴου θανάτου οἱ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφοι. Εἴπωμεν γάρ, / ἔφη, πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, χαίρειν εἰπόντες ἐκεί- νοις. Ἡγούμεθά τι τὸν θάνατον εἶναι;

— Πάνυ γε, ἔφη ὑπολαβὼν ὁ Σιμμίας.

— Ἄρα μὴ ἄλλο τι η̄ τὴν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγήν; Καὶ εἶναι τοῦτο τὸ τεθνάναι, χωρὶς μὲν ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἀπαλλαγὴν αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ σῶμα γεγονέναι, χωρὶς δὲ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγῆσαν αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἶναι; Ἄρα μὴ ἄλλο τι η̄ ὁ θάνατος η̄ τοῦτο;

— Οὔκ, ἀλλὰ τοῦτο, ἔφη.

— Σκέψαι δή, ὡς ἀγαθέ, ἐὰν ἄρα καὶ σοὶ ξυνδοκῇ ἀπερ ἐμοί· ἐκ γὰρ τούτων / μᾶλλον οἷμαι ἡμᾶς εἰσεσθαι, περὶ ὧν δ σκοποῦμεν. Φαίνεται σοι φιλοσόφου ἀνδρὸς εἶναι ἐσπουδακέναι περὶ τὰς ἡδονὰς καλουμένας τὰς τοιάσδε, οἶον σίτων καὶ ποτῶν;

— Ἡκιστα, ὡς Σώκρατες, ἔφη ὁ Σιμμίας.

— Τί δέ; Τὰς τῶν ἀφροδισίων;

— Οὐδαμῶς.

— Τί δέ; Τὰς ἄλλας τὰς περὶ τὸ σῶμα θεραπείας δοκεῖ σοι ἐντίμους ἡγεῖσθαι δ τοιοῦτος; Οἶον ἴματίων διαφερόντων κτήσεις καὶ ὑπόδημάτων καὶ τοὺς ἄλλους καλλωπισμοὺς τοὺς περὶ τὸ σῶμα πότερον τιμᾶν δοκεῖ σοι η̄ ἀτιμάζειν, καθ' ὅσον μὴ / πολλὴ ἀνάγκη μετέχειν αὐτῶν;

— Ἀτιμάζειν ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη, ὁ γε ὡς ἀληθῶς φιλόσοφος.

— Οὐκοῦν ὅλως δοκεῖ σοι, ἔφη, η̄ τοῦ τοιούτου πραγμα-

τεία οὐ περὶ τὸ σῶμα εἶναι, ἀλλὰ καθ' ὅσον δύναται ἀφεστάναι αὐτοῦ, πρὸς δὲ τὴν ψυχὴν τετράφθαι;

— "Εμοιγε.

— Ἐπειδὴ οὖν πρῶτον μὲν ἐν τοῖς τοιούτοις δῆλός ἐστιν ὁ φιλόσοφος ἀπὸ λόγου ὃ τι / μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς τοῦ σώματος κοινωνίας διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων;

— Φαίνεται.

— Καὶ δοκεῖ γέ που, ὃ Σιμμία, τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις, ὃ μηδὲν ἡδὺ τῶν τοιούτων, μηδὲ μετέχει αὐτῶν οὐκ ἀξιονείναι ζῆν, ἀλλ' ἐγγρύς τι τείνειν τοῦ τεθνάναι ὃ μηδὲν φροντίζων τῶν ἡδονῶν, αἴ διὰ τοῦ σώματός εἰσιν;

— Πάνυ μὲν οὖν ἀληθῆ λέγεις.

10. Τι δὲ δὴ περὶ αὐτὴν τὴν τῆς φρονήσεως κτῆσιν; Πότερον ἐμπόδιον τὸ σῶμα ἡ οὕ, ἔχν τις αὐτὸν ἐν τῇ ζητήσει κοινωνὸν συμπαραλαμβάνῃ; Οἶον τὸ τοιόνδε / λέγω: ἀρα ἔχει ἀλήθειάν τινα ὅψις τε καὶ ἀκοὴ τοῖς ἀνθρώποις, ἡ τά γε τοιαῦτα καὶ οἱ ποιηταὶ ἡμῖν ἀεὶ θρυλοῦσιν, ὅτι οὕτε ἀκούομεν ἀκριβέες οὐδὲν οὔτε ὄρωμεν; Καίτοι εἰ αὗται τῶν περὶ τὸ σῶμα αἰσθήσεων μὴ ἀκριβεῖς εἰσι μηδὲ σαφεῖς, σχολῆ αἴ γε ἄλλαι πᾶσαι γάρ που τούτων φαντάτεραί εἰσιν ἡ σοὶ οὐ δοκοῦσιν:

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

— Πότε οὖν, ἡ δ' ὅς, ἡ ψυχὴ τῆς ἀληθείας ἀπετεται; "Οταν μὲν γάρ μετὰ τοῦ σώματος ἐπικειρῆ τι σκοπεῖν, δῆλον, ὅτι τότε ἐξαπατᾶται ὑπ' αὐτοῦ.

γ / — "Αληθῆ λέγεις.

— Ἐπειδὴ οὖν οὐκ ἐν τῷ λογίζεσθαι, εἴπερ που ἄλλοθι, κατάδηλον αὐτῇ γίγνεται τι τῶν ὄντων;

— Ναί.

— Λογίζεται δέ γε που τότε κάλλιστα, ὅταν αὐτὴν τού-

των μηδὲν παραλυπῆ, μήτε ἀκοὴ μήτε ὄψις μήτε ἀλγηδῶν μηδέ τις ἡδονή, ἀλλ' ὅ τι μάλιστα αὐτὴ καθ' αὐτὴν γίγνηται ἐώσα χαίρειν τὸ σῶμα, καί, καθ' ὅσον δύναται, μὴ κοινωνοῦσα αὐτῷ μηδ' ἀπτομένη, δρέγγηται τοῦ ὄντος.

— "Εστι ταῦτα.

— Οὐκοῦν καὶ ἐνταῦθα ἡ τοῦ φιλοσόφου ψυχὴ μάλιστα / ἀτιμάζει τὸ σῶμα καὶ φεύγει ἀπ' αὐτοῦ, ζητεῖ δὲ αὐτὴν καθ' αὐτὴν γιγνεσθαι. δ

— Φαινεται.

— Τί δὲ δὴ τὰ τοιάδε, ᾖ Σιμμία; Φαμέν τι εἶναι δίκαιον αὐτὸν ἢ οὐδέν;

— Φαμέν μέντοι, νὴ Δία.

— Καὶ καλὸν γέ τι καὶ ἀγαθόν;

— Πῶς δ' οὖ;

— "Ηδη οὖν πώποτέ τι τῶν τοιούτων τοῖς ὀρθαλμοῖς εἴδες;

— Οὐδαμῶς, ηδ' οὐδε.

— Ἀλλ' ἂλλῃ τινὶ αἰσθήσει τῶν διὰ τοῦ σώματος ἐφήψω αὐτῶν; Λέγω δὲ περὶ πάντων, οἷον μεγέθους πέρι, ὑγιείας, λισχύος καὶ τῶν ἄλλων ἐνὶ λόγῳ ἀπάντων τῆς οὐσίας, δ / τυγχάνει ἔκαστον ὃν ἄρα διὰ τοῦ σώματος αὐτῶν τὸ ἀληθέστατον θεωρεῖται, ηδὲ ἔχει· οὓς ἀν μάλιστα ἡμῶν καὶ ἀκριβέστατα παρασκευάσηται αὐτὸν ἔκαστον διανοηθῆναι, περὶ οὗ σκοπεῖ, οὗτος ἀν ἐγγύτατα ἵοι τοῦ γνῶναι ἔκαστον;

— Πάνυ μὲν οὖν.

— "Αρ' οὖν ἐκεῖνος ἀν τοῦτο ποιήσεις καθαρώτατα, ὅστις ὅ τι μάλιστα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ ἵοι ἐφ' ἔκαστον, μήτε τὴν ὄψιν παρατιθέμενος ἐν τῷ διανοεῖσθαι μήτε τινὰ ἄλλην αἰσθησιν ἐφέλκων μηδεμίαν / μετὰ τοῦ λογισμοῦ, ἀλλ' αὐτῇ καθ' αὐτὴν εἰλικρινεῖ τῇ διανοίᾳ χρώμενος αὐτὸν καθ' αὐτὸν εἰλικρινὲς ἔκαστον ἐπιχειροῦ θηρεύειν τῶν ὄντων, ἀπαλλαγεῖς ὅτι

μάλιστα δρθαλμῶν τε καὶ ὥτων καί, ως ἔπος εἰπεῖν, ξύμπαντος τοῦ σώματος, ως ταράττοντος καὶ οὐκ ἐῶντος τὴν ψυχὴν ατήσασθαι ἀλγέθειάν τε καὶ φρόνησιν, ὅταν κοινωνῇ; Ἄρ' οὐχ οὗτός ἐστιν, ὃ Σιμωία, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, ὁ τευξόμενος τοῦ ὄντος;

— Υπερφυῶς, ἔφη ὁ Σιμωίας, ως ἀληθῆ λέγεις, ὃ Σώκρατες.

- β 11. Οὐκοῦν ἀνάγκη, / ἔφη, ἐκ πάντων τούτων παρίστασθαι δόξαν τοιάνδε τινὰ τοῖς γνησίοις φιλοσόφοις, ὥστε καὶ πρὸς ἀλλήλους τοικῦτα ἀτταλέγειν, ὅτι ἀκινδυνεύει τοι ὥσπερ ἀτραπός τις ἐκφέρειν ἡμᾶς μετὰ τοῦ λόγου ἐν τῇ σκέψει, ὅτι, ἔως ἂν τὸ σῶμα ἔχωμεν καὶ συμπεφυρμένη ἡ ἡμῶν ἡ ψυχὴ μετὰ τοῦ τοιούτου κακοῦ, οὐ μή ποτε κτησόμεθα ἴκανῶς οὐ ἐπιθυμοῦμεν· φαμὲν δὲ τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθές. Μυρίας μὲν γάρ ἡμῖν ἀσχολίας παρέγει τὸ σῶμα διὰ τὴν ἀναγκαίαν τροφήν· ἔτι δέ, ἢν / τινες νόσοι προσπέσωσιν, ἐμπιοδίζουσιν ἡμῶν τὴν τοῦ ὄντος θήραν. Ἐρώτων δὲ καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ φόβων καὶ εἰδώλων παντοδαπῶν καὶ φλυαρίας ἐμπίπλησιν ἡμᾶς πολλῆς, ὥστε τὸ λεγόμενον ως ἀληθῶς, τῷ ὄντι ὑπ' αὐτοῦ οὐδὲ φρονῆσαι ἡμῖν ἐγγίγνεται οὐδέποτε οὐδέν. Καὶ γάρ πολέμους καὶ στάσεις καὶ μάχας οὐδὲν ἄλλο παρέχει τὸ σῶμα καὶ αἱ τούτου ἐπιθυμίαι· διὰ γάρ τὴν τῶν γρηγμάτων κτῆσιν πάντες οἱ πόλεμοι γίγνονται, τὰ δὲ γρήγματα ἀναγκαζόμεθα κτῆσθαι διὰ τὸ / σῶμα, δουλεύοντες τῇ τούτου θεραπείᾳ· καὶ ἐκ τούτου ἀσχολίαν ἄγομεν φιλοσοφίας πέρι διὰ πάντα ταῦτα. Τὸ δ' ἔσγατον πάντων, ὅτι, ἔάν τις ἡμῖν καὶ σχολὴ γένηται ἀπ' αὐτοῦ καὶ τραπώμεθα πρὸς τὸ σκοπεῖν τι, ἐν ταῖς ζητήσεσιν αὖ πανταχοῦ παραπίπτον θόρυβον παρέχει καὶ ταραχὴν καὶ ἐκπλήττει, ὥστε μὴ δύνασθαι ὑπ' αὐτοῦ καθορᾶν τάληθές. Ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμῖν δέδεικται, ὅτι, εἰ μέλλομέν ποτε κα-

θαρῶς τι εἴσεσθαι, ἀπαλλακτέον αὐτοῦ καὶ αὐτῇ τῇ ψυχῇ
 θεατέον αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ τότε, ώς ἔσικεν, ἡμῖν ἔσται, ε
 οὐ ἐπιθυμοῦμέν τε καὶ φαμεν ἐρασταὶ εἶναι, φρονήσεως, ἐπε-
 δὴ τελευτήσωμεν, ώς ὁ λόγος σημαίνει, ζῶσι δὲ οὗ. Εἰ γάρ
 μὴ οἶόν τε μετὰ τοῦ σώματος μηδὲν ακθαρῶς γνῶνται, δυσὶν
 θάτερον, ἢ οὐδαμοῦ ἔσται ακτήσασθαι τὸ εἰδέναι ἢ τελευτήσα-
 σι τότε γάρ αὐτῇ καθ' αὐτὴν ἢ ψυχὴν ἔσται / χωρὶς τοῦ σώ-
 ματος, πρότερον δ' οὔ. Καὶ ἐν ᾧ ἀν ζῶμεν, οὕτως, ώς ἔσικεν,
 ἐγγυτάτῳ ἐσόμεθα τοῦ εἰδέναι, ἐκνοῦται μάλιστα μηδὲν ὄμι-
 λῶμεν τῷ σώματι μηδὲ κοινωνῶμεν, ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη,
 μηδὲ ἀναπιμπλώμεθα τῆς τούτου φύσεως, ἀλλὰ καθαρεύω-
 μεν ἀπ' αὐτοῦ, ἔως ἂν ὁ θεὸς αὐτὸς ἀπολύσῃ ἡμᾶς· καὶ οὕτω
 μὲν καθαροὶ ἀπαλλαττόμενοι τῆς τοῦ σώματος ἀφροσύνης,
 ώς τὸ εἰκός, μετὰ τοιούτων τε ἐσόμεθα καὶ γνωσόμεθα δι'
 ἡμῶν αὐτῶν πᾶν τὸ εἰλικρινές. Τοῦτο δ' ἔστιν ἵσως / τὸ ἀλη-
 θές· μὴ καθαρῷ γάρ καθαροῦ ἐφάπτεσθαι μὴ οὐ θεμιτὸν οὕτω.
 Τοιαῦτα οὖμαι, δὲ Σιμμία, ἀναγκαῖον εἶναι πρὸς ἀλλήλους β
 λέγειν τε καὶ δοξάζειν πάντας τοὺς ὄρθιῶς φιλομαθεῖς. "Η
 οὐ δοκεῖ σοι οὕτως;

— Παντός γε μᾶλλον, δὲ Σώκρατες.

12. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἰ ταῦτα ἀληθῆ, δέ ἐται-
 ρε, πολλὴ ἐλπὶς ἀφικομένῳ, οἱ ἐγὼ πορεύομαι, ἔκεῖ ἵκανῶς,
 εἴπερ που ἀλλοθι, ακτήσασθαι τοῦτο, οὐ ἔνεκα ἢ πολλὴ
 πραγματεία ἡμῖν ἐν τῷ παρελθόντι βίῳ γέγονεν, ὥστε ἢ γε
 ἀποδημία ἡ νῦν μοι / προστεταγμένη μετὰ ἀγαθῆς ἐλπίδος γ
 γίγνεται καὶ ἀλλω ἀνδρί, δις ἡγεῖται οἱ παρεσκευάσθαι τὴν
 διάνοιαν ὥσπερ κεκαθαρμένην.

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σιμμίας.
 — Κάθαρσις δὲ εἶναι ἄρα οὐ τοῦτο ξυμβαίνει, ὅπερ πά-
 λαι εν τῷ λόγῳ λέγεται, τὸ χωρίζειν ὅτι μάλιστα ἀπὸ τοῦ

- σώματος τὴν ψυχὴν καὶ ἐθίσαι αὐτὴν καθ' αὐτὴν πανταχόθεν
 ἐκ τοῦ σώματος συναγείρεσθαι τε καὶ ἀθροίζεσθαι καὶ οἰκεῖν
 κατὰ τὸ δυνατὸν καὶ ἐν τῷ νῦν παρόντι καὶ ἐν τῷ ἔπειτα μό-
 δην καθ' αὐτὴν ἐκλινομένην δύσπερ ἐκ δεσμῶν ἐκ τοῦ σώματος;
- δ — Ηάνω μὲν οὖν, ἔφη.
- Οὐκοῦν τοῦτό γε θάνατος ὄνομάζεται, λύσις καὶ χω-
 ρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος ;
- Παντάπασί γε, η̄ δ' οὔ.
- Λύειν δέ γε αὐτήν, ὡς φαμεν, προθυμοῦνται σὲι μά-
 λιστα καὶ μόνοι οἱ φιλοσοφοῦντες ὅρθως, καὶ τὸ μελέτημα
 αὐτὸ τοῦτό ἐστι τῶν φιλοσόφων, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυχῆς
 ἀπὸ σώματος η̄ οὔ ;
- Φαίνεται.
- Οὐκοῦν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγον, γελοῖον ἂν εἴη ἄνδρα
 ε παρασκευάζονθ' ἔαυτὸν ἐν τῷ βίῳ ὃ τι ἐγγυτάτω / ὄντα τοῦ
 τεθνάναι οὕτω ζῆν, κἀπειθ' ἥκουντος αὐτῷ τούτου ἀγανακτεῖν ;
- Οὐ γελοῖον ; — Πῶς δ' οὔ ;
- Τῷ ὄντι ἄρα, ἔφη, ὡς Σιμμία, οἱ δρθῶς φιλοσοφοῦντες
 ἀποθνήσκειν μελετῶσι, καὶ τὸ τεθνάναι ἥκιστα σύτοις ἀν-
 θρώπων φοβερόν. Ἐκ τῶνδε δὲ σκόπει. Εἰ γάρ διαβέβληνται
 μὲν πανταχῇ τῷ σώματι, αὐτὴν δὲ καθ' αὐτὴν ἐπιθυμοῦσι τὴν
 ψυχὴν ἔχειν, τούτου δὲ γιγνομένου εἰ φοβοῦντο καὶ ἀγα-
 κτοῖεν, οὐ πολλὴ ἀνάλογία εἴη, εἰ μὴ ἀσμενοὶ ἔκεῖσε οἰεν, οἱ
 ἀφικομένοις ἐλπίς ἐστιν, οὔ / διὰ βίου ἥρων, τυχεῖν — ἥρων δὲ
 φρονήσεως — φ τε διεβέβληντο, τούτου ἀπηλλάγθαι συνόντος
 αὐτοῖς ; η̄, ἀνθρωπίνων μὲν παιδικῶν καὶ γυναικῶν καὶ
 νέοντων ἀποθανόντων, πολλοὶ δὴ ἐκόντες ἥθελησαν εἰς "Αἰδου
 μετελθεῖν, ὑπὸ ταύτης ἀγόμενοι τῆς ἐλπίδος, τῆς τοῦ ὅψεσθαι
 τε ἔκει ἀν ἐπεθύμουν καὶ συνέσεσθαι φρονήσεως δὲ ἄρα
 τις τῷ ὄντι ἐρῶν καὶ λαβόν σφόδρα τὴν αὐτὴν ταύτην ἐλπίδα,
 μηδαμοῦ ἄλλοιι ἐντείξεσθαι αὐτῇ ἀξίως λόγου η̄ ἐν "Αἰδου,
- 68

ἀγανακτήσει τε / ἀποθνήσκων καὶ οὐκ ἄσμενος εἶσιν αὐτόσε ; β
 Οἰεσθαί γε χρή, ἐὰν τῷ ὅντι γε ἦ, ὃ ἔταιρε, φιλόσοφος·
 σφόδρα γάρ αὐτῷ ταῦτα δόξει, μηδαμοῦ ἄλλοθι καθαρῶς ἐν-
 τεύξεσθαι φρονήσει ἀλλ' ἡ ἐκεῖ. Εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει,
 ὅπερ ἄρτι ἔλεγον, οὐ πολλὴ ἀν ἀλογίᾳ εἴη, εἰ φοβοῦτο τὸν
 θάνατον δ τοιοῦτος ;

— Πολλὴ μέντοι, νὴ Δία, ἡ δ' ὅς.

13. Οὐκοῦν ίκανόν σοι τεκμήριον, ἔφη, τοῦτο ἀνδρός,
 δν ἀν ἵδης ἀγανακτοῦντα μέλλοντα ἀποθανεῖσθαι, ὅτι οὐκ
 ἄρ' ἦν φιλόσοφος, ἀλλά τις φιλοσώματος ; '(α) αὐτὸς δέ / που γ
 οὗτος τυγχάνει ὅν καὶ φιλοχρήματος καὶ φιλότιμος, ἥτοι τὰ
 ἔτερα τούτων ἡ ἀμφότερα.

— Πάνυ, ἔφη, ἔχει οὕτως, ὡς λέγεις.

— Ἀρ' οὖν, ὃ Σιμμία, οὐ καὶ ἡ ὀνομαζομένη ἀνδρεία τοῖς
 οὕτω διακειμένοις μάλιστα προσήκει ;

— Ηάντως δήπου, ἔφη.

— Οὐκοῦν καὶ ἡ σωφροσύνη, ἦν καὶ οἱ πολλοὶ ὀνομά-
 ζουσι σωφροσύνην, τὸ περὶ τὰς ἐπιθυμίας μὴ ἐπτοῆσθαι, ἀλλ'
 ὀλιγώρως ἔχειν καὶ κοσμίως, ἄρ' οὐ τούτοις μόνοις προσήκει,
 τοῖς μάλιστα τοῦ σώματος ὀλιγωροῦσί τε καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ
 / ζῶσιν ;

δ

— Ανάγκη, ἔφη.

— Εἰ γάρ ἐθέλεις, ἡ δ' ὅς, ἐνοῆσαι τὴν γε τῶν ἄλλων ἀν-
 δρείαν τε καὶ σωφροσύνην, δόξει σοι εἶναι ἄτοπος.

— Πῶς δή, ὃ Σώκρατες ;

— Οἰσθα, ἡ δ' ὅς, ὅτι τὸν θάνατον ἡγοῦνται πάντες οἱ ἄλλοι
 τῶν μεγάλων κακῶν εἶναι ;

— Καὶ μάλα ἔφη.

— Οὐκοῦν φόβῳ μειζόνων κακῶν ὑπομένουσιν αὐτῶν οἱ
 ἀνδρεῖοι τὸν θάνατον, ὅταν ὑπομένωσιν ;

— "Εστι ταῦτα.

— Τῷ δεδιέναι ἄρα καὶ δέει ἀνδρεῖοι εἰσι πάντες πλὴν οἱ φιλόσοφοι· καίτοι ἄλογόν γε δέει τινὰ καὶ δειλή ἀνδρεῖον εἶναι..

ε — Πάνυ / μὲν οὖν.

— Τί δέ; Οἱ κόσμιοι αὐτῶν οὐ ταῦτὸν τοῦτο πεπόνθασιν, ἀκολασίᾳ τινὶ σώφρονές εἰσιν; Καίτοι φαμέν γε ἀδύνατον εἶναι, ἀλλ' ὅμως αὐτοῖς συμβαίνει τούτῳ ὅμοιον τὸ πάθος τὸ περὶ ταύτην τὴν εὐήθη σωφροσύνην· φοβούμενοι γάρ θοις τὸ περὶ ταύτην τὴν εὐήθη σωφροσύνην· φοβούμενοι γάρ ἔτερων ἡδονῶν στερηθῆναι καὶ ἐπιθυμοῦντες ἔκείνων, ἄλλων ἀπέκλινται ὑπὲρ ἄλλων κρατούμενοι. Καίτοι καλοῦσί γε ἀκολασίαν τὸ ὑπὸ τῶν / ἡδονῶν ἄρχεσθαι, ἀλλ' ὅμως συμβαίνει σίαν τὸ ὑπὸ τῶν / ἡδονῶν ἄρχεσθαι, ἀλλ' ὅμως συμβαίνει αὐτοῖς κρατουμένοις ὑφ' ἡδονῶν κρατεῖν ἄλλων ἡδονῶν. Τοῦτο αὐτοὺς κρατουμένοις ἔστιν φῦ νῦν δὴ ἐλέγετο, τῷ τρόπον τινὰ δὶ' ἀκολασίαν αὐτοὺς σεσωφρονίσθαι.

— "Εοικε γάρ.

— Ω μακάριε Σιμμία, μὴ γάρ οὐχ αὕτη ἦν ἡ ὁρθὴ πρὸς ἀρετὴν ἄλλαχγή, ἡδονὰς πρὸς ἡδονὰς καὶ λύπας πρὸς λύπας καὶ φόβον πρὸς φόβον καταλλάττεσθαι, καὶ μείζω πρὸς ἐλάττω, ὥσπερ νομίσματα, ἀλλ' η ἔκεινο μόνον τὸ νόμισμα ὁρθόν, β ἀντὶ οὗ δεῖ ἀπαντα ταῦτα καταλλάττεσθαι, / φρόνησις καὶ τούτου μὲν πάντα καὶ μετὰ τούτου ὀνούμενά τε καὶ πιπρασκόμενα τῷ ὄντι η καὶ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη καὶ ξυλλήθδην ἀγηθῆς ἀρετὴ μετὰ φρονήσεως, καὶ προσγιγνομένων καὶ ἀπογιγνομένων καὶ ἡδονῶν καὶ φόβων καὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν τοιούτων· χωριζόμενα δὲ φρονήσεως καὶ ἀλλαττόμενα ἀντὶ ἀλλήλων μὴ σκιαγραφία τις η ἡ τοιαύτη ἀρετὴ καὶ τῷ ὄντι ἀνδραποδώδης τε καὶ οὐδὲν ὑγιες οὐδ' ἀληθὲς ἔχει, τὸ δὲ ἀληθὲς τῷ ὄντι η κάθαρσίς τις τῶν τοιούτων πάντων, καὶ η σωφροσύνη καὶ η δικαιοσύνη καὶ η ἀνδρεία καὶ αὕτη η φρόνησις μὴ καθαρμός τις η. Καὶ κινδυνεύουσι

καὶ οἱ τὰς τελετὰς ἡμῖν οὗτοι καταστήσαντες οὐ φαῦλοι εἶναι, ἀλλὰ τῷ ὅντι πάλαι αἰνίττεσθαι, ὅτι, ὃς ἂν ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος εἰς "Αἰδου ἀρίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται, ὁ δὲ κεκαθαρμένος τε καὶ τετελεσμένος ἔκεισε ἀφικόμενος μετὰ θεῶν οἰκήσει. Εἰσὶ γάρ δή, ὡς φασιν οἱ περὶ τὰς τελετάς, « ναρθηκοφύροι μὲν πολλοί, βάκχοι δέ τε παῦροι »· οὗτοι δ' εἰσὶ/κατὰ δ τὴν ἐμὴν δόξαν οὐκ ἄλλοι ἢ οἱ πεφιλοσοφηκότες δρθῶς. ^ε Ων δὴ καὶ ἐγώ κατά γε τὸ δυνατὸν οὐδὲν ἀπέλιπον ἐν τῷ βίῳ, ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ προυθυμήθην γενέσθαι. Εἴ δ' δρθῶς προυθυμήθην καὶ τι ἡγεμόναμεν, ἔκεισε ἐλθόντες τὸ σαφὲς εἰσόμεθα, ἀν θεὸς ἐθέληη, δληγον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ.

Ταῦτ' οὖν ἐγώ, ἔφη, ὁ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ἀπολογοῦμαι, ὡς εἰκότως ὑμᾶς τε ἀπολείπων καὶ τοὺς ἐνθάδε δεσπότας οὐ χαλεπῶς φέρω οὐδὲ ἀγανακτῶ, ἡγούμενος κάκει / οὐδὲν ἥττον ἢ ἐνθάδε δεσπότας τε ἀγαθοῖς ἐντεύξεσθαι καὶ ἔταιροις τοῖς δὲ πολλοῖς ἀπιστίαν παρέχει. Εἴ τι οὖν ὑμῖν πιθανώτερός είμι ἐν τῇ ἀπολογίᾳ ἢ τοῖς Ἀθηναίων δικασταῖς, εῦ ἀν ἔχοι.

14. Εἰπόντος δὴ τοῦ Σωκράτους ταῦτα, ὑπολαβὼν δὲ Κέβης ἔφη· ὁ Σώκρατες, τὰ μὲν ἄλλα ἔμοιγε δοκεῖ καλῶς λέγεσθαι, τὰ δὲ περὶ τῆς / ψυγῆς πολλὴν ἀπιστίαν παρέχει τοῖς ἀνθρώποις, μή, ἐπειδὴν ἀπαλλαγῇ τοῦ σώματος, οὐδαμοῦ ἔτι ἢ, ἀλλ' ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διαφθείρηται τε καὶ ἀπολλύηται, ἢ ἀν δὲ ἀνθρωπος ἀποθνήσκῃ· εὐθὺς ἀπαλλαττομένη τοῦ σώματος καὶ ἐκβαίνουσα ὠσπερ πνεῦμα ἢ καπνὸς διασκεδασθεῖσα οὔγηται διαπτομένη καὶ οὐδὲν ἔτι οὐδαμοῦ ἢ. Ἐπει, εἴπερ εἴη που αὐτὴ καθ' αὐτὴν συνηθροισμένη καὶ ἀπηλλαγμένη τούτων τῶν κακῶν, ὃν σὺ νῦν δὴ διῆλθες, πολλὴ ἀν ἐλπὶς εἴη καὶ καλή, ὁ/Σώκρατες, ὡς ἀληθῆ ἐστιν ἢ σὺ λέγεις. Ἀλλὰ τοῦτο δὴ ἵσως οὐκ διλίγης παραμυθίας δεῖται καὶ πίστεως, ὡς

ἔστι τε ἡ ψυχὴ ἀποθανόντος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τινα δύναμιν
ἔχει καὶ φρόνησιν.

— Αληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὁ Σωκράτης, ὁ Κέβης. Ἀλλὰ τί
δὴ ποιῶμεν; "Η περὶ αὐτῶν τούτων βούλει διαμυθολογῶμεν
εἴτε εἰκὸς οὕτως ἔχειν εἴτε μή;

— Εγὼ γοῦν, ἔφη, ὁ Κέβης, ἡδέως ἂν ἀκούσαιμι, ἥντινα
δόξαν ἔχεις περὶ αὐτῶν.

— Οὐκοῦν γ' ἂν οἶμαι, ηδ' ὃς ὁ Σωκράτης, εἰπεῖν τινα
γ νῦν ἀκούσαντα, οὐδὲ εἰ / κωμῳδιοποιὸς εἴη, ὡς ἀδολεσχῶ καὶ
οὐ περὶ προστιχόντων τοὺς λόγους ποιοῦμαί. Εἰ οὖν δοκεῖ, χρὴ
διασκοπεῖσθαι.

15. Σκεψώμεθα δὲ αὐτὸ τῇδέ πη, εἴτ' ἄρα ἐν "Αἰδου εἰ-
σὶν αἱ ψυχαὶ τελευτησάντων τῶν ἀνθρώπων εἴτε καὶ οὐ. Πα-
λαιὸς μὲν οὖν ἔστι τις λόγος, οὗ μεμνήμεθα, ὃς εἰσὶν ἐνθένδε
ἀφικόμεναι ἐκεῖ καὶ πάλιν γε δεῦρο ἀφικνοῦνται καὶ γίγνον-
ται ἐκ τῶν τεθνεώτων. Καὶ εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, πάλιν γίγνε-
σθαι ἐκ τῶν ἀποθανόντων τοὺς ζῶντας, ἄλλο τι ηδὲ εἰσεν ἂν αἱ
δ / ψυχαὶ ἡμῶν ἐκεῖ; Οὐ γάρ ἂν που πάλιν ἐγίγνοντο μὴ οὐ-
σαι, καὶ τοῦτο ίκανὸν τεκμήριον τοῦ ταῦτ' εἶναι, εἰ τῷ ὅντι
φανερὸν γίγνοιτο, ὅτι οὐδαμόθεν ἄλλοθεν γίγνονται οἱ ζῶν-
τες ηδὲ ἐκ τῶν τεθνεώτων. Εἰ δὲ μὴ ἔστι τοῦτο, ἄλλου ἂν του
δέοι λόγου.

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, ὁ Κέβης.

— Μὴ τοίνυν κατ' ἀνθρώπων, ηδ' ὃς, σκόπει μόνον τοῦ-
το, εἰ βούλει ἕχον μαθεῖν, ἀλλὰ καὶ κατὰ ζώων πάντων καὶ
ε φυτῶν, καὶ ξυλλόγοδην ὥστε πέρ εἴσει γένεσιν, περὶ πάντων
ἴδωμεν, ἀρ' οὐτωσὶ γίγνεται πάντα, οὐκ / ἄλλοθεν ηδὲ τῶν
ἐναντίων τὰ ἐναντία, ὅσοις τυγχάνει ὅν τοιοῦτόν τι, οἷον τὸ
καλὸν τῷ αἰσχρῷ ἐναντίον που καὶ δίκαιον ἀδίκω, καὶ ἄλλα
δὴ μαρία οὕτως ἔχει. Τοῦτο οὖν σκεψώμεθα: ἄρα ἀναγκαῖον

ὅσοις ἔστι τι ἐναντίον, μηδαμόθεν ἄλλοθεν αὐτὸν γίγνεσθαι ἢ
ἐκ τοῦ αὐτῷ ἐναντίου ; οἶον ὅταν μεῖζόν τι γίγνηται, ἀνάγκη
που ἔξ ἐλάττονος ὅντος πρότερον ἔπειτα μεῖζον γίγνεσθαι ;

— Ναί.

— Οὐκοῦν κανὸν ἐλαττον γίγνηται, ἐκ μεῖζονος ὅντος πρότε-
ρον / ὕστερον ἐλαττον γενήσεται ;

71

— "Εστιν οὕτω, ἔφη.

— Καὶ μὴν ἔξ ισχυροτέρου γε τὸ ἀσθενέστερον καὶ ἐκ βρα-
δυτέρου τὸ θᾶττον ;

— Πάνυ γε.

— Τί δέ ; "Αν τι χειρον γίγνηται, οὐκ ἔξ ἀμείνονος, καὶ
ἀν δικαιότερον, ἔξ ἀδικωτέρου ;

— Πῶς γὰρ οὖ ;

— Ικανῶς οὖν, ἔφη, ἔχομέν τοῦτο, ὅτι πάντα οὕτω γίγνε-
ται, ἔξ ἐναντίων τὰ ἐναντία πράγματα ;

— Πάνυ γε.

— Τί δ' αὖ ; "Εστι τι καὶ τοιόνδε ἐν αὐτοῖς, οἶον μεταξὺ^β
ἀμφοτέρων πάντων τῶν ἐναντίων δυοῖν ὅντοιν δύο γενέσεις,
ἀπὸ μὲν τοῦ ἑτέρου / ἐπὶ τὸ ἑτερον, ἀπὸ δ' αὗτοῦ ἑτέρου πάλιν
ἐπὶ τὸ ἑτερον. Μεῖζονος γάρ πράγματος καὶ ἐλάττονος μεταξὺ^β
αὔξησις καὶ φθίσις, καὶ καλοῦμεν οὕτω τὸ μὲν αὔξανεσθαι,
τὸ δὲ φθίνειν ;

— Ναί, ἔφη.

— Οὐκοῦν καὶ διακρίνεσθαι καὶ συγκρίνεσθαι, καὶ ψύ-
χεσθαι καὶ θερμαίνεσθαι, καὶ πάντα οὕτω, κανὸν εἰ μὴ χρώμε-
θα τοῖς ὀνόμασιν ἐνιαχοῦ, ἀλλ' ἔργῳ γοῦν πανταχοῦ οὕτως
ἔχειν ἀναγκαῖον, γίγνεσθαι τε αὐτὰ ἔξ ἀλλήλων γένεσίν τε
εἶναι ἔξ ἐκατέρου εἰς ἄλληλα ;

— Πάνυ μὲν οὖν, ηδ' ὥστε.

γ 16. Τί οὖν ; ἔφη.

— Τῷ / ζῆν ἐστί τι ἐναντίον, ὥσπερ τῷ ἐγρηγορέναι τὸ καθεύδειν ;

— Πάνυ μέν οὖν, ἔφη.

— Τί ;

— Τὸ τεθνάναι, ἔφη.

— Οὐκοῦν ἐξ ἀλλήλων τε γίγνεται ταῦτα, εἴπερ ἐναντία ἐστίν, καὶ αἱ γενέσεις εἰσὶν αὐτοῖν μεταξὺ δύο δυοῖν ὅντοιν ;

— Πῶς γάρ οὖ ;

— Τὴν μὲν τοίνυν ἑτέραν συζυγίαν, ὃν νῦν δὴ ἔλεγον, ἐγώ σοι, ἔφη, ἐρῶ, δὲ Σωκράτης, καὶ αὐτὴν καὶ τὰς γενέσεις, σὺ δέ μοι τὴν ἑτέραν. Λέγω δὲ τὸ μὲν καθεύδειν, τὸ δὲ ἐγρηγορέναι, καὶ ἐκ τοῦ καθεύδειν τὸ ἐγρηγορέναι γίγνεσθαι καὶ δὲ ἐκ τοῦ ἐγρηγορέναι / τὸ καθεύδειν, καὶ τὰς γενέσεις αὐτοῖν τὴν μὲν καταδαρθάνειν εἶναι, τὴν δὲ ἀνεγείρεσθαι. Ἰκανῶς σοι, ἔφη, η̄ οὖ ;

— Πάνυ μὲν οὖν.

— Λέγε δὴ μοι καὶ σύ, ἔφη, οὕτω περὶ ζωῆς καὶ θανάτου.

Οὐκ ἐναντίον μὲν φήσ τῷ ζῆν τὸ τεθνάναι εἶναι ;

— Ἔγωγε.

— Γίγνεσθαι δὲ ἐξ ἀλλήλων ;

— Ναί.

— Εξ οὖν τοῦ ζῶντος τί τὸ γιγνόμενον ;

— Τὸ τεθνηκός, ἔφη.

— Τί δέ, η̄ δὲ ὅς, ἐκ τοῦ τεθνεῶτος ;

— Ἀναγκαῖον, ἔφη, ὅμολογεῖν, ὅτι τὸ ζῶν.

— Ἐκ τῶν τεθνεώτων ἄρα, δὲ Κέβης, τὰ ζῶντά τε καὶ οἱ ζῶντες γίγνονται ;

— Φαίνεται, ἔφη.

— Εἰσὶν ἄρα, ἔφη, αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἐν "Αἰδου.

— Ἔοικεν.

— Ούκοῦν καὶ τοῖν γενεσέοιν τοῖν περὶ ταῦτα ἢ γ' ἔτέρα σαφῆς οὖσα τυγχάνει; Τὸ γάρ ἀποθνήσκειν σαφὲς δήπου η οὐ;

— Πάντων μὲν οὖν; ἔφη.

— Πῶς οὖν, ἢ δ' ὅς, ποιήσομεν; Οὐκ ἀνταποδώσομεν τὴν ἐναντίαν γένεσιν, ἀλλὰ ταύτη χωλὴ ἔσται η φύσις; "Η ἀνάγκη ἀποδοῦνται τῷ ἀποθνήσκειν ἐναντίαν τινὰ γένεσιν;

— Πάντως που, ἔφη.

— Τίνα ταύτην;

— Τὸ ἀναβιώσκεσθαι.

— Ούκοῦν, ἢ δ' ὅς, εἴπερ ἔστι τὸ ἀναβιώσκεσθαι, ἐκ τῶν τεθνεώτων ἂν εἴη γένεσις εἰς τοὺς / ζῶντας αὔτη, τὸ ἀναβιώ- 72 σκεσθαι;

— Πάντη γε.

— Όμολογεῖται ἄρα ἡμῖν καὶ ταύτη τοὺς ζῶντας ἐκ τῶν τεθνεώτων γεγονέναι οὐδὲν ηττον ἢ τοὺς τεθνεῶτας ἐκ τῶν ζώντων. Τούτου δὲ ὅντος ἴκανόν που ἐδόκει τεκμήριον εἶναι, ὅτι ἀναγκαῖον τὰς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς εἶναι που, ὅθεν δὴ πάλιν γίγνεσθαι.

— Δοκεῖ μοι, ἔφη, ὁ Σώκρατες, ἐκ τῶν ὀμολογημένων ἀναγκαῖον οὕτως ἔχειν.

17. Ἰδὲ τοίνυν οὕτως, ἔφη, ὁ Κέβης, ὅτι οὐδὲν ἀδίκως ὀμολογήκαμεν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. Εἰ γάρ μὴ ᾧτι ἀνταποδιδούντα ἔτερα τοῖς / ἔτέροις γιγνόμενα, ὡσπερεί κύκλῳ περιιόντα, ἀλλ' εὐθεῖά τις εἴη ἡ γένεσις ἐκ τοῦ ἔτέρου μόνον εἰς τὸ καταντικρύ καὶ μὴ ἀνακάμπτοι πάλιν ἐπὶ τὸ ἔτερον μηδὲ καμπήν ποιοῦτο, οἶσθ' ὅτι πάντα τελευτῶντα τὸ αὐτὸν σχῆμα ἀν σχοίη καὶ τὸ αὐτὸν πάθος ἂν πάθοι καὶ παύσαιτο γιγνόμενα.

— Πῶς λέγεις; ἔφη.

— Οὐδὲν γαλεπόν, ἢ δ' ὅς, ἐννοῆσαι ὁ λέγω· ἀλλ' οἶν εἰ τὸ καταδαρθάνειν μὲν εἴη, τὸ δ' ἀνεγείρεσθαι μὴ ἀνταπο-

διδοίη γιγνόμενον ἐκ τοῦ καθεύδοντος, οἶσθ' ὅτι τελευτῶντα
 γ πάντ' ἀν λῆρον / τὸν Ἐνδυμίωνα ἀποδεῖξεις καὶ οὐδαμοῦ ἀν
 φαίνοιτο διὰ τὸ καὶ τāλλα πάντα ταῦτὸν ἔκείνω πεπονθέναι,
 καθεύδειν. Καν εἰ συγκρίνοιτο μὲν πάντα, διακρίνοιτο δὲ μή,
 ταχὺ ἀν τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου γεγονὸς εἴη, « ὁ όμοῦ πάντα γρή-
 ματα ». Ὁσαύτως δέ, ὡ φίλε Κέβης, εἰ ἀποθνήσκοι μὲν πάντα,
 δόσα τοῦ ζῆν μεταλλέθοι, ἐπειδὴ δὲ ἀποθάνοι, μένοι ἐν τούτῳ
 τῷ σχῆματι τὰ τεθνεῶτα καὶ μὴ πάλιν ἀναβιώσκοιτο, ἀρ'
 δού πολλὴ ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθνάναι καὶ μηδὲν
 ζῆν ; Εἰ γάρ ἐκ μὲν / τῶν ἄλλων τὰ ζῶντα γίγνοιτο, τὰ δὲ
 ζῶντα θνήσκοι, τίς μηχανὴ μὴ οὐχὶ πάντα καταναλωθῆναι εἰς
 τὸ τεθνάναι ;

— Οὐδὲ μία μοι δοκεῖ, ἔφη ὁ Κέβης, ὃ Σώκρατες, ἀλλὰ
 μοι δοκεῖς παντάπασιν ἀληθῆ λέγειν.

— "Εστι γάρ, ἔφη, ὃ Κέβης, ως ἐμοὶ δοκεῖ, παντὸς μᾶλ-
 λον οὗτο, καὶ ἡμεῖς αὐτὰ ταῦτα οὐκ ἔξαπατώμενοι ὁμολο-
 γοῦμεν. 'Αλλ' ἔστι τῷ ὅντι καὶ τὸ ἀναβιώσκεσθαι καὶ ἐκ τῶν
 τεθνεώτων τοὺς ζῶντας γίγνεσθαι καὶ τὰς τῶν τεθνεώτων ψυ-
 ε χάς εῖναι [καὶ ταῖς μὲν γε ἀγαθαῖς ἀμεινον εῖναι, ταῖς δὲ κα-
 καῖς κάκιον].

18. Καὶ μήν, ἔφη ὁ Κέβης ὑπολαβών, καὶ κατ' ἔκεινόν
 γε τὸν λόγον, ὃ Σώκρατες, εἰ ἀληθής ἔστιν, ὃν σὺ εἴωθας
 θαυμὰ λέγειν, ὅτι ἡμῖν ἡ μάθησις οὐκ ἄλλο τι ἢ ἀνάμνησις
 τυγχάνει οὖσα, καὶ κατὰ τοῦτον ἀνάγκη που ἡμᾶς ἐν προτέρῳ
 τινὶ γρόνῳ μεμαθηκέναι, ἢ νῦν ἀναμιμνησκόμεθα. Τοῦτο δὲ
 73 ἀδύνατον, εἰ μὴ τινὶ που ἡμῖν ἡ ψυχὴ, πρὶν ἐν τῷδε / τῷ ἀν-
 θρωπίνῳ εἰδεῖ γενέσθαι· ὥστε καὶ ταῦτη ἀθάνατόν τι ἡ ψυχὴ
 ἔοικεν εἶναι.

— 'Αλλά, ὃ Κέβης, ἔφη ὁ Σιμμίας ὑπολαβών, ποῖαι τού-

των αἱ ἀποδείξεις ; 'Υπόμνησόν με οὐ γάρ σφόδρα ἐν τῷ παρόντι μέμνημαι.

— 'Ενὶ μὲν λόγῳ, ἔφη ὁ Κέβης, καλλίστω, ὅτι ἐρωτώμενοι οἱ ἀνθρώποι, ἐάν τις καλῶς ἐρωτᾷ, αὐτοὶ λέγουσι πάντα ἡ ἔχει· καίτοι, εἰ μὴ ἐτύγχανεν αὐτοῖς ἐπιστήμη ἐνοῦσα καὶ δρθὸς λόγος, οὐκ ἂν οἷοί τ' ἦσαν τοῦτο ποιήσειν. "Ἐπειτα, ἐάν τις ἐπὶ τὰ διαγράμματα / ἄγῃ ἡ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἐνταῦθα 3 σαφέστατα κατηγορεῖ, ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει.

— Εἰ δὲ μὴ ταύτη γε, ἔφη, πείθη, δὲ Σιμμία, ὁ Σωκράτης, σκέψαι, ἂν τῇδε πή σοι σκοπουμένῳ συνδόξῃ. 'Απιστεῖς γάρ δὴ πῶς ἡ καλουμένη μάθησις ἀνάμνησις ἐστιν ;

— Απιστῶ μὲν ἔγωγε, ἡ δ' ὃς ὁ Σιμμίας, οὖ, αὐτὸ δὲ τοῦτο, ἔφη, δέομαι μαθεῖν, περὶ οὗ ὁ λόγος, ἀνάμνησθηναι. Καὶ σκεδόν γε, ἐξ ὧν Κέβης ἐπεχείρησε λέγειν, ἡδη μέμνημαι καὶ πείθομαι· οὐδὲν μεντὸν ἤππον ἀκούοιμι νῦν, πῆ σὺ ἐπεχείρησας λέγειν.

/ — Τῇδ' ἔγωγε, ἡ δ' ὃς. 'Ομολογοῦμεν γάρ δήπου, εἴ τις γ τι ἀνάμνησθήσεται, δεῖν αὐτὸν τοῦτο πρότερόν ποτε ἐπίστασθαι :

— Πάνυ γ', ἔφη.

/ — 'Ἄρ' οὖν καὶ τόδε ὄμολογοῦμεν, ὅταν ἐπιστήμη παραγίγνηται τρόπῳ τοιούτῳ, ἀνάμνησιν εἶναι ; Λέγω δέ τινα τρόπον τόνδε· ἐὰν τις ἔτερον ἡ ἵδων ἡ ἀκούσας ἡ τινα ἄλλην αἰσθησιν λαβὼν μὴ μόνον ἐκεῖνο γνῶ, ἀλλὰ καὶ ἔτερον ἐννοήσῃ, οὐ μὴ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη, ἀλλ' ἄλλη, ἅρα οὐγὶ τοῦτο δικαίως λέγομεν, ὅτι ἀνεμνήσθη, οὐ τὴν ἐννοιαν / ἔλαβεν ; 8

— Πῶς λέγεις ;

— Οἵου τὰ τοιάδε· ἄλλη που ἐπιστήμη ἀνθρώπου καὶ λύρας.

— Πῶς γάρ οὖ;

— Οὐκοῦν οἶσθα, ὅτι οἱ ἐρασταί, ὅταν ἴδωσι λύραν ἡ

ἱμάτιον ἡ ἄλλο τι, οἵς τὰ παιδικὰ αὐτῶν εἴωθε χρῆσθαι, πάσχουσι τοῦτο· ἔγνωσάν τε τὴν λύραν καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ ἔλαβον τὸ εἶδος τοῦ παιδός, οὗ ἡν ἡ λύρα; Τοῦτο δέ ἐστιν ἀνάμνησις· ὥσπερ γε καὶ Σιμμίαν τις ἰδὼν πολλάκις Κέβητος ἀνεμήσθη καὶ ἄλλα που μυρία ταιαῖτα' ἀν εἴη.

— Μυρία μέντοι, νὴ Δία, ἔφη ὁ Σιμμίας.

ε — Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, τὸ τοιοῦτον / ἀνάμνησίς τίς ἐστι; Μάλιστα μέντοι, ὅταν τις τοῦτο πάθῃ περὶ ἐκεῖνα, ἀνπὸ χρόνου καὶ τοῦ μὴ ἐπισκοπεῖν ἥδη ἐπελέληστο;

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

— Τί δέ; ἢ δ' ὅς· ἐστιν ἵππον γεγραμμένον ἰδόντα καὶ λύραν γεγραμμένην ἀνθρώπου ἀναμνησθῆναι, καὶ Σιμμίαν ἰδόντα γεγραμμένον Κέβητος ἀναμνησθῆναι;

— Πάνυ γε.

— Οὐκοῦν καὶ Σιμμίαν ἰδόντα γεγραμμένον αὐτοῦ Σιμμίου ἀναμνησθῆναι;

74 — "Εστι / μέντοι, ἔφη.

19. "Αρ' οὖν οὐ κατὰ πάντα ταῦτα συμβαίνει τὴν ἀνάμνησιν εἶναι μὲν ἀφ' ὄμοιών, εἶναι δὲ καὶ ἀπὸ ἀνομοίων;

— Συμβαίνει.

— Αλλ' ὅταν γε ἀπὸ τῶν ὄμοιών ἀναμιμνήσκηται τίς τι, ἀρ' οὐκ ἀναγκαῖον τόδε προσπάσχειν, ἐννοεῖν εἴτε τι ἐλλείπει τοῦτο κατὰ τὴν ὄμοιότητα εἴτε μὴ ἐκείνου, οὐ ἀνεμήσθη;

— Ανάγκη, ἔφη.

— Σκόπει δή, ἢ δ' ὅς, εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει. Φαμέν πού τι εἶναι ἵσον, οὐξύλον λέγω ξύλῳ οὐδὲ λίθον λίθῳ, οὐδὲ ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδέν, ἀλλὰ παρὰ ταῦτα πάντα ἔτερόν τι, αὐτὸ

β τὸ ἵσον· φῶμέν / τι εἶναι ἢ μηδέν;

— Φῶμεν μέντοι, νὴ Δί', ἔφη ὁ Σιμμίας, θαυμαστῶς γε.

— Ἡ καὶ ἐπιστάμεθα αὐτὸ δέ ἐστιν ἵσον;

— Πάνυ γε, ή δ' ὅς.

— Ηρόθεν λαβόντες αὐτοῦ τὴν ἐπιστήμην; Ἄρ' οὐκ ἔξ ὅν νῦν δὴ ἐλέγομεν, η̄ ξύλα η̄ λίθους η̄ ἄλλα ἄττα ἰδόντες ἵσα, ἐκ τούτων ἐκεῖνο ἐνενοήσαμεν, ἔτερον δὲ τούτων; "Η οὐχ ἔτερόν σοι φαίνεται; Σκόπει δέ καὶ τῇδε· ἀρ' οὐ λίθοι μὲν ἵσαι καὶ ξύλα ἐνίστε ταῦτα δύτα τῷ μὲν ἵσα φαίνεται, τῷ δὲ οὐ;

— Πάνυ μὲν οὖν.

— Τί δέ; Αὐτὰ τὰ ἵσα ἔστιν ὅτε ἄνισά σοι ἐφάνη, η̄ η̄ Υἱότης ἀνισότης;

— Οὐδεπώποτέ γε, ὡς Σώκρατες.

— Οὐ ταύτὸν ἄρα ἐστίν, η̄ δ' ὅς, ταῦτά τε τὰ ἵσα καὶ αὐτὸ τὸ ἵσον.

— Οὐδαμῶς μοι φαίνεται, ὡς Σώκρατες.

— Άλλα μὴν ἐκ τούτων γ', ἔφη, τῶν ἵσων, ἐτέρων δύτων ἐκείνου τοῦ ἵσου, ὅμως αὐτοῦ τὴν ἐπιστήμην ἐννενόηκας καὶ εἴληφρας;

— Αληθέστατα, ἔφη, λέγεις.

— Οὐκοῦν η̄ ὁμοίου δύτος τούτοις η̄ ἀνομοίου;

— Πάνυ γε.

— Διαφέρει δέ γε, η̄ δ' ὅς, οὐδέν· ἔως ἂν ἄλλο ἰδών ἀπὸ ταύτης τῆς ὕψεως ἄλλο ἐννοήσῃς, εἴτε ὁμοιον εἴτε / ἀνόμοιον, δὲ ἀναγκαῖον, ἔφη, αὐτὸ ἀνάμνησιν γεγονέναι.

— Πάνυ μὲν οὖν.

Τίδέ; η̄ δ' ὅς· η̄ πάσχομέν τι τοιοῦτον περὶ τὰ ἐν τοῖς ξύλοις τε καὶ οἷς νῦν δὴ ἐλέγομεν τοῖς ἵσοις; Ἄρα φαίνεται ήμεν οὕτως ἵσα εἶναι ὕσπερ αὐτὸ δὲ ἔστιν ἵσον, η̄ ἐνδεῖ τι ἐκείνου τῷ τοιοῦτον εἶναι οἷον τὸ ἵσον, η̄ οὐδέν;

— Καὶ πολύ γε, ἔφη, ἐνδεῖ.

— Οὐκοῦν ὁμολογοῦμεν, δύταν τις τι ἰδών ἐννοήσῃ, δτι βούλεται μὲν τοῦτο, δ νῦν ἐγὼ δρῶ, εἶναι οἷον ἄλλο τι τῶν δύτων, ἐνδεῖ δὲ καὶ οὐ δύναται τοιοῦτον / εἶναι οἷον ἐκεῖνο ε

ἀλλ' ἐστὶ φαυλότερον, ἀναγκαῖόν που τὸν τοῦτο ἐννοοῦντα τυχεῖν προειδότα ἔκεινο, ὃ φησιν αὐτὸ προσεοικέναι μέν, ἐνδεεστέρως δὲ ἔχειν;

— Ἀνάγκη.

— Τί οὖν; Τοιοῦτον πεπόνθαμεν καὶ ἡμεῖς, η̄ οὖ, περὶ τε τὰ ἵσα καὶ αὐτὸ τὸ ἵσον;

— Παντάπασι γε.

— Ἀναγκαῖον ἅρα ἡμᾶς προειδέναι τὸ ἵσον πρὸ ἔκείνου τοῦ χρόνου, ὅτε / τὸ πρῶτον ἴδοντες τὰ ἵσα ἐνενοήσαμεν, ὅτι δρέγεται μὲν πάντα ταῦτα εἶναι οἷον τὸ ἵσον, ἔχει δὲ ἐνδεεστέρως.

— Ἐστι ταῦτα.

— Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε ὄμολογοῦμεν, μὴ ἀλλοθεν αὐτὸ ἐννενοηκέναι μηδὲ δυνατὸν εἶναι ἐννοῆσαι, ἀλλ' η̄ ἐκ τοῦ ἴδειν η̄ ἄφασθαι η̄ ἔκ τινος ἀλλῆς τῶν αἰσθήσεων· ταῦτὸν δὲ πάντα ταῦτα λέγω.

— Ταῦτὸν γάρ ἐστιν, ὃ Σώκρατες, πρός γε ὁ βούλεται δηλῶσαι ὁ λόγιος.

— Ἀλλὰ μὲν δὴ ἔκ γε τῶν αἰσθήσεων δεῖ ἐννοῆσαι, ὅτι πάντα τὰ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν ἔκείνου τε / δρέγεται τοῦ ὁ ἐστιν ἵσον, καὶ αὐτοῦ ἐνδεεστέρα ἐστιν· η̄ πῶς λέγομεν;

— Οὔτως.

— Πρὸ τοῦ ἅρα ἀρξασθαι ἡμᾶς ὥρᾶν καὶ ἀκούειν καὶ ταῦλα αἰσθάνεσθαι, τυχεῖν ἔδει που εἰληφότας ἐπιστήμην αὐτοῦ τοῦ ἵσου, ὁ τι ἔστιν, εἰ ἐμέλλομεν τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἵσα ἔκεισε ἀνοίσειν, ὅτι προθυμεῖται μὲν πάντα τοιαῦτ' εἶναι οἷον ἔκεινο, ἔστι δὲ αὐτοῦ φαυλότερα.

— Ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, ὃ Σώκρατες.

— Οὐκοῦν γενόμενοι εὐθὺς ἑωρῶμεν τε καὶ ἡκούομεν καὶ τὰς ἀλλὰς αἰσθήσεις εἴχομεν;

— Πάνυ γε.

— "Εδει δέ γε, φαμέν, πρὸ τούτων τὴν τοῦ ἶσου ἐπιστήμην γε
εἰληφέναι;

— Ναί.

— Πρὶν γενέσθαι ἄρα, ὡς ἔοικεν, ἀνάγκη ἡμῖν αὐτὴν εἰ-
ληφέναι;

— "Εοικεν.

20. Οὐκοῦν εἰ μὲν, λαβόντες αὐτὴν πρὸ τοῦ γενέσθαι,
ἔχοντες ἐγενόμεθα, ἡπιστάμεθα καὶ πρὶν γενέσθαι καὶ εὐθὺς
γενόμενοι οὐ μόνον τὸ ἴσον καὶ τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἔλαττον
ἀλλὰ καὶ ξύμπαντα τὰ τοιαῦτα; Οὐ γάρ περὶ τοῦ ἴσου νῦν δὲ
λόγος ἡμῖν μᾶλλον τι ἥ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ καλοῦ καὶ αὐτοῦ
τοῦ ἀγαθοῦ καὶ δικαίου καὶ ὄσιου καί, ὑπερ λέγω, περὶ / ἀ-
πάντων, οἵς ἐπισφραγιζόμεθα τοῦτο δέ ἔστι, καὶ ἐν ταῖς ἐρωτή-
σεσιν ἐρωτῶντες καὶ ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν ἀποκρινόμενοι. "Ωστε
ἀναγκαῖον ἡμῖν τούτων πάντων τὰς ἐπιστήμας πρὸ τοῦ γε-
νέσθαι εἰληφέναι.

— "Εστι ταῦτα.

— Καί, εἰ μέν γε λαβόντες ἔκάστοτε μὴ ἐπιλελήσμεθα,
εἰδότας ἀεὶ γίγνεσθαι καὶ ἀεὶ διὰ βίου εἰδέναι τὸ γάρ εἰδέναι
τοῦτ' ἔστι, λαβόντα του ἐπιστήμην ἔχειν καὶ μὴ ἀπολαε-
χέναι· ἥ οὐ τοῦτο λήθην λέγομεν, ὡς Σιμμία, ἐπιστήμης ἀπο-
βολήν;

— Ηάντως δήπου, ἔφη, / ὡς Σώκρατες.

— Εἰ δέ γε, οἷμα, λαβόντες πρὶν γενέσθαι, γιγνόμενοι δέ
ἀπωλέσαμεν, ὑστερον δὲ ταῖς αἰσθήσεσι χρώμενοι περὶ αὐτὰ
ἐκείνας ἀναλαμβάνομεν τὰς ἐπιστήμας, ἃς ποτε καὶ πρὶν εἴ-
χομεν, ἀρ' οὐχ δὲ καλοῦμεν μανθάνειν οἰκείαν ἀν ἐπιστήμην
ἀναλαμβάνειν εἴη; Τοῦτο δέ που ἀναμ μνήσκεσθαι λέγοντες
δρθῶς ἀν λέγοιμεν;

— Ηάνυ γε.

76 — Δυνατὸν γάρ δὴ τοῦτο γε ἐφάνη, / αἰσθόμενότι ή
ἰδόντα ἡ ἀκούσαντα ἡ τινα ἄλλην αἴσθησιν λαβόντα, ἔτερόν τι
ἀπὸ τούτου ἐννοῆσαι, ὃ ἐπελέληστο, ὃ τοῦτο ἐπληρίαζεν ἀνό-
μοιον δν ἡ ᾧ ὅμοιον. "Ωστε, ὅπερ λέγω, δυοῖν θάτερον, ἦτοι
ἐπιστάμενοί γε αὐτὰ γεγόναμεν καὶ ἐπιστάμεθα διὰ βίου πάν-
τες, ἡ ὕστερον, οὓς φαμεν μανθάνειν, οὐδὲν ἀλλ' ἡ ἀναμιμνή-
σκονται οὕτοι, καὶ ἡ μάθησις ἀνάμνησις ἀν εἴη.

— Καὶ μάλα δὴ οὕτως ἔχει, ὃ Σώκρατες.

21. Πότερον οὖν αἱρεῖ, ὃ Σιμμία; Ἐπισταμένους ἡμᾶς γε-
γονέναι ἡ ἀναμιμνήσκεσθαι / ὕστερον, ὃν πρότερον ἐπιστή-
μην εἰληφότες ἦμεν;

— Οὐκ ἔχω, ὃ Σώκρατες, ἐν τῷ παρόντι ἐλέσθαι.

— Τι δέ; τόδε ἔχεις ἐλέσθαι, καὶ πῇ σοι δοκεῖ περὶ αὐ-
τοῦ; ἀνὴρ ἐπιστάμενος περὶ ὃν ἐπίσταται ἔχοι ἀν δοῦναι λό-
γον ἡ οὐ;

— Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, ὃ Σώκρατες.

— Ή καὶ δοκοῦσί σοι πάντες ἔχειν διδόναι λόγον περὶ τού-
των, ὃν νῦν δὴ ἐλέγομεν;

— Βουλοίμην μεντάν, ἔφη ὁ Σιμμίας· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον
φοβοῦμαι, μὴ αὔριον τηνικάδε οὐκέτι ἡ ἀνθρώπων οὐδεὶς ἀξίως
οἶός τε τοῦτο ποιῆσαι.

γ — Οὐκ / ἄρα δοκοῦσί σοι ἐπίστασθαι γε, ἔφη, ὃ Σιμμία,
πάντες αὐτά;

— Οὐδαμῶς.

— Αναμιμνήσκονται ἄρα, ἢ ποτε ἔμαθον;

— Ανάγκη.

— Πότε λαβοῦσαι αἱ ψυχαὶ ἡμῶν τὴν ἐπιστήμην αὐτῶν;
Οὐ γάρ δὴ ἀφ' οὗ γε ἀνθρωποι γεγόναμεν.

Οὐ δῆτα.

— Πρότερον ἄρα.

— Ναι.

— Ἡσαν ἄρα, ὡς Σιμμία, αἱ ψυχαὶ καὶ πρότερον, πρὶν εἶναι ἐν ἀνθρώπου εἴδει, χωρὶς σωμάτων καὶ φρόνησιν εἶχον.

— Εἰ μὴ ἄρα ἡμικ γιγνόμενοι λαμβάνομεν, ὡς Σώκρατες, ταῦτας τὰς ἐπιστήμας· οὗτος γάρ λείπεται ἔτι ὁ χρόνος.

— Εἰεν, ὡς ἔταιρε· ἀπόλλυμεν δὲ αὐτὰς ἐν-ποίω ἄλλω χρόνῳ; οὐ γάρ δὴ ἔχοντές γε αὐτὰς γιγνόμεθα, ὡς ἄρτι ὥμολογήσαμεν. "Ἡ ἐν τούτῳ ἀπόλλυμεν ἐν ὅπερ καὶ λαμβάνομεν; "Ἡ ἔχεις ἄλλον τινὰ εἰπεῖν χρόνον;

— Οὐδαμῶς, ὡς Σώκρατες, ἄλλα ἔλαθον ἐμαυτὸν οὐδὲν εἰπών.

22. Ἄρ' οὖν οὕτως ἔχει, ἔφη, ἡμῖν, ὡς Σιμμία· εἰ μὲν ἔστιν, ἡ θρυλοῦμεν ἀεὶ, καλόν τέ τι καὶ ἀγαθὸν καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη οὐσία, καὶ ἐπὶ ταύτην τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων πάντα ἀναφέρομεν, ὑπάρχουσαν / πρότερον ἀνευρίσκοντες ἡμετέραν οὖσαν, καὶ ταῦτα ἐκείνη ἀπεικάζομεν, ἀναγκαῖον, οὕτως ὡσπερ καὶ ταῦτα ἔστιν, οὕτως καὶ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν εἶναι καὶ πρὶν γεγονέναι ἡμᾶς· εἰ δὲ μὴ ἔστι ταῦτα, ἄλλως ἂν ὁ λόγος οὗτος εἰρημένος εἴη; Ἄρ' οὕτως ἔχει, καὶ ἵση ἀνάγκη ταῦτα τε εἶναι καὶ τὰς ἡμετέρας ψυχὰς πρὶν καὶ ἡμᾶς γεγονέναι, καὶ εἰ μὴ ταῦτα, οὐδὲ τάδε;

— Γηρεφυῶς, ὡς Σώκρατες, ἔφη ὁ Σιμμίας, δοκεῖ μοι ἡ αὐτὴ ἀνάγκη εἶναι, καὶ εἰς καλόν γε καταφεύγει ὁ λόγος, εἰς τὸ δμοίως εἶναι τὴν τε / ψυχὴν ἡμῶν, πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς, καὶ τὴν οὐσίαν, ᾧ σὺ νῦν λέγεις. Οὐ γάρ ἔχω ἔγωγε οὐδὲν οὕτω μοι ἐναργὲς ὃν ὡς τοῦτο, τὸ πάντα τὰ τοιαῦτ' εἶναι ὡς οἶόν τε μάλιστα, καλόν τε καὶ ἀγαθὸν καὶ τāλλα πάντα, ἀ σὺ νῦν δὴ ἔλεγες· καὶ ἔμοιγε δοκεῖ ἴκανῶς ἀποδέδεικται.

— Τὶ δὲ δὴ Κέβητι; ἔφη ὁ Σωκράτης, δεῖ γάρ καὶ Κέβητα πείθειν.

— Ἰκανῶς, ἔφη ὁ Σιμμίας, ώς ἔγωγε οἶμαι· καίτοι καρτερώτατος ἀνθρώπων ἐστὶ πρὸς τὴν ἀπιστεῖν τοῖς λόγοις. Ἀλλ’ οἶκαι οὐκ ἐνδεῶς τοῦτο πεπεῖσθαι αὐτὸν, ὅτι, πρὶν / γενέσθαι ήμᾶς, ἦν ἡμῶν ἡ ψυχή.

23. Εἰ μέντοι, καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, ἔτι ἔσται, οὐδὲ αὐτῷ μοι δοκεῖ, ἔφη, ὁ Σώκρατες, ἀποδεδεῖγθαι, ἀλλ’ ἔτι ἐνέστηκεν, ὃ νῦν δὴ Κέβης ἔλεγε, τὸ τῶν πολλῶν, ὅπως μὴ ἄμα ἀποθνήσκοντος τοῦ ἀνθρώπου διασκεδάννυται ἡ ψυχὴ καὶ αὐτῇ τοῦ εἰναι τοῦτο τέλος ἦ. Τί γάρ κωλύει γίγνεσθαι μὲν αὐτὴν καὶ ξυνίστασθαι ἀλλοθέν ποθεν καὶ εἰναι, πρὶν καὶ εἰς ἀνθρώπειον σῶμα ἀφικέσθαι, ἐπειδὴν δὲ ἀφίκηται καὶ ἀπαλλάξτηται τούτου, τότε καὶ αὐτὴν τελευτὴν καὶ διαφθείρεσθαι;

— Εὖ λέγεις, / ἔφη, ὁ Σιμμία, ὁ Κέβης. Φαίνεται γάρ γ ωσπερ ἡμῖσυ ἀποδεδεῖγθαι οὖ δεῖ, ὅτι, πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς, ἦν ἡμῶν ἡ ψυχή· δεῖ δὲ προσαποδεῖξαι, ὅτι, καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, οὐδὲν ἥπτον ἔσται ἡ πρὶν γενέσθαι, εἰ μέλει τέλος ἡ ἀπόδειξις ἔχειν.

— Ἀποδέδεικται μέν, ἔφη, ὁ Σιμμία τε καὶ Κέβης, δ Σωκράτης, καὶ νῦν, εἰ θέλετε συνθεῖναι τοῦτόν τε τὸν λόγον εἰς ταύτὸν καὶ διὰ πρὸ τούτου ὀμολογήσαμεν, τὸ γίγνεσθαι πᾶν τὸ ζῶν ἐκ τοῦ τεθνεῶτος. Εἰ γάρ ἔστι μὲν ἡ ψυχὴ καὶ δ πρότερον, ἀνάγκη / δὲ αὐτῇ εἰς τὸ ζῆν ιούσῃ τε καὶ γιγνομένη μηδαμόθεν ἀλλοθέν ἡ ἐκ θυνάτου καὶ τοῦ τεθνάναι γίγνεσθαι, πῶς οὐκ ἀνάγκη αὐτὴν, καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνῃ, εἰναι, ἐπειδή γε δεῖ αὐθις αὐτὴν γίγνεσθαι; Ἀποδέδεικται μὲν οὖν, ὅπερ λέγεται, καὶ νῦν.

24. "Ομως δέ μοι δοκεῖς σύ τε καὶ Σιμμίας ἡδέως ἂν καὶ τοῦτο διαπραγματεύσασθαι τὸν λόγον ἔτι μᾶλλον καὶ δεδιέναι τὸ τῶν παιδῶν, μὴ ως ἀληθῶς ὁ ἄνεμος αὐτὴν ἐκ-

βαίνουσαν ἐκ τοῦ σώματος διαφυσῆ καὶ διασκεδάννυσιν, ἄλλως τε / καὶ ὅταν τύχῃ τις μὴ ἐν νηνεμίᾳ, ἀλλ' ἐν μεγάλῳ τινὶ πνεύματι ἀποθνήσκων.

Καὶ ὁ Κέβης ἐπιγελάσας· ως δεδιότων, ἔφη, Ὡ Σώκρατες, πειρῶ ἀναπείθειν· μᾶλλον δὲ μὴ ως ἡμῶν δεδιότων, ἀλλ' ἵσως ἔνι τις καὶ ἐν ἡμῖν παῖς, ὅστις τὰ τοιαῦτα φοβεῖται. τοῦτον οὖν πειρῶ μεταπείθειν μὴ δεδίεναι τὸν θάνατον ὥσπερ τὰ μορμολύκεια.

—'Αλλὰ χρή, ἔφη ὁ Σώκρατης, ἐπάδειν αὐτῷ ἐκάστης ἡμέρας, ἔως ἂν ἐξεπάσηται.

— Πόθεν οὖν, ἔφη, Ὡ Σώκρατες / τῶν τοιούτων ἀγαθὸν 78 ἐπιφύδον ληψόμεθα, ἐπειδὴ σύ, ἔφη, ἡμᾶς ἀπολείπεις;

— Πολλὴ μὲν ἡ Ἐλλάς, ἔφη, Ὡ Κέβης, ἐν ᾧ ἔνεισί που ἀγαθοὶ ἄνδρες, πολλὰ δὲ καὶ τὰ τῶν βαρβάρων γένη, οὓς πάντας χρὴ διερευνᾶσθαι ζητοῦντας τοιοῦτον ἐπιφύδον, μήτε χρημάτων φειδομένους μήτε πόνων, ώς οὐκ ἔστιν εἰς ὅ τι ἂν ἀναγκαιότερον ἀναλίσκοιτε χρήματα. Ζητεῖν δὲ χρὴ καὶ αὐτοὺς μετ' ἀλλήλων· ἵσως γάρ ἂν οὐδὲ ἁφδίως εὕροιτε μᾶλλον ὑμῶν δυναμένους τοῦτο ποιεῖν.

—'Αλλὰ ταῦτα μὲν δή, ἔφη, ὑπάρξει, ὁ Κέβης· ὅθεν δὲ ἀπελίπομεν, / ἐπανέλθωμεν, εἴ̄ σοι ἡδομένῳ ἔστιν.

β

—'Αλλὰ μὴν ἡδομένῳ γε· πῶς γάρ οὐ μέλει;

— Καλῶς, ἔφη, λέγεις.

25. Οὐκοῦν τοιόνδε τι, ἢ δ' ὃς ὁ Σώκρατης, δεῦ ἡμᾶς ἐρέσθαι ἔαυτούς, τῷ ποίῳ τινὶ ἄρα προσήκει τοῦτο τὸ πάθος πάσχειν, τὸ διασκεδάννυσθαι, καὶ ὑπὲρ τοῦ ποίου τινὸς δεδιέναι, μὴ πάθη αὐτὸ καὶ τῷ ποίῳ τινὶ οὐ· καὶ μετὰ τοῦτο αὖ ἐπισκέψασθαι, πότερον ἡ ψυχή ἔστιν, καὶ ἐκ τούτων θαρρεῖν ἢ δεδιέναι ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς;

—'Αληθῆ, ἔφη, λέγεις.

γ — "Αρ' οὖν τῷ μὲν συντεθέντι τε καὶ / συνθέτῳ ὅντι φύσει προσήκει τοῦτο πάσχειν, διαιρεθῆναι ταύτῃ, ήπερ συνετέθη; εἰ δέ τι τυγχάνει ὃν ἀξύνθετον, τούτῳ μόνῳ προσήκει μὴ πάσχειν ταῦτα, εἴπερ τῷ ἄλλῳ;

— Δοκεῖ μοι, ἔφη, οὕτως ἔχειν, ὁ Κέβης.

— Οὐκοῦν ἀπέρ ἀεὶ κατὰ ταύτᾳ καὶ ὡσαύτως ἔχει, ταῦτα μάλιστα εἰκὸς εἶναι τὰ ἀξύνθετα, τὰ δὲ ἄλλοτ' ἄλλως καὶ μηδέποτε κατὰ ταύτᾳ, ταῦτα δὲ εἶναι τὰ ἔνθετα;

— "Εμοιγε δοκεῖ οὕτως.

δ — Ιωμεν δή, ἔφη, ἐπὶ ταῦτα, ἐφ' ἀπερ ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ. Αὔτῃ ἡ οὐσία, ἡς λόγον / δίδομεν τοῦ εἶναι καὶ ἐρωτῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι, πότερον ὡσαύτως ἀεὶ ἔχει κατὰ ταύτᾳ ἢ ἄλλοτ' ἄλλως; Αὔτῳ τὸ ἵσον, αὐτῷ τὸ καλόν, αὐτῷ ἔκαστον, ὃ ἔστιν, τὸ ὃν, μήποτε μεταβολὴν καὶ ἡντινοῦν ἐνδέχεται; "Η ἀεὶ αὐτῶν ἔκαστον, ὃ ἔστιν, μονοειδὲς ὃν αὐτὸ καθ' αὐτό, ὡσαύτως κατὰ ταύτᾳ ἔχει καὶ οὐδέποτε οὐδαμῆς ἀλλοιώσιν οὐδεμίαν ἐνδέχεται;

— Ωσαύτως, ἔφη, ἀνάγκη, ὁ Κέβης, κατὰ ταύτᾳ ἔχειν, καὶ Σώκρατες.

ε — Τί δὲ τῶν πολλῶν, οἷον ἀνθρώπων ἢ / ἴματίων ἢ ἄλλων ὄντωνοιον τοιούτων ἢ ἵσων ἢ καλῶν ἢ πάντων τῶν ἐκείνοις ὄμοιούμων; "Αρα κατὰ ταύτᾳ ἔχει, ἢ πᾶν τούναντίον ἐκείνοις οὔτε αὐτὰ αὐτοῖς οὔτε ἀλλήλοις οὐδέποτε, ως ἔπος εἰπεῖν, οὐδαμῆς κατὰ ταύτᾳ;

— Οὕτως αὖ, ἔφη ὁ Κέβης· οὐδέποτε ὥσαύτως ἔχει.

79 — Οὐκοῦν / τούτων μὲν κανὸν ἄψαιο, κανὸν ἴδοιο, κανὸν ταῖς ἄλλοις αἰσθήσεσιν αἰσθοιο, τῶν δὲ κατὰ ταύτᾳ ἔγόντων οὐκ ἔστιν ὅτῳ ποτ' ἂν ἄλλῳ ἐπιλάβοιο ἢ τῷ τῆς διανοίας λογισμῷ, ἀλλ' ἔστιν ἀειδῆ τὰ τοιαῦτα καὶ οὐχ ὀρατά;

— Παντάπασιν, ἔφη, ἀληθῆ λέγεις.

26. Θῶμεν οὖν βούλει, ἔφη, δύο εἴδη τῶν ὄντων, τὸ μὲν ὄρατόν, τὸ δὲ ἀειδές;

- Θῶμεν, ἔφη.
- Καὶ τὸ μὲν ἀειδές ἀεὶ κατὰ ταῦτα ἔχον, τὸ δὲ ὄρατὸν μηδέποτε κατὰ ταῦτα;
- Καὶ τοῦτο, ἔφη, θῶμεν.
- Φέρε δή, ἢ δ' ὅς, ἄλλο τι ἡμῶν αὐτῶν / τὸ μὲν σῶμά βέστι, τὸ δὲ ψυχή;
- Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη.
- Ποτέρῳ οὖν ὄμοιότερον τῷ εἴδει φαῖμεν ἂν εἶναι καὶ ξυγγενέστερον τὸ σῶμα;
- Παντί, ἔφη, τοῦτό γε δῆλον, ὅτι τῷ ὄρατῷ.
- Τί δὲ ἡ ψυχή; Ὁρατὸν ἢ ἀειδές;
- Οὐχ ὑπὸ ἀνθρώπων γε, ὡς Σώκρατες, ἔφη.
- Άλλὰ μὴν ἡμεῖς γε τὰ ὄρατὰ καὶ τὰ μὴ τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει λέγομεν ἢ ἄλλῃ τινὶ οἵει;
- Τῇ τῶν ἀνθρώπων.
- Τί οὖν περὶ ψυχῆς λέγομεν; Ὁρατὸν ἢ ἀόρατον εἶναι;
- Οὐχ ὄρατόν.
- Αειδές ἄρα;
- Ναί.
- Όμοιότερον ἄρα ψυχὴ σώματός ἐστι τῷ ἀειδεῖ, τὸ δὲ τῷ ὄρατῷ.
- Πᾶσα ἀνάγκη, ὡς Σώκρατες.

γ

27. Οὐκοῦν καὶ τόδε πάλαι ἐλέγομεν, ὅτι ἡ ψυχή, ὅταν μὲν τῷ σώματι προσχρῆται εἰς τὸ σκοπεῖν τι ἢ διὰ τοῦ ὄραν ἢ διὰ τοῦ ἀκούειν ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως — τοῦτο γάρ ἐστι τὸ διὰ τοῦ σώματος, τὸ δι' αἰσθήσεως σκοπεῖν τι —, τότε μὲν ἔλκεται ὑπὸ τοῦ σώματος εἰς τὰ οὐδέποτε κατὰ

ταύτὰ ἔχοντα, καὶ αὐτὴ πλανᾶται καὶ ταράττεται καὶ ίλιγ-
γιᾳ ὡσπερ μεθύουσα, ἅτε τοιούτων ἐφαπτομένη.

— Πάνυ γε.

δ — "Οταν δέ γε αὐτὴ καθ' / αὐτὴν σκοπῇ, ἐκεῖσε οἰχεται εἰς τὸ
καθαρόν τε καὶ ἀεὶ ὅν καὶ ἀθάνατον καὶ ὥσαύτως ἔχον καὶ ὡς
συγγενής οὖσα αὐτοῦ ἀεὶ μετ' ἐκείνου γίγνεται, ὅταν περ αὐτὴ
καθ' αὐτὴν γένηται καὶ ἐξῆ αὐτῆ, καὶ πέπαυται τε τοῦ πλάνου
καὶ περὶ ἐκεῖνα ἀεὶ κατὰ ταύτην ὥσαύτως ἔχει, ἅτε τοιούτων
ἐφαπτομένη καὶ τοῦτο αὐτῆς τὸ πάθημα φρόνησις κέκληται ;

— Παντάπασιν, ἔφη, καλῶς καὶ ἀληθῆ λέγεις, ὡ Σώ-
κρατες.

ε — Ποτέρω οὖν αὖ σοι δοκεῖ τῷ εἶδει καὶ ἐκ τῶν ἔμπρο-
σθεν καὶ ἐκ τῶν νῦν / λεγομένων ψυχὴ ὄμοιότερον εἶναι καὶ
ξυγγενέστερον ;

— Ηὗτος ἂν μοι δοκεῖ, οὐδὲν δέ τοι διαφέρει, ὡ Σώκρατες,
ἐκ ταύτης τῆς μεθόδου, καὶ ὁ δυσμαθέστατος, ὅτι ὅλως καὶ
παντὶ ὄμοιότερόν ἐστι ψυχὴ τῷ ἀεὶ ὥσαύτως ἔχοντι μᾶλλον
ἢ τῷ μή.

— Τί δὲ τὸ σῶμα ;

— Τῷ οὐτέρῳ.

28. "Ορα δὴ καὶ τῇδε, ὅτι, ἐπειδὴν ἐν τῷ αὐτῷ ὕσι ψυχὴ
80 καὶ σῶμα, τῷ / μὲν δουλεύειν καὶ ἀρχεσθαι ἢ φύσις προσ-
τάττει, τῇ δὲ ἀρχειν καὶ δεσπόζειν καὶ κατὰ ταῦτα αὖ πό-
τερόν σοι δοκεῖ ὄμοιον τῷ θείῳ εἶναι καὶ πότερον τῷ θυητῷ ;
"Η οὐ δοκεῖ σοι τὸ μὲν θεῖον οἷον ἀρχειν τε καὶ ἡγεμονεύειν
πεφυκέναι, τὸ δὲ θυητὸν ἀρχεσθαι τε καὶ δουλεύειν ;

— Εμοιγε.

— Ποτέρω οὖν ἡ ψυχὴ ἔοικεν ;

— Δῆλα δή, ὡ Σώκρατες, ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ τῷ θείῳ, τὸ δὲ
σῶμα τῷ θυητῷ.

— Σκόπει δή, ἔφη, ὁ Κέβης, εἰ ἐκ πάντων τῶν εἰρημένων τάδε ἡμῖν ξυμβαίνει, τῷ μὲν θείῳ καὶ / ἀθανάτῳ καὶ νοητῷ καὶ μονοειδεῖ καὶ ἀδιαλύτῳ καὶ ἀεὶ ὥσαύτως κατὰ ταῦτα ἔχοντι ἔσυτῷ ὅμοιότατον εἶναι ψυχὴν, τῷ δὲ ἀνθρωπίνῳ καὶ θνητῷ καὶ πολυειδεῖ καὶ ἀνοήτῳ καὶ διαλυτῷ καὶ μηδέποτε κατὰ ταῦτα ἔχοντι ἔσυτῷ ὅμοιότατον αὖτις εἶναι σῶμα. "Εὔχομεν τι παρὰ ταῦτα ἄλλο λέγειν, ὁ φίλε Κέβης, οὐκ οὕτως ἔχει;

— Οὐκ ἔχομεν.

29. Τί οὖν; Τούτων οὕτως ἔχόντων ἄρ' οὐχὶ σώματι μὲν ταχὺ διαλύεσθαι προσήκει, ψυχῇ δὲ αὖτις παράπαν ἀδιαλύτῳ εἶναι ήτοι ἐγγύς τι τούτου;

— Πῶς / γάρ οὖ;

—'Εννοεῖς οὖν, ἔφη, ὅτι, ἐπειδὴν ἀποθάνῃ ὁ ἀνθρωπος, τὸ μὲν ὄρατὸν αὐτοῦ, τὸ σῶμα, καὶ ἐν ὄρατῷ κείμενον, ὁ δὲ νεκρὸν καλοῦμεν, ὃ προσήκει διαλύεσθαι καὶ διαπίπτειν καὶ διαπνεῖσθαι, οὐκ εὐθὺς τούτων οὐδὲν πέπονθεν, ἀλλ' ἐπεικῶς συχνὸν ἐπιμένει χρόνον· ἐὰν μέν τις καὶ χαριέντως ἔχων τὸ σῶμα τελευτήσῃ καὶ ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ καὶ πάνυ μάλα· συμπεσὸν γάρ τὸ σῶμα καὶ ταριχευθὲν, ὥσπερ οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ταριχευθέντες, διάγονος ὅλον μένει ἀμήχανον ὅσον χρόνον· ἔνια δὲ / μέρη τοῦ σώματος, καὶ ἄν σαπῆ, ὅστα τε καὶ νεῦρα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, σῶμας, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἀθανατά ἔστιν· ήτοι οὐ;

— Ναί.

—'Η δὲ ψυχὴ ἄρα, τὸ ἀειδές, τὸ εἰς τοιοῦτον τόπον ἔτερον οἰχόμενον γενναῖον καὶ καθαρὸν καὶ ἀειδῆ, εἰς "Αιδου ως ἀληθῶς, παρὰ τὸν ἀγαθὸν καὶ φρόνιμον θεόν, οὗτοί οὖν θεὸς ἐθέλη, αὐτίκα καὶ τῇ ἐμῇ ψυχῇ ἴτέον, αὕτη δὲ δὴ ἡμῖν ἡ τοιαύτη καὶ οὕτω πεφυκυῖα ἀπαλλαττομένη τοῦ σώματος εὐθὺς διαπεφύσηται καὶ ἀπόλωλεν, ὡς φασιν οἱ πολλοὶ ἀνθρωποι; Πολλοῦ γε δεῖ, / ὁ φίλε Κέβης τε καὶ Σιμμία, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ὥδε ἔχει· ἐὰν μὲν καθαρὰ ἀπαλλάτηται, μηδὲν τοῦ

γ

δ

ε

σώματος ξυνεφέλκουσα, ἃτε οὐδὲν κοινωνοῦσα αὐτῷ ἐν τῷ βίῳ ἔκοῦσα εἶναι, ἀλλὰ φεύγουσα αὐτὸ καὶ συνηθροισμένη αὐτῇ εἰς αὐτήν, ἃτε μελετῶσα ἀεὶ τοῦτο, τὸ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἡ ὁρθῶς φιλοσοφοῦσα καὶ τῷ ὅντι τεθνάναι / μελετῶσα ἑφδίως ἡ οὐ τοῦτ' ἀν εἴη μελέτη θανάτου ;

— Παντάπασί γε.

— Οὐκοῦν οὕτω μὲν ἔχουσα εἰς τὸ ὅμοιον αὐτῇ τὸ ἀειδὲς ἀπέργεται, τὸ θεῖόν τε καὶ ἀθάνατον καὶ φρόνιμον, οἷς ἀφικομένη ὑπάρχει αὐτῇ εὑδαίμονι εἶναι, πλάνης καὶ ἀνοίας καὶ φόβων καὶ ἀγρίων ἐρώτων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν ἀνθρωπίων ἀπηλλαγμένη, ὥσπερ δὲ λέγεται κατὰ τῶν μεμυημένων, ὡς ἀληθῶς τὸν λοιπὸν χρόνον μετὰ τῶν θεῶν διάγουσα· οὕτω φῶμεν, ὡς Κέβης, ἡ ἄλλως ;

— Οὕτω, νὴ Δία, ἔφη ὁ Κέβης.

β 30. Εὖν δέ γε, / οἶμαι, μεμιασμένη καὶ ἀκάθαρτος τοῦ σώματος ἀπαλλάττηται, ἃτε τῷ σώματι ἀεὶ ξυνοῦσα καὶ τοῦτο θεραπεύουσα καὶ ἐρῶσα καὶ γεγοητευμένη ὑπ' αὐτοῦ ὑπό τε τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ἡδονῶν, ὥστε μηδὲν ἄλλο δοκεῖν εἶναι ἀληθὲς ἄλλ' ἡ τὸ σωματοειδές, οὗ τις ἂν ἄψαιτο καὶ ἵδοι καὶ πίοι καὶ φάγοι καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια γρήσαιτο, τὸ δὲ τοῖς ὅμμασι σκοτῶδες καὶ ἀειδές, νοητὸν δὲ καὶ φιλοσοφίᾳ αἱρετόν, τοῦτο δὲ εἰθισμένη μισεῖν τε καὶ τρέμειν καὶ φεύγειν, οὕτω δὴ ἔχουσαν οἵει ψυχὴν / αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἰλικρινῆ ἀπαλλάξεσθαι ;

— Οὐδ' ὄπωστιοῦν, ἔφη.

— Άλλὰ διειλημμένην γε, οἶμαι, ὑπὸ τοῦ σωματοειδοῦς, ὃ αὐτῇ ἡ ὄμιλία τε καὶ συνουσία τοῦ σώματος διὰ τὸ ἀεὶ ξυνεῖναι καὶ διὰ τὴν πολλὴν μελέτην ἐνεποίησε ξύμφυτον ;

— Πάνυ γε.

— Εμβριθὲς δέ γε, ὡς φίλε, τοῦτο οἴεσθαι χρὴ εἶναι καὶ

βαρὺ καὶ γεῶδες καὶ δρατόν· ὁ δὴ καὶ ἔχουσα ἡ τοιαῦτη ψυχὴ βαρύνεται τε καὶ ἔλκεται πάλιν εἰς τὸν δρατὸν φόβῳ τοῦ ἀειδοῦς τε καὶ "Αἰδου, ὥσπερ λέγεται, περὶ τὰ / μνήματά τε καὶ τοὺς τάφους κυλινδουμένη, περὶ ἂ δὴ καὶ ὥφθη ἄττα ψυχῶν σκιοειδῆ φαντάσματα, οἷα παρέγονται αἱ τοιαῦται ψυχαὶ εἴδωλα, αἱ μὴ καθαρῶς ἀπολυθεῖσαι, ἀλλὰ τοῦ δρατοῦ μετέχουσαι, διὸ καὶ ὁρῶνται.

— Εἴκος γε, ὦ Σώκρατες;

— Εἴκος μέντοι, ὦ Κέβης. Καὶ οὕτι γε τὰς τῶν ἀγαθῶν ταῦτα εἶναι, ἀλλὰ τὰς τῶν φαύλων, αἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀναγκάζονται πλανᾶσθαι δίκην τίνουσαι τῆς προτέρας τροφῆς κακῆς οὐσης. Καὶ μέχρι γε τούτου πλανῶνται, ἔως ἂν τῇ τοῦ ξυνεπακολουθοῦντος, τοῦ σωματοειδοῦς, ἐπιθυμίᾳ πάλιν ἐνδεθῶσιν εἰς σῶμα.

31. Ἐνδοῦνται δέ, ὥσπερ εἴκος, εἰς τοιαῦτα ἥθη, ὅποια ἄττ' ἀν καὶ μεμελετηκοῦνται τύχωσιν ἐν τῷ βίῳ.

— Τὰ ποῖα δὴ ταῦτα λέγεις, ὦ Σώκρατες;

— Οἰοντοὺς μὲν γαστριμαργίας τε καὶ ὕβρεις καὶ φιλοποσίας μεμελετηκότας καὶ μὴ διευλαβημένους εἰς τὰ τῶν ὄνων γένη καὶ τῶν τοιούτων θηρίων εἰκός ἐνδύεσθαι."Η·οὐκ / οἴει; 82

— Πάνυ μὲν οὖν εἰκός λέγεις.

— Τοὺς δέ γε ἀδικίας τε καὶ τυραννίδας καὶ ἀρπαγὰς προτετιμηότας εἰς τὰ τῶν λύκων τε καὶ ιεράκων καὶ ἵκτίνων γένη· ἡ ποῖ ἀν ἄλλοισε φαμεν τὰς τοιαῦτας ιέναι;

— Ἀμέλει, ἔφη ὁ Κέβης, εἰς τὰ τοιαῦτα.

— Ούκοῦν, ἢ δ' ὅς, δῆλα δὴ καὶ τᾶλλα, ἢ ἀν ἔκαστα ἵοι, κατὰ τὰς αὐτῶν ὁμοιότητας τῆς μελέτης;

— Δῆλον δή, ἔφη πῶς δ' οὔ;

— Ούκοῦν εὐδαιμονέστατοι, ἔφη, καὶ τούτων εἰσὶ καὶ εἰς βέλτιστον τόπον ιόντες οἱ τὴν δημοτικὴν καὶ πολιτικὴν ἀρε-

β τὴν / ἐπιτετηδευκότες, ἦν δὴ καλοῦσι σωφροσύνην τε καὶ δι-
καιοσύνην ἐξ ἔθους τε καὶ μελέτης γεγονοῦται ἀνευ φιλοσο-
φίας τε καὶ νοῦ;

— Πῆ δὴ οὗτοι εὐδαιμονέστατοι;

— "Οτι τούτους εἰκός ἐστιν εἰς τοιοῦτον πάλιν ἀφικνεῖσθαι πολιτικόν τε καὶ ἡμερον γένος ἢ που μελιττῶν ἢ σφηκῶν ἢ μυρμήκων ἢ καὶ εἰς ταύτον γε πάλιν τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ γίγνεσθαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρας μετρίους.

— Εἰκός.

γ 32. Εἰς δέ γε θεῶν γένος μὴ φιλοσοφήσαντι καὶ παντελῶς καθαρῷ ἀπιόντι οὐ θέμις ἀφικνεῖσθαι / ἀλλ' ἢ τῷ φιλο-
μαθεῖ.

— 'Αλλὰ τούτων ἔνεκα, ὃ ἔταῖτρε Σιμμία τε καὶ Κέβης, οἱ ὅρθῶς φιλοσοφοῦντες ἀπέχονται τῶν κατὰ τὸ σῶμα ἐπιθυ-
μιῶν ἀπασῶν καὶ καρτεροῦσι καὶ οὐ παραδιδόσιν αὐταῖς ἔαυτούς, οὐ τι οἰκοφθορίαν τε καὶ πενίαν φοβούμενοι, ὥσπερ οἱ πολλοὶ καὶ φιλοχρήματοι, οὐδὲ αὖ ἀτιμίαν τε καὶ ἀδοξίαν μοχθηρίας δεδιότες, ὥσπερ οἱ φίλαρχοί τε καὶ φιλότιμοι· ἔ-
πειτα ἀπέχονται αὐτῶν.

— Οὐ γάρ ἀν πρέποι, ἔφη, ὁ Σώκρατες, δ Κέβης.

δ — Οὐ μέντοι, μὰ Δία, ἢ δ' ὅς. / Τοιγάρτοι τούτοις μὲν ἀπασιν, ὃ Κέβης, ἐκεῖνοι, οἵ τι μέλει τῆς ἔαυτῶν ψυχῆς, ἀλλὰ μὴ σώματα πλάττοντες ζῶσι, χαίρειν εἰπόντες οὐ κατὰ ταύτα πορεύονται αὐτοῖς ὡς οὐκ εἰδόσιν ὅπῃ ἔρχονται· αὐτοὶ δὲ ἡγούμενοι οὐ δεῖν ἐναντία τῇ φιλοσοφίᾳ πράττειν καὶ τῇ ἐκείνης λύσει τε καὶ καθαρμῷ, ταύτη δὴ τρέπονται ἐκείνη ἐπόμενοι, ἢ ἐκείνη ὑφηγεῖται.

33. Πῶς, ὁ Σώκρατες;

— Εγὼ ἐρῶ, ἔφη. Γιγνώσκουσι γάρ, ἢ δ' ὅς, οἱ φιλο-

μαθεῖς, ὅτι παραλαβοῦσα αὐτῶν τὴν ψυχὴν ἡ φιλοσοφία / ἀτεγνῶς δεδεμένην ἐν τῷ σώματι καὶ προσκεκολημένην, ἀναγκαζομένην δὲ ὥσπερ διὰ εἰργμοῦ διὰ τούτου σκοπεῖσθαι τὰ ὄντα, ἀλλὰ μὴ αὐτὴν δι’ αὐτῆς, καὶ ἐν πάσῃ ἀμαθίᾳ κυλινδουμένην καὶ τοῦ εἰργμοῦ τὴν δεινότητα κατιδοῦσα, ὅτι δι’ ἐπιθυμίας ἐστίν, ὡς ἂν μάλιστα αὐτὸς ὁ δεδεμένος ξυλλήπτωρ εἴη / τοῦ δεδέσθαι· ὅπερ οὖν λέγω, γιγνώσκουσι οἱ φιλομαθεῖς, ὅτι οὕτω παραλαβοῦσα ἡ φιλοσοφία ἔχουσαν αὐτῶν τὴν ψυχὴν ἡρέμα παραμυθεῖται καὶ λύειν ἐπιχειρεῖ ἐνδεικνυμένη, ὅτι ἀπάτης μὲν μεστὴ ἡ διὰ τῶν ὀμμάτων σκέψις, ἀπάτης δὲ ἡ διὰ τῶν ὥτων καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων, πείθουσα δὲ ἐκ τούτων μὲν ἀναγκωρεῖν, ὅσον μὴ ἀνάγκη αὐτοῖς χρῆσθαι, αὐτὴν δὲ εἰς αὐτὴν ξυλλέγεσθαι καὶ ἀθροίζεσθαι παρακελευομένη, πιστεύειν δὲ μηδὲν ἄλλῳ ἀλλ’ ἡ αὐτὴν αὐτῇ, ὅ τι ἂν νοήσῃ / αὐτῇ καθ’ αὐτὴν αὐτὸν καθ’ αὐτὸν τῶν ὄντων· ὅ τι δ’ ἂν δι’ ἄλλων σκοπῆ ἐν ἄλλοις ὃν ἄλλο μηδὲν ἡγεῖσθαι ἀληθές· εἶναι δὲ τὸ μὲν τοιοῦτον αἰσθητόν τε καὶ ὄρατόν, ὃ δὲ αὐτῇ ὅρᾳ νοητόν τε καὶ ἀειδές. Ταῦτη οὖν τῇ λύσει οὐκ οἰομένη δεῖν ἐναντιοῦσθαι ἡ τοῦ ὡς ἀληθῶς φιλοσόφου ψυχὴ οὕτως ἀπέχεται τῶν ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ λυπῶν καὶ φόβων, καθ’ ὅσον δύναται, λογιζομένη, ὅτι, ἐπειδάν τις σφόδρα ἡσθῇ ἡ λυπηθῇ ἡ φοβηθῇ ἡ ἐπιθυμήσῃ, οὐδὲν τοσοῦτον κακὸν ἔπαθεν ἀπ’ αὐτῶν, ὃν ἂν τις οἰηθείη, οἷον ἡ νοσήσας ἡ τι / ἀναλώσας διὰ τάξ ἐπιθυμίας, ἀλλ’ ὁ πάντων μέγιστόν τε κακὸν καὶ ἔσχατόν ἐστι, τοῦτο πάσχει καὶ οὐ λογίζεται αὐτό.

— Τί τοῦτο, ὅ Σώκρατες; ἔφη ὁ Κέβης.

— “Οτι ψυχὴ παντὸς ἀνθρώπου ἀναγκάζεται ἀμα τε ἡσθῆναι ἡ λυπηθῆναι σφόδρα ἐπί τῷ καὶ ἡγεῖσθαι, περὶ ὃ ἂν μάλιστα τοῦτο πάσχῃ, τοῦτο ἐναργέστατόν τε εἶναι καὶ ἀληθέστατον οὐχ οὕτως ἔχον. Ταῦτα δὲ μάλιστα [τὰ] ὄρατά· ἡ οὐ;

— Ηάνυ γε.

δ — Ούκοιν ἐν τούτῳ τῷ πάθει μάλιστα / καταδεῖται ἡ ψυχὴ
ὑπὸ σώματος.

— Πῶς δή;

ε — "Οτι ἑκάστη ἡδονὴ καὶ λύπη ὥσπερ οὐλον ἔχουσα προσ-
ηλοῦ αὐτὴν πρὸς τὸ σῶμα καὶ προσπερονῦ καὶ ποιεῖ σωμα-
τοειδῆ δοξάζουσαν ταῦτα ἀληθῆ εἶναι, ἀπερ ἀν καὶ τὸ σῶμα
φῆ. 'Εκ γὰρ τοῦ διαδοξεῖν τῷ σώματι καὶ τοῖς αὐτοῖς χαί-
ρειν, ἀναγκάζεται, οἷμαι, διμοτρόπος τε καὶ διμότροφος γίγνε-
σθαι καὶ οἷα μηδέποτε εἰς "Αἰδου καθαρῶς ἀφικέσθαι, ἀλλ'
ἀεὶ τοῦ σώματος ἀναπλέα ἔξιέναι, ὥστε ταχὺ πάλιν πίπτειν
εις ἄλλο σῶμα καὶ ὥσπερ σπειρόμενη ἐμφύεσθαι, καὶ ἐκ / τού-
των ἅμοιρος εἶναι τῆς τοῦ θείου τε καὶ καθαροῦ καὶ μονοει-
δοῦς συνουσίας.

— Άληθέστατα, ἔφη, λέγεις, ὁ Κέβης, ὃ Σώκρατες.

34. Τούτων τοίνυν ἔνεκα, ὃ Κέβης, οἱ δικαίως φιλομα-
θεῖς κόσμοι εἰσι καὶ ἀνδρεῖοι, οὐχ ἂν οἱ πολλοὶ ἔνεκά φα-
σιν· ἢ σὺ οἴει;

84 / — Οὐ δῆτα ἔγωγε.

— Οὐ γάρ, ἀλλ' οὕτω λογίσαit' ἀν ψυχὴ ἀνδρὸς φιλο-
σόφου καὶ οὐκ ἀν οἰηθείη τὴν μὲν φιλοσοφίαν γρῆναι ἔαυτὴν
λύειν, λυούσης δὲ ἐκείνης αὐτὴν παραδιδόναι ταῖς ἡδοναῖς καὶ
λύπαις ἔαυτὴν πάλιν αὖ ἐγκαταδεῖν καὶ ἀνήνυτον ἔργον πράτ-
τειν Πηγελόπτης τινὰ ἐναντίως ίστὸν μεταχειριζομένην. 'Άλλὰ
γαλήνην τούτων παρασκευάζουσα, ἐπομένη τῷ λογισμῷ καὶ
ἀεὶ ἐν τούτῳ οὖσα, τὸ ἀληθές καὶ τὸ θεῖον καὶ τὸ ἀδόξαστον
β θεωμένη καὶ ὑπ' ἐκείνου τρεφομένη, / ζῆν τε οἰετοι οὕτω δεῖν,
ἔως ἂν ζῇ, καί, ἐπειδὴν τελευτήσῃ, εἰς τὸ ξυγγενὲς καὶ εἰς τὸ
τοιοῦτον ἀφικομένη ἀπηλλάχθαι τῶν ἀνθρωπίνων κακῶν. 'Εκ
δὴ τῆς τοιαύτης τροφῆς οὐδὲν δεινόν, μὴ φοβηθῆ, ταῦτά

γ' ἐπιτηδεύσασα, ὡς Σιμμία τε καὶ Κέβης, ὅπως μὴ διασπα-
σθεῖσα ἐν τῇ ἀπάλλαγῇ τοῦ σώματος ὑπὸ τῶν ἀνέμων διαφυ-
σηθεῖσα καὶ διαπομένη οἰγηται καὶ οὐδὲν ἔτι οὐδαμοῦ ἦ.

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Ι Σ Κ Ε Φ. 35 - 63

'Η συζήτησις περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς ἐφάνη ἐδῶ περατουμένη μετὰ
τὰ ἀνωτέρω ἐπιχειρήματα· ὁ Σιμμίας ὅμως καὶ ὁ Κέβης ἔχουν μερικοὺς
δισταγμούς. Καὶ πρῶτος ὁ Σιμμίας λέγει, ὅτι δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ
ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι μιὰ ἀρμονία τῶν στοιχείων τοῦ σώματος, ὅπως εἶναι
ἡ ἀρμονία τῆς λύρας. 'Η λύρα βέβαια εἶναι κάτι σωματοειδὲς καὶ σύν-
θετον, γεῶδες καὶ φθαρτόν· ἡ ἀρμονία ὅμως αὐτῆς εἶναι ἀσώματον, ἀδ-
ρατον, πάγκαλον καὶ θεῖον. 'Ἐν τούτοις ἂμα διαλυθῇ ἡ φθαρτὴ λύρα,
ἀφανίζεται καὶ ἡ θεία ἀρμονία. Τὸ αὐτὸ λοιπὸν δύναται νὰ λεγθῇ καὶ διὰ
τὴν ψυχήν ὅταν δηλαδὴ τὸ φθαρτὸν σῶμα ἀγρηστεύῃ, τότε καὶ ἡ ψυχή,
τὸ ἀσώματον καὶ ἀδρατὸν καὶ πάγκαλον καὶ θεῖον, ἀφανίζεται.

'Ο Κέβης ἔξ ἀλλού δέχεται μὲν συμφώνως μὲ τὴν θεωρίκαν τῆς ἀνα-
μήσεως τὴν προύπαρξιν τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἀρνεῖται καὶ τὴν παντοτινὴν
ἐπιβίωσιν αὐτῆς. Δέχεται δηλαδὴ, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι κάτι τὸ ἰσχυρότερον
καὶ πολυχρονιώτερον τοῦ σώματος, ἀλλὰ φοβεῖται, μήπως ἡ ψυχὴ, ἀφοῦ
κατὰ τὰς ἑκάστοτε γεννήσεις κατατρίψῃ πολλὰ σώματα, εἰς τὸ τέλος
ἔξαντληθῇ καὶ ἡ ίδια καὶ γαθῇ. 'Επομένως ὑπάρχει κίνδυνος νὰ εἶναι
τὸ τελευταῖον σῶμα αὐτό, τὸ ὄποιον φέρομεν σήμερον, καὶ ὁ θανατός του
νὰ σημάνῃ καὶ τὸν θάνατον τῆς ψυχῆς. Κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ ἀποδει-
χθῇ, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ἀπολύτως ἀθάνατος καὶ ἀνώλεθρος. Αἱ δύο ἀντιρ-
ρήσεις τῶν Θηβαίων ἀρχίζουν νὰ κλονίζουν τὴν πίστιν καὶ τῶν ἀλλων
ἀκροατῶν εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς.

'Ο Σωκράτης, διὰ νὰ ἐλέγῃ τὴν γνώμην τοῦ Σιμμίου, χρειάζεται
πρῶτον μίαν ὁμολογίαν αὐτοῦ, ἡ ὅποια θὰ τοῦ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις διὰ
τὸν ἔλεγχόν του. Τὸν ἔρωτῷ λοιπόν, ἐὰν ἔξακολουθῇ νὰ πιστεύῃ εἰς τὴν
θεωρίαν τῆς ἀναμνήσεως, τὴν ὅποιαν πρωτύτερα ἐδέχθη. 'Αφοῦ ὁ Σιμμίας
καὶ πάλιν ὁμολογεῖ, ὅτι πιστεύει εἰς τὴν θεωρίαν αὐτήν, ὁ Σωκράτης
ἀποδεικνύει, ὅτι αἱ δύο θεωρίαι τῆς ἀναμνήσεως καὶ τῆς ἀρμονίας εἶναι
ἀσυμβίβαστοι διὰ τοὺς ἔξης λόγους:

Α'. Ή ψυχή κατὰ τὴν θεωρίαν τῆς ἀναμνήσεως, τὴν ὅποιαν ἐδέχθη καὶ πάλιν ὁ Σιμμίας, προϋπάρχει τοῦ σώματος, ἐνῷ ἡ ἀρμονία τούναντίον εἶναι ὑστερόχρονος τῆς λύρας, διότι πρῶτον γίνεται ἡ λύρα καὶ αἱ χορδαὶ καὶ κατόπιν ἔξι χύτῶν προκύπτει ἡ ἀρμονία.

Β'. Ἡ ἀρμονία εἶναι δεκτικὴ διαφόρων διαβαθμίσεων, δηλαδὴ ὑπάρχει ἀρμονία εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν καὶ περισσοτέραν ἔκτασιν καὶ ἀρμονία εἰς μικρότερον βαθμὸν καὶ ὀλιγωτέραν ἔκτασιν, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ μὲ τὸν ὅποιον εἶναι: ἡρμοσμένα τὰ στοιχεῖα, τὰ ὅποια τὴν ἀπαρτίζουν. Ἀντιθέτως ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι δεκτικὴ διαβαθμίσεων, διότι ποτὲ δὲν εἶναι δύνατὸν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι μία ψυχὴ διαφέρει μιᾶς ἄλλης ἕστω καὶ κατὰ τὸ ἐλάχιστον. Καὶ ἀκόμη, ἐὰν μία ψυχὴ εἶναι ἀρμονία, πῶς συμβιβάζεται ἡ ὑπαρχίας ἀγαθῆς καὶ κακῆς ψυχῆς; Ἡ ἀρετὴ τῆς ψυχῆς εἶναι ἐν εἰδος ἀρμονίας καὶ ἡ κακία μία δυσαρμονία. Ἐπομένως μία ἐνάρετος ψυχὴ θὰ εἶναι μία ἀρμονία ἐν τῇ ἀρμονίᾳ καὶ μία κακή καὶ ἔφρων ψυχὴ θὰ εἶναι καὶ αὐτὴ μία δυσαρμονία ἐν τῇ ἀρμονίᾳ. Τοῦτο ὅμως μᾶς ὀδηγεῖ εἰς τὰ ἔξης ἄτοπα: 1) Μία ψυχὴ — ὡς ἀρμονία — δύναται νὰ εἶναι περισσότερον ἡ ὀλιγωτέρον ἀρμονία ἀπὸ μίαν ἄλλην, ητοι περισσότερον ἡ ὀλιγωτέρον ψυχή, πρᾶγμα τὸ ὅποιον ἀποκλείεται, ἐφ' ὅσον ἔγινε δεκτὸν ἀνωτέρω, ὅτι μία ψυχὴ οὐδέλως διαφέρει ἀπὸ μίαν ἄλλην. 2) "Ἄν ὅλαι αἱ ψυχαὶ εἶναι ἀρμονίκι: ἔπερπεν ὅλαι νὰ εἶναι καὶ ἐνάρετοι ὡς ἀρμονίαι, ὥπερ εἶναι ἄτοπον, διότι ὑπάρχουν καὶ κακαὶ ψυχαί.

Γ'. Ἡ ἀρμονία οὔτε ἔξουσιάζεται οὔτε διαφωνεῖ πρὸς τὰ στοιχεῖα, ἐκ τῶν ὅποιων προκύπτει, ἀλλ᾽ ἀντιθέτως εἶναι ἔξαρτημα τούτων· τούναντίον ἡ ψυχὴ ἡγεμονεύει τοῦ σώματος καὶ τὸ κατευθύνει καὶ ἀντιθέται εἰς τὰς ἐπιθυμίας του εἴτε διὰ τῆς πειθοῦς εἴτε διὰ τῆς βίας.

Ο Σιμμίας μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιχειρήματα ὅμολογεῖ, ὅτι ἡ ψυχὴ δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀρμονία.

Ο Σωκράτης ἔπειτα ἐπιχειρεῖ νὰ ἀνασκευάσῃ τὴν γνώμην τοῦ Κέβητος. Πρὸς τοῦτο θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ἔξιστορήσῃ τὴν φιλοσοφικὴν αὐτοῦ ἔξέλιξιν ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νὰ εὕρῃ τὴν αἰτίαν τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς τῶν ὄντων. Ἐπειδὴ ὅμως κάθε φορὰν μὲ τὴν Α ἢ Β θεωρίαν τῶν πρὸ αὐτοῦ φιλοσόφων δὲν ἔμεινεν εὐχαριστημένος εἰς τὴν εὑρεσιν τῆς αἰτίας, ἀφοῦ, ἐκεῖνο ποὺ ἐθεώρει σήμερον ὄρθιον, αὔριον τὸ ἀπέρριπτε, διότι τοῦ ἐφαίνετο πλέον ὡς ἄτοπον, ἔξήτησε καὶ εὗρε ἴδικὴν του λύσιν τοῦ προβλήματος, τὸ ὅποιον τὸν ἀπησχόλει. Καὶ τοῦτο εἶναι ἡ θεωρία τῶν ἰδεῶν. *Αἰτία*, λέγει ὁ Σωκράτης (δηλαδὴ ὁ Πλάτων), καὶ

τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς καὶ τῆς ὑπάρξεως εἶναι μόνον ἡ ίδεα, ἡ ίδαική καὶ ἀπόλυτος ὑπαρξία, μὲ τὴν παρονσίαν ἢ τὴν κοινωνίαν τῆς δύοις τὰ πράγματα εἶναι ὅ τι εἶναι καὶ γίνονται ὅ τι γίνονται.

Ο Σωκράτης ἔπειτα, πρὶν μεταβῇ εἰς τὴν νέαν ἀπόδειξιν περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς (4η ἀπόδειξις), τὴν ὁποίαν στηρίζει εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ίδεῶν, διευκρινεῖ τὰ ἀκόλουθα :

A'. Αἱ ἐναντίαι ίδεαι ἀποκλείουν ἀλλήλας καὶ καθ' ἔαυτὰς καὶ ὡς κατηγορήματα τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου. Καλοῦμεν βέβαια ἐνίστε τὸν ίδιον ἄνθρωπον ἄλλοτε μὲν μέγαν ἐν συγκρίσει μὲ τὸν Α, ἄλλοτε δὲ μικρὸν ἐν συγκρίσει μὲ τὸν Β ἄνθρωπον ἄλλ' εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν δὲν πρόκειται περὶ ἀπολύτου μεγέθους, ἄλλα σχετικοῦ. Εἶναι δηλαδὴ μέγας ἐν σχέσει μὲ τὴν μικρότητα τοῦ Α, καὶ μικρὸς ἐν σχέσει μὲ τὸ μεγεθός τοῦ Β, ἀλλὰ δὲν πατέ νὰ εἶναι ὅ τι πράγματι εἶναι (ἐν σχέσει μὲ τὴν ίδεν). Ή ίδεις ὅμως τοῦ μεγέθους δὲν δύναται νὰ εἶναι συγχρόνως μέγα καὶ μικρόν· ἐπομένως ἐὰν ἡ ίδεα τῆς μικρότητος πλησιάζῃ τὸ μέγα, ἥ φεύγει τὸ μέγεθος καὶ παραχωρεῖ τὴν θέσιν του εἰς τὸ μικρόν, ἥ ὑποκύπτει καὶ χάνεται. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὸ μεγεθός, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει μέσα μας ὡς κατηγόρημα τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου, ἥ φεύγει δηλαδὴ καὶ παραχωρεῖ τὴν θέσιν του εἰς τὸ μικρόν, δταν τοῦτο πλησιάσῃ ἥ ὑποκύπτει καὶ χάνεται. Ή συνύπαρξις τῶν ἐναντίων κατηγορημάτων ὑφίσταται εἰς τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον, μόνον δταν τὸ ὑποκείμενον τοῦτο συγκρίνεται πρὸς ἄλλα· (συνάφεια ἐκ περιστάσεως: ὅρα ἀνωτέρω παράδειγμα τοῦ αὐτοῦ ἄνθρωπου, ὁ ὁποῖος εἶναι μέγας καὶ μικρὸς ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους Α καὶ Β).

B'. Τὰ ἀντικείμενα (πράγματα), δταν νοῶνται πάντοτε μὲ τὴν παρουσίαν ὡρισμένης ίδεας, δὲν δύνανται νὰ δεχθοῦν ὡς κατηγόρημα τὸ ἀντίθετον τῶν κατηγορημάτων αὐτῶν (δηλαδὴ τὴν παρουσίαν τῆς ἐναντίας ίδεας). Ή χιλίων π.χ. δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὸ ἀντίθετον κατηγόρημα τοῦ ψυχροῦ, δηλαδὴ τὸ θερμόν· καὶ τὸ πῦρ δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὸ ἀντίθετον κατηγόρημα τοῦ θερμοῦ, δηλ. τὸ ψυχρόν. Ἐπομένως, δταν τὸ πῦρ πλησιάσῃ τὴν χιλία, ἥ ἡ χιλίων πρέπει νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν της εἰς τὸ πῦρ ἥ νὰ ὑποκύψῃ εἰς αὐτὸ καὶ νὰ λειώσῃ. Καὶ τάναπαλιν, ἐὰν ἡ χιλίων πλησιάσῃ τὸ πῦρ, ἥ πρέπει τὸ πῦρ νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν του ἥ νὰ ὑποκύψῃ καὶ νὰ σβεσθῇ.

Καὶ τώρα ὁ Πλάτων μετὰ τὴν διευκρίνησιν, ὅτι τὰ ἐναντία ἀποκλείουν ἄλληλα, προβαίνει εἰς τὴν 4ην ἀπόδειξιν περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς. 'Η ψυχὴ μετέχει τῆς ζωῆς· εἶναι ὑποκείμενον, τὸ ὅποιον νοεῖται πάντοτε μὲ τὴν παρουσίαν τῆς ιδίας τῆς ζωῆς· ὅπουδήποτε καὶ ἂν δηλαδὴ ἔλθῃ ἡ ψυχὴ, φέρει πάντοτε ζωὴν (τὴν ιδέαν τῆς ζωῆς). 'Εφ' ὅσον λοιπὸν ἡ ψυχὴ φέρει πάντοτε ζωὴν, εἶναι ὑποχρεωμένη συμφώνως μὲ τὴν ἀρχὴν τῶν ἐναντίων, τὰ ὅπια ἀποκλείουν ἄλληλα, νὰ μὴ δέχεται τὸ ἀντίθετόν της, δηλαδὴ τὸν θάνατον· εἶναι ἄρα ἀδάνατος. 'Ἐπειδὴ δὲ ὅ τι ἀθάνατον, ὅπως ὁ θεὸς καὶ ἡ ζωὴ, εἶναι ἀνώλεθρον, κατ' ἀνάγκην καὶ ἡ ψυχὴ ὡς ἀθάνατος εἶναι ἀνώλεθρος. Οὕτως ἀποδεικνύεται ἡ παντοτινὴ ἐπιβίωσις τῆς ψυχῆς καὶ αἱρεται κατ' ἀνάγκην ἡ ἀντίρρησις τοῦ Κέβητος.

Μετὰ τοῦτο ὁ Πλάτων εἰσέρχεται εἰς τέλειον μῆθον, εἰς μίαν μυθικὴν κοσμολογίαν. Περιγράφει, ὅπως φαντάζεται, τὴν γῆν καὶ ἔξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς, καθὼς καὶ τὴν ἐν τῷ "Ἄδῃ χρίσιν τῶν ψυχῶν. 'Εκεῖ αἱ μὲν ψυχαὶ τῶν κακῶν ἀνθρώπων, ἀναλόγως τῶν ἐγκλημάτων, τὰ ὅπια ἔκαμψαν εἰς τὴν ζωὴν, θά τιμωρηθοῦν ἢ θά καθαρθοῦν, αἱ δὲ ψυχαὶ τῶν ἀγαθῶν θά ἀμειφθοῦν, καὶ μάλιστα ὅσαι ἐκαθάρθησαν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τῆς φιλοσοφίας.

- 114d** . . . 63. Τὸ μὲν οὖν τοιαῦτα / διισχυρίσασθαι οὕτως ἔχειν, ὡς ἐγὼ διελήγουμα, οὐ πρέπει νοῦν ἔχοντι ἀνδρὶ· ὅτι μέντοι ἡ ταῦτ' ἔστιν ἡ τοιαῦτ' ἄττα περὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ τὰς οἰκήσεις, ἐπείπερ ἀθάνατόν γε ἡ ψυχὴ φαίνεται οὖσα, τοῦτο καὶ πρέπειν μοι δοκεῖ καὶ ἄξιον κινδυνεῦσαι οἰομένῳ οὗτως ἔχειν· καλὸς γάρ ὁ κίνδυνος, καὶ χρὴ τὰ τοιαῦτα ὕσπερ ἐπάρδειν ἔσαυτῷ· διὸ δὴ ἔγωγε καὶ πάλαι μηκύνω τὸν μῆθον. 'Αλλὰ τούτων δὴ ἔνεκα θαρρεῖν χρὴ περὶ τῇ ἔσαυτοῦ ε ψυχῇ ἄνδρα, ὅστις ἐν τῷ βίῳ τὰς μὲν ἄλλας ἥδονάς τὰς περὶ τὸ σῶμα καὶ τοὺς κόσμους εἴτασε χαίρειν ὡς ἀλλοτρίους τε ὄντας καὶ πλέον θάτερον ἡγησάμενος ἀπεργάζεσθαι, τὰς δὲ περὶ τὸ μανθάνειν ἐσπούδασε τε καὶ κοσμήσας τὴν ψυχὴν οὐκ ἀλλοτρίως ἀλλὰ τῷ αὐτῇ κόσμῳ, σωφροσύνῃ τε δικαιο-
- 115** σύνῃ καὶ ἀνδρείᾳ καὶ ἐλευθερίᾳ καὶ / ἀληθείᾳ, οὕτω περιμένει

τὴν εἰς "Αιδου πορείαν, ώς πορευσόμενος, ὅταν ἡ είμαρμένη καλῇ. Τοιούτης μὲν οὖν, ἔφη, ὁ Σιμψία τε καὶ Κέβης καὶ οἱ ἄλλοι, εἰς αὐθις ἐν τινι χρόνῳ ἔκαστοι πορεύσεσθε· ἐμὲ δὲ νῦν ἥδη καλεῖ, φαίνε ἀνὴρ τραγικὸς, ἡ είμαρμένη, καὶ σχεδόν τι μοι ὡρα τραπέσθαι πρὸς τὸ λουτρόν· δοκεῖ γὰρ δὴ βέλτιον εἶναι λουσάμενον πιεῖν τὸ φάρμακον καὶ μὴ πράγματα ταῖς γυναιξὶ παρέχειν, νεκρὸν λούειν.

64. Ταῦτα δὴ εἰπόντος αὐτοῦ, ὁ Κρίτων· εἶεν, / ἔφη, ὁ Σώκρατες· τί δὲ τούτοις ἡ ἐμοὶ ἐπιστέλλεις ἡ περὶ τῶν παιδῶν ἡ περὶ ἀλλού του, ὃ τι ἀν σοι ποιοῦντες ἡμεῖς ἐν χάριτι μάλιστα ποιοῦμεν ;

— "Απερ ἀεὶ λέγω, ἔφη, ὁ Κρίτων, οὐδὲν καινότερον· ὅτι ὑμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμενοι ὑμεῖς καὶ ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐν χάριτι ποιήσετε ἄττ' ἀν ποιῆτε, κανὸν μὴ νῦν ὁμολογήσητε· ἐὰν δὲ ὑμῶν [μὲν] αὐτῶν ἀμελῆτε καὶ μὴ θέλητε ὥσπερ κατ' ἔχην κατὰ τὰ νῦν τε εἰρημένα καὶ τὰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ζῆν, οὐδὲ ἐὰν πολλὰ ὁμολογήσητε ἐν τῷ / παρόντι καὶ σφόδρᾳ, οὐδὲν πλέον ποιήσετε.

— Ταῦτα μὲν τοίνυν προθυμηθησόμεθα, ἔφη, οὕτω ποιεῖν· θάπτωμεν δὲ σε τίνα τρόπον;

— "Οπως ἂν, ἔφη, βούλησθε, ἐὰν πὲρ γε λάβητέ με καὶ μὴ ἐκφύγω ὑμᾶς. Γελάσας δὲ ἄμα ἡσυχῇ καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀποβλέψας εἶπεν· οὐ πείθω, ὁ ἄνδρες, Κρίτωνα, ώς ἐγὼ είμι οὗτος Σωκράτης, δι νυνὶ διαλεγόμενος καὶ διατάττων ἔκαστον τῶν λεγομένων, ἀλλ' οἵεται με ἐκεῖνον εἶναι, διν ὅψεται ὀλίγον ὕστερον νεκρόν, καὶ ἐρωτᾷ / δὴ πῶς με θάπτῃ. "Οτι δὲ ἐγὼ πάλαι πολὺν λόγον πεποίημαι, ώς, ἐπειδὸν πίω τὸ φάρμακον, οὐκέτι ὑμῖν παραμενῶ, ἀλλ' οἰχήσομαι ἀπίων εἰς μακάρων δὴ τινας εὐδαιμονίας, ταῦτά μοι δοκῶ αὐτῷ ἀλλως λέγειν, παραμυθούμενος ἄμα μὲν ὑμᾶς, ἄμα δ' ἐμαυτὸν.

β

γ

δ

Ἐγγυήσασθε οὖν με πρὸς Κρίτωνα, ἔφη, τὴν ἐναντίαν ἐγγύην ἡ ἦν οὗτος πρὸς τοὺς δικαστὰς ἡγγυᾶτο. Οὗτος μὲν γὰρ ἡ μὴν παραμενεῖν· ὑμεῖς δὲ ἡ μὴν μὴ παρεμενεῖν ἐγγυήσασθε, ἐπειδὴν ἀποθάνω, ἀλλὰ / οἰχήσεσθαι ἀπιόντα, ἵνα Κρίτων ῥῶν φέρῃ καὶ μὴ ὄρῶν μου τὸ σῶμα ἡ καιόμενον ἡ κατορυττόμενον ἀγανακτῇ ὑπὲρ ἐμοῦ ὡς δεινὰ πάσχοντος, μηδὲ λέγῃ ἐν τῇ ταφῇ, ὡς ἡ προτίθεται Σωκράτη ἡ ἐκφέρει ἡ κατορύττει. Εὖ γὰρ ἔσθι, ἡ δ' δεῖ, ὃ Κρίτων, τὸ μὴ καλῶς λέγειν οὐ μόνον εἰς αὐτὸ τοῦτο πλημμελές, ἀλλὰ καὶ κακόν τι ἐμποιεῖ ταῖς ψυχαῖς. Ἐλλὰ θαρρεῖν τε χρὴ
 116 καὶ φάναι τούμὸν σῶμα θάπτειν, καὶ θάπτειν οὕτως, / ὅπις ἂν σοι φίλον ἡ καὶ μάλιστα ἡγῆ νόμιμον εἴναι.

65. Ταῦτ' εἰπὼν ἐκεῖνος μὲν ἀνίστατο εἰς οἰκημά τι ὡς λουσόμενος καὶ ὁ Κρίτων εἶπετο αὐτῷ, ἡμᾶς δ' ἐκέλευε περιμένειν. Περιεμένομεν οὖν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαλεγόμενοι περὶ τῶν εἰρημένων καὶ ἀνασκοποῦντες, τοτὲ δ' αὖ περὶ τῆς ξυμφορᾶς διεξιόντες, ὅση ἡμῖν γεγονοῦα εἴη, ἀτεχνῶς ἡγούμενοι ὡσπερ πατρὸς στεργθέντες διάξειν ὄρφανοὶ τὸν ἔπειτα βίον. Ἐπειδὴ δὲ ἐλούσατο / καὶ ἡγέθη παρ' αὐτὸν τὰ παιδία — δύο γὰρ αὐτῷ υἱεῖς συμικροὶ ἦσαν, εἰς δὲ μέγας — καὶ αἱ οἰκεῖαι γυναικεῖς ἀφίκοντο, ἐκείναις ἐναντίον τοῦ Κρίτωνος διαλεχθείς τε καὶ ἐπιστείλας, ἀττα ἐβούλετο, τὰς μὲν γυναικας καὶ τὰ παιδία ἀπιέναι ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ ἡκε παρ' ἡμᾶς. Καὶ ἦν ἡδη ἐγγὺς ἡλίου δυσμῶν· χρόνον γὰρ πολὺν διέτριψεν ἔνδον. Ἐλθὼν δ' ἐκαθέζετο λελουμένος καὶ οὐ πολλὰ μετὰ ταῦτα διελέχθη. Καὶ ἦκεν ὁ τῶν ἔνδεκα ὑπηρέτης καὶ γ γ στὰς παρ' αὐτόν· Ὁ/Σώκρατες, ἔφη, οὐ καταγνώσομαι σοῦ, ὅπερ ἄλλων καταγιγνώσκω, ὅτι μοι χαλεπαίνουσι καὶ καταρῶνται, ἐπειδὴν αὐτοῖς παραγγέλλω πίνειν τὸ φάρμακον ἀνάγκαζόντων τῶν ἀρχόντων. Σέ δὲ ἐγώ καὶ ἄλλως ἔγνωκα ἐν

τούτῳ τῷ γρόνῳ γενναιότατον καὶ πραότατον καὶ ἄριστον ἀντραῖς ὅνται τῶν πώποτε δεῦρο ἀφικομένων· καὶ δὴ καὶ νῦν εὗ διδ' ὅτι οὐκέτι ἐμὸν χαλεπαίνεις—γιγνώσκεις γάρ τους αἰτίους—ἀλλὰ ἐκείνοις· Νῦν οὖν, οἶσθα γάρ ἢ ηλθον ἀγγέλων, χαῖρε τε καὶ πειρῶ ως ῥᾷστα / φέρειν τὰ ἀναγκαῖα. Καὶ ἂμα δὲ δακρύσας μεταστρεφόμενος ἀπήει.

Καὶ ὁ Σωκράτης ἀναβλέψας πρὸς αὐτόν· καὶ σὺ, ἔφη, χαῖρε· καὶ ἡμεῖς ταῦτα ποιήσομεν· Καὶ ἂμα πρὸς ἡμᾶς· ώς ἀστεῖος, ἔφη, ὁ ἀνθρωπος, καὶ παρὰ πάντα μοι τὸν χρόνον προσήσῃ καὶ διελέγετο ἐνίστε καὶ ἦν ἀνδρῶν λῷστος καὶ νῦν ώς γενναίως με ἀποδακρύει· Ἀλλ' ἄγε δή, ὃ Κρίτων, πειθώμεθα αὐτῷ καὶ ἐνεγκάτω τις τὸ φάρμακον, εἰ τέτριπται· εἰ δὲ μή, τριψάτω ὁ ἀνθρωπος·

Καὶ ὁ Κρίτων· ἀλλ' οἴμαι, / ἔφη, ἔγωγε, ὃ Σώκρατες, εἴτι ήλιον εἶναι ἐπὶ τοῖς ὅρεσι καὶ οὕπω δεδυκέναι· Καὶ ἂμα ἔγὼ οἶδα καὶ ἄλλους πάνυ ὀψὲ πίνοντας, ἐπειδὴν παραγγελθῆ αὐτοῖς, δειπνήσαντάς τε καὶ πιόντας εὗ μάλα... Ἀλλὰ μηδὲν ἐπείγου· εἴτι γάρ ἐγγωρεῖ·

Καὶ ὁ Σωκράτης· εἰκότως γε, ἔφη, ὃ Κρίτων, ἐκεῖνοί τε ταῦτα ποιοῦσιν, οὓς σὺ λέγεις· οἴονται γάρ κερδαίνειν ταῦτα ποιήσαντες, καὶ ἔγωγε ταῦτα εἰκότως οὐ ποιήσω· οὐδὲν γάρ οἴμαι κερδαίνειν / δλίγον ὕστερον πιὼν ἄλλο γε ἡ γέ- 117 λωτα ὀφλήσειν παρ' ἐμαυτῷ γλιχόμενος τοῦ ζῆν καὶ φειδόμενος οὐδενὸς εἴτι ἐνόντος· Ἀλλ' οὐθι, ἔφη, πείθου καὶ μὴ ἄλλως ποίει·

66. Καὶ ὁ Κρίτων ἀκούσας ἔνευσε τῷ παιδὶ πλησίον ἐστῶτι. Καὶ ὁ παῖς ἐξελθὼν καὶ συχνὸν χρόνον διατρίψας, ἤκεν ἄγων τὸν μέλλοντα δώσειν τὸ φάρμακον, ἐν κύλικι φέροντα τετριμμένον. Ἰδὼν δὲ ὁ Σωκράτης τὸν ἀνθρωπὸν· εἴεν, ἔφη, ὃ βέλτιστε, σὺ γάρ τούτων ἐπιστήμων, τὶ χρὴ ποιεῖν;

— Ούδεν ἄλλο, ἔφη, ἡ πιόντα περιμέναι, ἕως ἂν σου βάρος
 β ἐν τοῖς σκέλεσι / γένηται, ἔπειτα κατακεῖσθαι· καὶ οὕτως αὐτὸς ποιήσει. Καὶ ἀμα ὥρεξε τὴν κύλικα τῷ Σωκράτει.

Καὶ δὲ λαβὼν καὶ μάλα ἔλεως, ὁ Ἐχέκρατες, οὐδὲν τρέσας οὐδὲ διαφθείρας οὔτε τοῦ χρώματος οὔτε τοῦ προσώπου, ἄλλ', ὥσπερ εἰώθει, ταυρηδὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν ἄνθρωπον· τὶ λέγεις, ἔφη, περὶ τοῦ πάθους πρὸς τὸ ἀποσπεῖσκι τινι; "Εξεστιν ἡ οὕ;

— Τοσοῦτον, ἔφη, ὁ Σωκράτες, τρίβομεν, ὅσον οἰόμεθα μέτριον εἶναι ποιεῖν.

γ — Μανθάνω, ἦ δ' οἵ· ἀλλ' εὔχεσθαι γε που τοῖς / θεοῖς ἔξεστί τε καὶ χρή, τὴν μετοίκησιν τὴν ἐνθένδε ἐκεῖσε εὔτυχῃ γενέσθαι. ἀ δὴ καὶ ἐγὼ εὔχομαι τε καὶ γένοιτο ταύτη. Καὶ ἀμ' εἰπὼν ταῦτα ἐπισχόμενος καὶ μάλα εὐχερῶς καὶ εὐκόλως ἔξεπιεν. Καὶ ἡμῶν οἱ πολλοὶ τέως μὲν ἐπιεικῶς οἷοί τε ἡσαν κατέχειν τὸ μὴ δακρύειν, ὡς δὲ εἰδομεν πίνοντα τε καὶ πεπωκότα, οὐκέτι, ἀλλ' ἐμοῦ γε βίᾳ καὶ αὐτοῦ ἀστακτὶ ἔχώρει τὰ δάκρυα, ὥστε ἐγκαλυψάμενος ἀπέκλαιον ἐμαυτόν· οὐ γάρ ἐκεῖνόν γε, ἀλλὰ τὴν ἐμαυτοῦ τύχην, οἶσον ἀνδρὸς / ἑταίρου δ ἐστερημένος εἴην. 'Ο δὲ Κρίτων ἔτι πρότερος ἐμοῦ, ἐπειδὴ οὐχ οἶνς τ' ἦν κατέχειν τὰ δάκρυα, ἔξανέστη. 'Απολλόδωρος δὲ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ οὐδὲν ἐπαύετο δακρύων, καὶ δὴ καὶ τότε ἀναβρυγησάμενος κλαίων καὶ ἀγανακτῶν οὐδένα ὄντινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων πλήν γε αὐτοῦ Σωκράτους.

ε 'Εκεῖνος δέ οἶτα, ἔφη ποιεῖτε, ὁ θυμασίοι. 'Ἐγὼ μέντοι οὐχ ἥκιστα τούτου ἔνεκα τὰς γυναικας ἀπέπεμψα, ἵνα μὴ τοι- αῦτα πληγμελοῖεν· καὶ γάρ ἀκήκοα, ὅτι ἐν εὐφημίᾳ / χρὴ τελευτᾶν. 'Αλλ' ἡσυχίαν τε ἄγετε καὶ καρτερεῖτε.

Καὶ ἡμεῖς ἀκούσαντες ἡσχύνθημέν τε καὶ ἐπέσχομεν τοῦ δακρύειν. 'Ο δὲ περιελθὼν, ἐπειδὴ οἱ βαρύνεσθαι, ἔφη, τὰ σκέλη, κατεκλίθη ὑπτιος — οὕτω γάρ ἐκέλευεν δὲ ἄνθρωπος —

καὶ ἄμα ἐφαπτόμενος αὐτοῦ οὗτος ὁ δούς τὸ φάρμακον διαλι-
πῶν χρόνον ἐπεσκόπει τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλη· κακοῖς
σφόδρα πιέσας αὐτοῦ τὸν πόδα ἥρετο, εἰςθάνοιτο· ὁ δὲ οὐκ ἔφη.
Καὶ μετὰ τοῦτο αὖθις / τὰς κνήμας· καὶ ἐπανιών οὕτως ἡμῖν 118
ἐπεδείκνυτο ὅτι ψύχοιτό τε καὶ πηγνῦτο. Καὶ αὐτὸς ἥπτετο
καὶ εἶπεν, ὅτι, ἐπειδὴν πρὸς τῇ καρδίᾳ γένηται αὐτῷ, τότε
οἰχήσεται.

"Ηδη οὖν σχεδόν τι αὐτοῦ ἦν τὰ περὶ τὸ ἥτρον ψυχό-
μενα καὶ ἐκκαλυψάμενος — ἐνεκεκάλυπτο γάρ — εἶπεν, ὁ
δὴ τελευταῖον ἐφθέγξατο· ὃ Κρίτων, ἔφη, τῷ Ἀσκληπιῷ
δρεῖλομεν ἀλεκτρυόνα· ἀλλὰ ἀπόδοτε καὶ μὴ ἀμελήσητε.

'Αλλὰ ταῦτα, ἔφη, ἔσται, ὁ Κρίτων· ἀλλ' ὅρα, εἰ
τι ἄλλο λέγεις.

Ταῦτα ἐρομένου αὐτοῦ οὐδὲν ἔτι ἀπεκρίνατο, ἀλλ' ὅλιγον χρόνον διαλιπῶν ἐκινήθη τε καὶ ὁ ἀνθρωπος ἐξεκά-
λυψεν αὐτόν. Καὶ δις τὰ ὅμματα ἔστησεν· ἵδων δὲ ὁ Κρί-
των συνέλαβε τὸ στόμα καὶ τοὺς δριθαλμούς.

67. "Ηδε ἡ τελευτή, ὃ Ἐχέκρατες, τοῦ ἑταίρου ἡ-
μῖν ἐγένετο, ἀνδρός, ὃς ἡμεῖς φαῖμεν ἄν, τῶν τότε, ὃν
ἐπειράθημεν, ἀρίστου καὶ ἄλλως φρονιμωτάτου καὶ δικαι-
οτάτου.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(Κατὰ τὰ κεφάλαια τῆς ἐκλογῆς)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1.

Ἐχεκράτης, πολίτης ἐκ Φλειοῦντος, ὃπου ὁ Ταρχντῖνος Εὔρυτος εἶχεν ἴδρυσει μικρὸν ὄμαδαν ὀπαδῶν τοῦ Πιθαγόρου. Ἀπὸ τὴν ὄμαδαν αὐτήν, εἰς τὴν ὄποιαν, φαίνεται, εἰχεν ἔξέχουσαν θέσιν ὁ Ἐχεκράτης, γίνεται δεκτὸς ὁ Φαίδων, ὁ ὄποιος τοὺς ἔξιστορεῖ τὰ κατὰ τὸν Σωκράτη. Ἡ διήγησις τοῦ Φαίδωνος εἶναι μία ζωντανὴ ἀναπαράστασις τῶν ὅσων ὁ Πλάτων ἔζησε μέσα του καὶ μαρτυρεῖ τόσον περὶ τοῦ προσωπικοῦ μεγαλείου τοῦ Σωκράτους, ὃσον καὶ περὶ τοῦ ποιητικοῦ μεγαλείου τοῦ Πλάτωνος.

αὐτός... αὐτός, ὁ ἴδιος· τίθεται ἐν ἀρχῇ, διότι ἡ αὐτοψία καὶ τὸ αὐτήκουν ἐνέχουν μεγάλην σπουδαιότητα καὶ ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἀκόλουθον ἢ ἄλλον τού.

Φαίδων, Ἡλεῖος τὴν καταγωγὴν, εὐγενὴς, ἔγινε γνωστάτατος ἐκ τοῦ ὄμωνύμου διαλόγου τοῦ Πλάτωνος. Κατά τινα παράδοσιν, ἡ ὄποια δὲν φαίνεται ποὺν πιθανή, οὗτος συνελήφθη αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν εἰς πόλεμον ἐναντίον τῆς πατρίδος του "Ἡλιδος καὶ ἐπωλήθη ὡς δοῦλος εἰς τὰς Ἀθήνας μόλις 18ετής περίπου, τῷ 400 π.Χ. Ἐκεῖ προσείλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ Σωκράτους, ὁ ὄποιος παρεκάλεσεν ἔνα πλούσιον φίλον του νὰ τὸν ἔξχυροπάσῃ. Ἔκτοτε ἐξ εὐγνωμοσύνης ἔμεινε πιστὸς θυμαστὴς τοῦ φιλοσόφου μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Τὸ κεφάλαιον, τὸ ὄποιον μᾶς ἐμφανίζει τὸν Φαίδωνα διηγούμενον τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ διδασκάλου, ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ δεσμός του μὲ τὸν Σωκράτη ἦτο στενὸς καὶ ἡ ἀφοσίωσίς του μεγάλη. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σωκράτους ὁ Φαίδων ἴδρυσεν εἰς τὴν πατρίδα του ἴδιαν σχολήν, περὶ τῆς ὄποιας οὐδὲν ἀκριβὲς γνωρίζομεν. Ἔγραψεν ἐπίσης διαλόγους, οἱ ὄποιοι δὲν διεσώθησαν.

φάρμακον, κοινῶς φαρμάκι, συνεκδοχὴ, τὸ γένος ἀντὶ τοῦ εἰδούς, δηλητήριον, τὸ κώνειον. Τὸ κώνειον εἶναι φυτόν, πιθανῶς τὸ κοινὸν μαγ-

κούτα, κιρκούτα, βρωμόχορτο, καὶ περιέχει τὴν κωνειίνην, δραστικώτατον φυτικὸν δηλητήριον. Τὰ σπέρματα αὐτοῦ ξηραινόμενα καὶ τριβόμενα διελύοντο ἐντὸς ὅδους καὶ ἐδίδοντο ἔπειτα εἰς τοὺς μελλοθανάτους. πολίτης, συμπολίτης.

Φλειάσιος, ὁ πολίτης τοῦ Φλειοῦντος, πόλεως εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἀργολίδος καὶ τῆς περιοχῆς τῆς Σικυῶνος (τοῦ Κιάτου).

οὐδεὶς πάνυ τι, οὐδεὶς ἀπολύτως.

ἐπιχωριάζω, συχνάζω καὶ κάπου παραμένω ἔκει.

χρόνου συχνοῦ, ἀπὸ πολὺν καιρόν.

μέν, χωρὶς νὰ ἀκολουθῇ ὁ δέ, βεβαίως.

τύχη, τυχαῖον περιστατικόν, τυχαία σύμπτωσις.

ἐστεμμένη, ἐστεφανωμένη διὰ κλάδου δάφνης, ιεροῦ δένδρου τοῦ Ἀπόλλωνος.

Θησεύς, ὁ σπουδαιότερος μετὰ τὸν Ἡρακλέα ἥρως τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ ὁ πρῶτος τῶν Ἀθηνῶν, υἱὸς τοῦ βασιλέως Αἰγέως. Κατὰ τὸν μῦθον ὁ Μίνως, βασιλεὺς τῆς ἐν Κρήτῃ Κνωσσοῦ, ἐκδικούμενος τὸν θάνατον τοῦ μίσου του Ἀνδρόγεω φονευθέντος ἐν Ἀττικῇ, ἀφοῦ ἐνίκησε τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς ὑπεχρέωσε νὰ στέλλουν κάθε χρόνον ἡ κατ' ἄλλους κάθε ἐννέα χρόνια ἐπτὰ νέους καὶ ἐπτὰ παρθένους, τοὺς ὅποιους ἔρριπτον ὡς βορὰν τοῦ Μινωταύρου εἰς τὸν Λαβύρινθον. Κατὰ τὴν τρίτην ἀποστολὴν μετεῖχε καὶ ὁ Θησεύς, ὁ ὅποιος μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Ἀριάδνης, θυγατρὸς τοῦ Μίνως, ἐφόνευσε τὸν Μινώταυρον. Οὕτος σωθεὶς ἔδρυσε πρὸς τιμὴν τοῦ Δηλίου Ἀπόλλωνος τὰ Δήλια, κατὰ τὰ ὅποια οἱ Ἀθηναῖοι ἐστελλον τὴν Δηλιαδά (ναῦν), τὸ ἵδιον πλοῖον τοῦ Θησέως συνεχῶς ἐπισκευαζόμενον καὶ ἀνανεούμενον, ὡς θεωρίδικ εἰς τὴν ιερὰν Δῆλον.

τοὺς δις ἐπτά, τὰ ἐπτὰ ζεύγη τῶν νέων καὶ νεανίδων.

εὔξαντο, ἔταξαν, ἔκαναν τάμα.

Θεωρία, ἐπίσημος ἀντιπροσωπεία τῆς πόλεως καὶ μάλιστα θρησκευτική, πρεσβεία.

ἀπάγω, ἀποστέλλω ὡς ὀφελήνη.

καθαρεύω, εἶμαι καθαρός, ἀγνός.

δεῦρο, ἐδῶ εἰς Ἀθήνας εἰς τὸν λιμένα τοῦ ἀπόπλου.

ἀπολαμβάνω, ἀποκλείω, ἐμποδίζω.

χρόνος, τριάκοντα ἡμέραι (Ξενοφ. Ἀπομνημ. 116 γ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2.

έπιτήδειοι, φίλοι, σύντροφοι πιστοί.

άρχοντες, οι ἔνδεκα προϊστάμενοι τῆς φυλακῆς, οι ὅποιοι ἔξετέλουν τὰς ποινὰς διὰ τῶν ὑπηρετῶν. 'Απὸ αὐτοὺς τοὺς δέκα ἔξέλεγον ἀνὰ ἓνα αἱ δέκα φυλακὶ τῶν Ἀθηναίων καὶ τὸν ἐνδέκατον προσέθετον ὡς γραμματέα.

σχολάζω, δὲν ἔχω ἀσχολίαν, εὔκαιρω.

τοιούτους ἑτέρους, ὑμοίους μὲ σέ, τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων μὲ σέ, μὲ τὰς αὐτὰς ἀκριβῶς διαθέσεις μὲ σέ.

θαυμάσια ἔπαθον, ἐδοκίμασα παράξενα συναίσθηματα.

Ἐλεος εἰσήι με, μὲ κατελάμβανεν οἶκτος, ἐδοκίμαζα οἶκτον. τρόπος, στάσις, συμπεριφορά.

ώς ἀδεῶς, διασάρησις τοῦ εὑδαίμων — λόγων.

ώστε παρίστασθαί μοι, ώστε παρ. μηδ' ίέναι ἔκεινον ἄνευ θείας μοίρας ιόντα εἰς "Αἰδου· παρίσταταί μοι, μοῦ ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν, ἔχω τὴν ἐντύπωσιν.

εἴπερ τις πώποτε καὶ ἄλλος (εὗ ἔπραξεν . . .), ὑπὲρ πάντα ἄλλον.

οὐδὲν πάνυ μοι ἐλεεινὸν εἰσήι με, δὲν ἐδοκίμαζα κανένα ἀπολύτως οἶκτον.

ώς δόξειεν ἂν εἰκός εἶναι, (ἐλεεινὸν εἰσιέναι τινί).

ὄντων ἐν φιλοσοφίᾳ, φιλοσοφούντων, ἀπασχολουμένων μὲ φιλοσοφικὰς συζητήσεις.

ἀτεχνῶς, ὅλως διόλου.

ἄτοπόν τι πάθος, πολὺ παράξενον, ἀλλόχοτον συναίσθημα.

κρᾶσις, κρᾶμικ, συναίσθημα ἀνάμεικτον.

διαφερόντως, ὑπερβολικά, ἔξαιρετικά, περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

'**Απολλόδωρος**, 'Απολλ. ὁ Φαληρεύς, γνωστὸς διὰ τὴν ἀφοσίωσίν τους πρὸ τὸν Σωκράτη, ἐστερημένος δύμως φιλοσοφικοῦ νοῦ· ὅρα καὶ τὴν δλίγον κατωτέρω λέξιν : ὁ πατήρ αὐτοῦ.

πού, ἀν δὲν ἀπατῶμαι.

Κριτόβουλος, υἱὸς τοῦ Κρίτωνος, γνωστὸς διὰ τὴν ὥραιότητά του. "Ορα καὶ τὴν ἐπομένην φράσιν : ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

δ πατὴρ αὐτοῦ, ὁ Κρίτων, συνομῆλιξ καὶ συνδημότης μὲ τὸν Σωκράτη (ἔξ 'Αλωπεκῆς). Χρηστὸς, πλούσιος καὶ γενναιόδωρος, συντηρῶν ἔξ ιδίων τὴν οἰκογένειαν τοῦ Σωκράτους, λίαν γνωστὸς καὶ ἐκ

τοῦ ὁμωνύμου διαιλόγου, ὃπου προσφέρεται νὰ διευκολύνῃ τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς φυγὴν τοῦ φιλοσόφου. 'Ο Κρίτων ἀκόμη μετὰ τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Κριτοβούλου καὶ τοῦ Ἀπολοδώρου προσφέρθησαν κατὰ τὴν δίκην τοῦ Σωκράτους νὰ ἐγγυηθοῦν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ τίμημα τῶν 30 μνᾶν (Πλ. Ἀπολ. Σωκρ. 38 β.).

Ἐρμογένης, φίλατος τοῦ Σωκράτους, πένης ἂν καὶ ἡτο ἀδελφὸς τοῦ πλαουσίου Καλλίου.

Ἐπιγένης, υἱὸς τοῦ Ἀντιφῶντος τοῦ Κηφισιέως.

Αἰσχίνης, υἱὸς τοῦ Λυσανίου, διὰ τὸν ὄποιον παραδίδεται, ὅτι ἔγραψεν ἐπτὰ διαιλόγους.

Ἀντισθένης, Ἀθηναῖος, μαθητὴς κατὰ πρῶτον τοῦ σοφιστοῦ Γοργίου καὶ κατόπιν τοῦ Σωκράτους. Οὗτος μιμούμενος τὴν ἀπάθειαν καὶ καρτερίαν τοῦ διδασκάλου του πρῶτος ἐδίδαξε τὴν κυνικὴν ἀδιαφορίαν διὰ τὰ ἐγκόσμια, ἰδρύσας τὴν ἀληθεῖσαν Κυνικὴν σχολήν. 'Ο Ἀντισθένης διεκρίθη καὶ ὡς ῥήτωρ συγγράψας καὶ ῥήτορικὰ ἔργα.

Κτήσιππος, ἐκ Παιανίας (παρὰ τὸ Λιόπεσι τῆς Ἀττικῆς), νέος πλήρης εὐθυμίας καὶ ὄρμῆς, συγγενῆς τοῦ Μενεένου.

Μενέξενος, ἐκ Παιανίας ἐξ ἐπιφανοῦς οἴκου, γνωστὸς καὶ ἐκ τοῦ ὁμωνύμου διαιλόγου τοῦ Πλάτωνος.

Σιμμίας καὶ Κέβης, νεανίσκοι Θηβαῖοι (Φαίδ. 89 α.). Οὗτοι κατὰ πρῶτον ἤκουσαν εἰς τὰς Θήβας τὸν Πυθαγόρειον Φιλόλαον, παρὰ τοῦ ὄποιου ἐμυήθησαν εἰς τὴν Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν, ἡ ὃποιά ἴδιαιτέρως ἡσχολεῖτο μὲ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς. "Επειτα ἤλθον εἰς Ἀθήνας χάριν ἀνωτέρας μορφώσεως, ὃπου ἐγένοντο μαθηταὶ καὶ ἐνθουσιώδεις θαυμασταὶ τοῦ Σωκράτους, πρὸς σωτηρίαν τοῦ ὄποιου προσφέρθησαν νὰ χορηγήσουν τὰ ἀναγκαῖα χρήματα διὰ τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς φυγάδευσιν του (Κρίτων 45 β.). Ἐκ τούτων ὁ μὲν Σιμμίας ἔγραψεν 23 διαιλόγους, ὁ δὲ Κέβης 3, ἀλλὰ ὅλοι ἔχαθησαν.

Φαιδώνδης, Θηβαῖος· περὶ τούτου οὐδὲν ἄλλο γνωρίζομεν.

Εύκλειδης, μαθητὴς καὶ θαυμαστὴς τοῦ Σωκράτους, ἀνηκὼν εἰς τοὺς Ἐλεάτας, καὶ ἰδρυτὴς τῆς Μεγαρικῆς σχολῆς. Πρὸς αὐτὸν κατέφυγεν ὁ Πλάτων εἰς τὰ Μέγαρα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σωκράτους.

Τερψίλων, ἐκ Μεγάρων, γνωστὸς καὶ ἐκ τοῦ προοιμίου τοῦ Θεατήτου.

Ἀριστιππος, ὁ Κυρηναῖος μαθητὴς τοῦ σοφιστοῦ Πρωταγόρου· ἀποκλίνων βραδύτερον πρὸς τοὺς ὄπαδούς τοῦ Ἡρακλείτου ἐγνωρίσθη

μὲ τὸν Σωκράτη καὶ συνεδέθη μαζί του. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σωκράτους ἔδρυσε τὴν Κυρηναϊκὴν σχολήν, δεχομένην ὡς τὸ μεγαλύτερον ἀγαθὸν τὴν ἡδονὴν, ἐνεκα τοῦ ὄποιου καὶ ἡδονικὴ σχολὴ ἀπεκλήθη.

Κλεόμβροτος, ἐξ' Αμβρακίας, τύπος συναισθηματικός. Κατὰ τὸν Καλλίμαχον (ἐπιγρ. 24) ὁ Κλεόμβροτος, ὅταν ἀνέγνωσε τὸν Φαίδωνα, ηὔτουτόνησε λέγων : Χαῖρε, "Ηλιε . . .

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3.

ἔωθεν, (ἔως ἡώς, ἔωθινὸς) πρωτ - πρωτ.

δικαστήριον, τὰ πλεῖστα δικαστήρια τῶν ἡλιαστῶν ήσαν πλησίον τῆς ἀγορᾶς κειμένης Α. τοῦ λεγομένου σήμερον Θησείου.

διατρίβω, συνομιλῶ, περνῶ τὴν ὥραν μου συζητῶν.

παρηγγείλαμεν ἀλλήλοις, συνεφωνήσαμεν μεταξύ μας.

ύπακούώ, ἐπὶ θυρωρῶν : ἀνοίγω.

λύουσι, λύουν ἀπὸ τὰ δεσμά, τὴν ποδοκάκην ἢ τὸ ξύλον, μὲ τὰ δύποδα ἔδεναν τοὺς φυλακισμένους, δπως φαίνεται μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐκτελέσεως.

ἐπισχών, χρονοτριβήσας, ἀργοπορήσας.

καταλαμβάνω, εύρίσκω.

Ξανθίππη, σύζυγος τοῦ Σωκράτους, μὲ τὴν ὄποιαν ἀπέκτησε οὗτος τρία τέκνα, τὸν Λαμπροκλέα, τὸν Σωφρονίσκον καὶ τὸν Μενέξενον (Πλ. Ἀπολ. Σωκρ. 34 δ). Τὰ περὶ κακοτροπίας τῆς Ξανθίππης εἰναι μᾶλλον ἀβάσιμα, ὅφειλόμενα εἰς τοὺς κωμικούς τούνατίον ἐκ τοῦ Φαίδωνος προκύπτει ὅτι ἡ Ξανθίππη ἦτο καὶ στοργικὴ καὶ εὐαίσθητος σύζυγος.

ἀνευφημῶ, βάλλω γοεράν φωνήν, ξεφωνίζω.

նστατον δή, διὰ τελευταίαν λοιπὸν φοράν, νὰ διὰ τελευταίαν φοράν.

κόπτομαι, (κοπετός, κομμός) κτυπῶ τὸ στῆθος ἢ τὴν κεφαλήν.

ώς θαυμασίως πέφυκε, πόσον παράδοξον σχέσιν ἐκ φύσεως ἔχει, τί πολὺ περίεργος εἰναι ἡ σχέσις του...

τῷ μὴ ἔθελειν μὲν αὐτῷ παραγίγνεσθαι ἄμα τῷ ἀνθρώπῳ, ἐὰν δέ... σχεδόν τι ἀναγκάζεσθαι..., διότι δὲν θέλουν μὲν (μὰ τὴν ἀλήθειαν) αὐτὰ νὰ ἔρχωνται ταυτοχρόνως εἰς τὸν ἀνθρωπὸν, ἐὰν δέ..., εἰναι σχεδὸν ἡναγκασμένος...

διώκω, ἐπιδιώκω, ἐπιζητῶ.

ἐννοῶ, στοχάζομαι, προσέχω.

Αἰσωπος, δοῦλος τοῦ Σαμίου Ἰάδμονος ζήσας κατὰ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ βου π. Χ. αἰώνος. Οὗτος διηγεῖτο μὲν χάριν μύθους εἰς πεζὸν πρὸς παραίνεσιν. Οἱ μέχρι σήμερον φερόμενοι ὡς μῦθοι τοῦ Αἰσωποῦ εἶναι παράφρασις τῶν Αἰσωπείων μύθων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4.

ὑπολαβών, συχνὴ ἡ χρῆσις τοῦ ῥ. ὑπολαμβάνω παρὰ Πλάτωνι : ἐπεμβαίνω εἰς τὴν συζήτησιν, ἀποκρίνομαι, διακόπτω. λαμβάνω τὸν λόγον καὶ ἀποκρίνομαι.

ῶν, καθ' ἔλξιν, ἀντὶ ᾧ...

ἔντελνας, (εἰς μέτρον, εἰς ἔπος) στιχουργήσας.

προοίμιον, ἄσμα ἀδόμενον ὑπὸ τῶν ῥαψῳδῶν πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν πρὸ τῶν ἐπῶν, ὑμνος. Διὰ ποῖον λόγον ἔκαμεν ὁ Σωκράτης τὸν ὑμνὸν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, μᾶς τὸ ἔξηγετ ἀκολούθως, ὡς καὶ ἐν 85 β τοῦ Φαίδωνος « ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς που οἴμαι ὅμοδουλός γε εἶναι τῶν κύκνων καὶ ιερὸς τοῦ αὐτοῦ θεοῦ (Ἀπόλλωνος), καὶ οὐ γεῖρον τὴν μάντικὴν ἔχειν παρὰ τοῦ δεσπότου ..

ἀτάρ, ἐπικόν, ὥσπατως, ἀλλά, ἀλλ' ὅμως,

Εὔηνος, Πάριος σοφιστὴς καὶ ποιητής, ἀκμάσας κατὰ τὸν Ε' π.χ. αἰῶνα. Ἡτο πρεσβύτερος τοῦ Σωκράτους καὶ ἐδίδασκε τὴν τέχνην του ἀντὶ εὐτελοῦς ποσοῦ.

ὅτι ποτὲ διανοηθεῖς, τί τέλος πάντων σκοπῶν, μὲ ποίαν ἀρά γε σκέψιν.

ἀντίτεχνος, ἀντίζηλος ἐν τῇ τέχνῃ.

ἀποπειρώμενος τί λέγει, δοκιμάζων τί σημαίνουν, προσπαθῶν νὰ ἔξαχριβώσω τὴν σημασίαν, τὸ νόημα...

ἀφοσιοῦμαι, ἐκπληρῶ θρησκευτικὸν καθῆκον, ἀπὸ θρησκευτικὴν εὐλάβειαν πράττω κάτι: ἀλλὰ (ἔκαμα τὰ ποιήματα) προσπαθῶν νὰ ἔξηγήσω (ἔξαχριβώσω) τὸ νόημα κάποιων δινέοιων μου καὶ ἐκπληρῶν οὕτω ἐν θρησκευτικὸν καθῆκον, μήπως τυχὸν ὁ θεὸς εἰς τὰ δινειρά μου ἐννοοῦσε νὰ κάνων αὐτοῦ τοῦ εἰδούς τὴν μουσικήν.

ἄρα, ἵσιως, τυχόν.

μουσική, πᾶσα τέχνη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Μουσῶν, καλλιτεχνική, πνευματική, καὶ ἴδικὴ μουσική: Πρῶτοι οἱ Πυθαγόρειοι ἐκάλεσαν τὴν φιλοσοφίαν μουσικήν, ἔπειτα δὲ ὁ Πλάτων ἐδῶ μουσικὴν ἐνοεῖ τὴν φιλοσοφίαν.

παρακελεύομαι, προτρέπω, παρακινῶ τινα πρὸ τῆς πράξεως.
ἐπικελεύω καὶ διακελεύομαι, ἐνθαρρύνω κατ' αὐτὴν τὴν ἐνέρ-
γειαν.

Θέουσι μετοχὴ (ῥ. θέω) θέοντες, οἱ δρομεῖς.

δημώδης μουσική, ἡ ποίησις, ἡ ὅποια εἶναι μουσικὴ κατὰ τὴν ἀν-
τίληψιν τοῦ κοινοῦ.

ἀσφαλέστερον ἐννοεῖται τὸ ἔδοξεν.

μετὰ δὲ τὸν θεόν, βραχυλογία, ἀντὶ : μετὰ δὲ τὸ εἰς τὸν θεόν
προσάιμιον.

μῦθος, διήγησις φανταστική, ἐνῷ λόγος εἶναι διήγησις πραγμα-
τικῶν γεγονότων.

ἡ πιστάμην, ἐνεθυμούμην, εἶχον προγείρως εἰς τὴν μνήμην μου.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν 5.

ἔρρωσθαι, (ῥώννυμαι) ἀς εἶναι καλά, τοῦ στέλλω τοὺς χαιρετι-
σμούς μου, πρόσφερε τοὺς χαιρετισμούς μου.

διώκω, ἀκολουθῶ.

οἷον... τοῦτο, οἴον ἔστι τοῦτο, δι παρακελεύει· σύμπτυξις δύο
προτάσεων.

πολλά, ποιλάκις τὸ ἐπίθετον ἀντὶ τοῦ ἐπιφρήματος.

οὐδ' ὄπωστιοῦν, κατ' οὐδένα τρόπον.

δαί, κοινὸς τύπος τοῦ δή ἐν τῷ διαλόγῳ, ἐν χρήσει μὲν ἔρωτηματι-
κὰς λέξεις πρὸς ἔκφρασιν θυμασιμοῦ ἢ περιεργείας· τί δαί ; τί λοιπόν ;
ἀλλὰ τί λοιπόν ; καὶ πῶς λοιπόν ;

ἢ, ἀντὶ ἔφη, γ' ἐν. παρατ. ἢ ἀδρ. β' τοῦ ἡμὶ (λατ. inquam, aio).

μέτεστιν (ὅτω) τούτου τοῦ πράγματος, ὅποιος μετέχει τῆς
φιλοσοφίας (τ. τ. πράγματος).

βιάσεται αὐτόν, θὰ αὐτοκτονήσῃ.

καθῆκε, (ῥ. καθίημι) κατεβίθασε.

Φιλόλαος, Πυθαγόρειος φιλόσοφος ἀπὸ τὴν Κρότωνα ἢ τὸν Τά-
ραντα ζήσας τὸν Ε' π. Χ. αἰῶνα. Ὑπῆρξε πιθανῶς μαθητὴς τοῦ Πυθα-
γόρου καὶ κατέφυγεν εἰς Θήβας κατὰ τὸν διωγμὸν τῶν Πυθαγορείων
τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος περὶ τὸ 430 π. Χ., ὅπου ἐχρημάτισεν διδάπτι-
λος τοῦ Σιμμίου καὶ τοῦ Κέρητος. Εἰς τὸν Φιλόλαον ἀποδίδονται ἀποσπά-
σματά τινα, τὰ διοῖχ μὲν μερικὰ χωρία τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ

Πλάτωνος ἀποτελοῦν μοναδικὴν πηγὴν τοῦ Πυθαγορισμοῦ. Ἐξισημείτος εἶναι ἡ δοξοσία τοῦ Φιλολάου, ὅτι ἡ γῆ σημειώνει καθ' ἑκάστην μίαν περιστροφὴν περὶ ἔαυτὴν καὶ κατ' ἕτος μίαν ὄμοιαν περὶ τὸν κεντρικὸν πῦρ, τὸ ὄποιον ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τοῦ σύμπαντος. Τὸ σύστημα τοῦτο τοῦ Φιλολάου ἀπετέλεσε τὴν βάσιν τοῦ συστήματος τοῦ Κοπερνίκου. Ἀναφέρεται δέ, ὅτι παρὰ τούτου ἡγόρασεν ὁ Πλάτων, εὐρισκόμενος εἰς τὴν Κάτω Ἰταλίαν τὸ σύγγραμμά του «Κόσμος, Φύσις, Ψυχή» ἀντὶ 100 μνῶν, γενόμενος οὕτω ἐνήμερος τῶν Πυθαγορείων δοξασιῶν, περὶ τῶν ὄποιων ἀριστα μόνον εἶχεν ἀκούσει ὁ Σωκράτης.

Οἱ Πυθαγόρειοι ἀπετέλουν ἔταιρείας «συνέδρια ἢ διμακόια» (ὄμοι ἀκούσειν), αἱ ὄποιαι ἐπεδίωκον δχι μόνον θρησκευτικοὺς καὶ θυιτούς σκοπούς, ἀλλὰ καὶ ἐπιστημονικούς καὶ πολιτικούς.

Ἡ ψυχὴ παρὰ τούτων ἐθεωρεῖτο ὡς ἀρμονία. Ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ ἥμισυ τοῦ κύκλου, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ, ἡ συμπλήρωσις τῆς ἀρμονίας, κεῖται ἐκτὸς τοῦ κόσμου τούτου, τοῦ ὄποιου μετέχει μόνον ἡ ψυχὴ. Ἐπίστευον ἀκόμη εἰς τὴν μετεμψύχωσιν, δόγμα εἰλημμένον ἀπὸ τοὺς Ὁρφικούς. Ὡς φάνεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ Φαίδωνος, τὸ σῶμα θεωρεῖται παρ' αὐτῶν ὡς φυλακὴ τῆς ψυχῆς, ἡ ὄποια πολλάκις ἐπανέρχεται εἰς τὴν ζωήν, καὶ ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς τελειότητός της ἐγκλείεται εἰς σώματα ζῷων ἢ ἀνθρώπων κτλ. Ὅθεν ἀπηγγέλετο σωματικὴ καὶ πνευματικὴ ὑγεία, ἥπικότης καὶ ἐγκράτεια, ἀποχὴ σαρκῶν ζῷων καὶ κυαμῶν, κάθαρσις τῆς ψυχῆς καὶ ἐν γένει βίος εὔκοσμος καὶ ἀρμονικός, ὅπως ἀρμονικὸν εἶναι τὸ σύμπαν, τὸ ὄποιον ὁ Πυθαγόρας πρῶτος ἐκάλεσε κόσμον.

συγγεγονότες Φιλολάῳ, ἐνῷ ἔχετε χρηματίσει μαθηταί, ἀκροαταὶ τοῦ Φιλολάου.

ούδὲν γε σαφές, οἱ Πυθαγόρειοι ἐδίδασκον μὲ συμβολικὰ ἀποφθέγματα, μὲ παραγγέλματα καὶ κανόνας αἰνιγματικούς καὶ ἐπειτα ἐσιώπων, ἵνα διὰ τοῦ μυστηρίου ἀσκήσουν ἐπιβολὴν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν. Ἡ ἔχεμύθεια, προσέτι ἥτο κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν Πυθαγορείων. Ἡ αὐτὴ ἔχεμύθεια παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ Ἑλευσίνια μυστήρια, ὡς καὶ εἰς τὰς νεωτέρας στοὰς τῶν τεκτόνων.

καὶ ὁ σύνδεσμος καὶ πρὸ τῶν ὑπερθετικῶν σημαντεῖ ἐπίτασιν, ὅλως ἔξαιρετικῶς.

διασκοπῶ, ἐρευνῶ, ἔξετάζω λεπτομερῶς.

μυθολογῶ, διηγοῦμαι ὑπὸ μαρφὴν μύθου, διηγοῦμαι μὲ μύθους. 'Ο Πλάτων, ὅπου δὲν ἐπαρκεῖ ἡ διαλεκτικὴ ἀπόδειξις, δὲν διστάζει νὰ καταφύγῃ εἰς τὰς παραδόσεις καὶ τοὺς μύθους (ὅρα καὶ κεφ. 14, 70 β). ἐν... ἥλιου δυσμῶν χρόνῳ, ἡ νόμιμος ὥρα διὰ τὴν θανάτωσιν τῶν καταδίκων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6.

νῦν δή, πολλάκις ἀπαντῷ παρὰ Πλάτωνι καὶ σημαίνει πρὸ διάγου, μόλις τώρα δά.

ἴσως μέντοι θαυμαστόν... καὶ οἵς βέλτιον τεθνάναι ἡ ζῆν, ἢσως ὅμως νὰ σοῦ φανῇ παράδοξον, ἐὰν τοῦτο (δηλ. τὸ μὴ θεμιτὸν εἶναι ἔχοτὸν βιάζεσθαι) μόνον ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων εἶναι ἀπλοῦν — δὲν παρουσιάζει καμμίαν ἔξαρτεσιν — καὶ οὐδέποτε ἐμφανίζεται διαφορετικὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅπως ἐμφανίζονται τὰ ἄλλα πράγματα (πλοῦτος, δόξα κλπ.) ὑπὸ τινας περιστάσεις καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη, οἱ ὅποιοι θεωροῦν προτιμότερον τὸν θάνατον τῆς ζωῆς (δηλ. ἐνῷ δὶ' ὅλα τὰ πράγματα δύναται νὰ ὑπάρχῃ διχογνωμία, διὰ τὴν αὐτοκονίαν μία μόνον γνώμη εἶναι: ὅτι πάντες τὴν θεωροῦν ἀνίερον, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ὅποιοι προτιμοῦν τὸν θάνατον τῆς ζωῆς). (Τινὲς ὡς διασάφησιν τοῦ τοῦτο δέχονται τὸ τεθνάνακτο, τὸν θάνατον).

ἴττω, βιωτικὸν ἀττικὸν ἵστω (οἴδα), ἃς εἶναι μάρτυς μου.
φωνή, διάλεκτος.

οὕτω, ἐκ πρώτης ὅψεως, χωρὶς ἀκριβῆ ἔξέτασιν.

οὐ μέντοι (ἄλιγόν ἐστιν) ἀλλ' ἴσως γ' ἔχει τινὰ λόγον, (λιτότης): καὶ ὅμως δὲν εἶναι παράλογον, ἀλλ' ἀπεναντίας ἔχει σοβαρὰν δικαιολογίαν.

ἀπορρήτοις, ἐννοεῖ μᾶλλον τὴν ἀπόρρητον διδασκαλίαν τῶν Πυθαγορείων καὶ οὐχὶ ἀπορρήτους λόγους τῶν Ὀρφικῶν, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων : « οὐκ ἀκηκόατε... Φιλολάφ συγγεγονότες ; » εἶναι φανερόν. Τοῦτο ἀκόμη μαρτυρεῖ καὶ ἄλλο χωρίον τοῦ Πλ. ἐν Νομ. 902 β. Εἶναι δημος βέβαιον, δτι τὰς περὶ ψυχῆς ιδέας κ.λ.π. τῶν Ὀρφικῶν εἶχον δεχθῆ καὶ οἱ Πυθαγόρειοι (ὅρα καὶ 63 γ, 67 γ, 69 γ, 70γ).

φρουρά, εἰρκτή, φυλακή.

διιδεῖν, ῥ. διορῶ, κατανοῶ πλήρως.

σημαίνω, δίδω σημεῖον νὰ εἴπῃ τις ἡ νὰ πράξῃ τις, διὰ σημείου δεικνύω, ὑποδεικνύω.

ταύτη, κατ' αύτὸν τὸν τρόπον, μὲ τὴν λογικὴν αὐτὴν σειράν, δι'
αύτό.

ἀνάγκη, ὅφευκτος μοῖρα, ἐπιβαλλομένη ὑποχρέωσις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 7.

ῥαδίως, προθύμως, εὐχαρίστως.

ἔσικε... ἀτόπω, ὅμοιάζει μὲ ἀνακολουθίαν· μετριάζεται οὕτως ἡ
ἔκφρασις καὶ δὲν λέγει : τοῦτο εἶναι ἀνακολουθία, ἄτοπον.

φρονιμώτατοι, οἱ φιλόσοφοι.

θεραπεία, ἐπιμέλεια, στοργικὴ φροντίς.

οὐκ ᔁχει λόγον, εἶναι ἀδικαιολόγητον (λιτότης).
αὐτός, μόνος τοι.

ὅ, τι μάλιστα, δόσον τὸ δυνατὸν περισσότερον.

εἰκός (ἐστιν), εἶναι τούναντίον.

πραγματεία, ἡ φιλοσοφικὴ ἔρευνα, ἔξυπνη ἀντίρρησις.

ἀνερευνᾶ λόγους, ἀναζητεῖ ἀντιλογίας, εύρισκει ἀντιρρήσεις.

νῦν γε καί μοι αὐτῷ δοκεῖ λέγειν τι, (τι = κάτι σοβαρόν).

ώς ἀληθῶς, τῇ ἀληθείᾳ, πραγματικῶς, τῷ δητι.

τείνω τὸν λόγον, (εἰς τινα) μεταφορά ἐκ τοῦ τόξου : ἔχω τινὰ
ώς στόχον, ἀποβλέπω, κάνω ὑπαινιγμόν.

ῥαδίως, χωρὶς τύψιν συνειδήσεως, μὲ ἐλαφρὰν συνείδησιν.

πάνυ μὲν οὖν, πάνυ γε, βεβαιότατα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 8.

πιθανώτερον, πειστικώτερον.

ἡδίκουν ἀν, θὰ εἶχον ἀδικον, θὰ ἔκαμνα ἀσχῆμα.

ἄνδρας, ἐν τῇ Ἀπολογίᾳ Σωκρ. κεφ. 32, 41 α, ὅνομάζει τοιούτους
τούς : Μίνων, 'Ραδάμανθυν, Αἴακόν, Τριπτόλεμον, 'Ορφέα, Μουσαῖον,
'Ησίοδον, 'Ομηρον κ.ά.

πάνυ δισχυρίζομαι, πιστεύω ἀκραδάντως, ὑποστηρίζω μὲ ἐπι-
μονήν.

θεούς, ἐφ' δόσον προηγεῖται τὸ παρ' ἀνδράς τε, ἔπρεπε νὰ
ἀκολουθῇ καὶ παρὰ θεούς, ἔνεκα δμῶς τῆς παρεμβληθείσης προ-
τάσεως καὶ τοῦτο μέν... ἀρχίζει νέα σειρὰ τοῦ λόγου.

ἥξειν, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐλπίζω ἀφίξεσθαι.

εἴπερ τι ἄλλο, κεφ. 2, 59 α.

δόμοίως, (ὅπως θὰ ἡγανάκτουν, ἐὰν δὲν εἶχον τὴν πεποίθησιν αὐτήν), δὲν ἔχω τοὺς ἰδίους λόγους νὰ ἀγανακτῶ.

τι, κάτι σοβαρόν, ποὺ ἀξίζει, ὅπως κεφ. 7, 63 α.

πάλαι λέγεται, ἡ παράδοσις ἀναφέρει παλαιὰ παράδοσις τοῦ Ὁρφισμοῦ, τὴν ὑποίαν ἐδέχυθησαν καὶ οἱ Πυθαγόρειοι (ὅρα καὶ 67 γ, 69 γ, 70 γ). Καὶ ὁ "Ομηρος μᾶς περιγράφει ('Οδυσ. δ 563) τὴν εὔδαιμονίαν τῶν ἀγαθῶν εἰς τὸ Ἡλύσιον πεδίον.

αὐτὸς ἔχων τὴν διάνοιαν ταύτην, κρατῶν μόνος του αὐτὴν τὴν γνώμην.

πρῶτον δέ, πρωτύτερα ὅμως, προηγουμένως ὅμως.

σκεψώμεθα, (ὁ. σκοπῶ) ἔξεταζω, ἔρωτῶ.

δι μέλλων σοι δώσειν τὸ φάρμακον, οὗτος ἐλέγετο δῆμιος, δημόσιος κ. ἢ καὶ ὡς μὴ καθαρὸς κατώκει ἔχω ἀπὸ τὴν πόλιν, εἰσερχόμενος μόνον, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον του.

μᾶλλον, μᾶλλον τοῦ δέοντος β' ὅρος συγκρίσεως. 'Η μᾶλλον τοῦ δέοντος κίνησις ἐγίνετο αἰτίᾳ ὑπερβολικῆς θερμάνσεως, ἔνεκα τῆς ἑπούλας ἐγίνετο πέψις τοῦ κωνείου.

προσφέρειν τῷ φαρμάκῳ, νὰ χρησιμοποιοῦν ὡς ἀντιδραστικὸν κατὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ φαρμάκου.

εἰ δὲ μή, εἰ δ' ἄλλως.

ἢ χαίρειν αὐτόν, πές του χαιρετίσματα, ἢ (φε)ς τον καὶ ἀς λέη, μὴ σὲ μέλλῃ δι' αὐτόν.

ἀποδίδωμι τὸν λόγον, ἀπολογοῦμαι, δικαιολογοῦμαι.

ὦς μοι, πῶς μοῦ...

εἰκότως, εἰκότως θαρρεῖν.

οἰσεσθαι, (ὁ. φέρω) κερδίζω, ἀποκτῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 9.

κινδυνεύουσι, κ. λεληθέναι τοὺς ἄλλους, νομίζουν ὅτι ἔχουν διαφύγει τὴν προσοχὴν τῶν ἄλλων, ὅσοι δηλ. εἰναι γνήσιοι φιλόσοφοι νομίζουν ὅτι δὲν τοὺς ὑποπτεύονται οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ὅτι...

δρθῶς ἀπτόμενοι φιλοσοφίας, οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι.

ἐπιτηδεύω, ἐπαγγέλλομαι, ἐπιδιώκω.

ἀποθνήσκειν τε καὶ τεθνάναι, καὶ νὰ πεθαίνουν καὶ νὰ είναι νεκροί (τὸ α' σημαίνει τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς ζωῆς μεταβολήν, τὸ β' τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἔχει τις ἀποθάνει).

δήπου, βεβαίως, ἂν δὲν ἀπατῶμαι.

προθυμοῦμαι, ἐπιδιώκω μὲν ζῆλον.

γελασείω, ἐφετικόν, ἔχω δρεξιν νὰ γελάσω.

οἱ πολλοί, οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι, τὸ πολὺ κοινόν.

ξυμφάναι ἄν, ὁ. ξύμφημι, συμφωνῶ.

τοὺς παρ' ἡμῖν, ἐννοεῖ τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὅποιοι κατεδίκασαν τὸν Σωκράτη, κατ' ἄλλους ἐννοεῖ τοὺς Θηβαίους ὡς ἀμβλεῖς τὸν νοῦν· ὑρθύτερον τὸ πρῶτον.

σφᾶς γε οὐ λελήθασιν, δὲν ἔχουν διαφύγει τὴν προσοχήν των (τῶν πολλῶν ἀνθρώπων), οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι ἔχουν τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι... .

οἶου θανάτου, καὶ ποίου εἴδους θανάτου είναι ἀξιοί.

θανατῶσι, ὁ. θανατάω - ὦ, ἐφετικόν, ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον.

ἥ, πῶς.

εἴπωμεν γάρ πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, χαίρειν εἰπόντες ἔκείνοις, ἃς συζητήσωμεν λοιπὸν μόνοι μας, χωρὶς νὰ λάβωμεν ὅπ' ὅψιν μας ἔκείνους.

καὶ (ἡγούμεθα) τὸ τεθνάναι είναι τοῦτο, χωρὶς μὲν γεγονέναι τὸ σῶμα... 'Ο όρισμὸς τοῦ θανάτου είναι λίαν ἐνδιαφέρων διὰ τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν τοῦ διαλόγου, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ χωρίου τούτου.

ἄρα, ἵσως, τυχόν, ὅπως καὶ εἰς τὸ κεφ. 4, 61 α.

ξυνδοκεῖ μοι, εἴμαι σύμφωνος καὶ ἐγώ, συμμερίζομαι καὶ ἐγώ τὴν γνώμην τινός.

τούτων, ἀπὸ τὰ ἀκόλουθα, ἀπὸ τὰ ἐφεξῆς.

εἰσεσθαι, ὁ. οἶδα.

σπουδάζω, ἐνδιαφέρομαι σοβαρῶς.

ἱμάτια διαφέροντα, ιμάτια πολυτελῆ, ἐκλεκτά. Είναι γνωστόν, ὅτι εἰς τὰς Ἀθήνας κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Σωκράτους ὑπῆρχε μεγίστη πολυτέλεια ἐνδυμάτων, ὑποδημάτων κλπ., τὰ ὅποια ὁ φιλόσοφος κατεφρόνει, φορῶν μόνον τὸν περίφημον τρίβωνα,

πραγματεία, ἀπαγγόλησις, ἀσχολία.

ἀπολύω, προσπαθῶ νὰ ἀποχωρίσω, προσπαθῶ νὰ ἀπολυτρώπω τείνειν ἐγγύς, βαδίζειν ἐγγύς, βαδίζειν πολὺ πλησίον.

τί δὲ δή, (δοκεῖ σοι).

φρόνησις, ἡ πραγματικὴ γνῶσις τῶν ὅντων (ὅρα καὶ 66 δ.).

οἱ ποιηταὶ ἀεὶ θρυλοῦσιν, συχνάκις ἐπαναλαμβάνουν οἱ ποιηταί.

Τούτων οἱ πλεῖστοι ἡσαν φιλόσοφοι, οἱ ὁποῖοι ἔξεθεταν τὰς φιλοσοφικὰς θεωρίας των ποιητικῶς· π.χ. ὁ Ἡράκλειτος : κακοὶ μάρτυρες ἀνθρώποισιν ὄφθαλμοι καὶ ὕδατα· ὁ Παρμενίδης : ἄσκοπον (τυφλὸν) τὸ δῆμπα καὶ ἡχήσα πάλιν ὁ Ἀναξαγόρας : ὑπὸ ἀφαυρότητος (ἀτελείας) αὐτῶν (τῶν αἰσθήσεων) οὐδὲνταλαμβάνειν τάληθές· ὁ ποιητὴς Ἐπίχαρμος : νοῦς ὄρῃ καὶ νοῦς ἀκούει, τὰ δ' ἄλλα πάντα κωφά καὶ τυφλά· δύμοις καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ἀπόσπ. 4,9· ὁ Ὁμηρος Ἰλ. Ε 127 (ὅρα καὶ εἰσαγωγήν).

σχολῇ, δυσκόλως, ἀκόμη δλιγάτερον.

τὸ λογίζεσθαι, ἡ καθαρὰ πνευματικὴ ἐνέργεια χωρὶς συμμετοχὴν τῶν αἰσθήσεων.

εἴπερ που ἄλλοθι, κεφ. 2, 58 ε.

ὅντα, τὰ ὅντων ὅντα, αἱ ἰδέαι (ὅρα κεφ. 19,74α, ὡς καὶ εἰσαγωγήν).

παραλυπῶ, ἐνοχλῶ.

ἐνταῦθα, κατὰ τὴν ζήτησιν τῶν ἰδεῶν.

τὶ δὲ δὴ τὰ τοιάδε, (λέγεις).

δίκαιοιν αὐτό, αὐτὴ ἡ ἰδέα τοῦ δικαίου ὀνειξάρτητος, χωρὶς κανένα δεσμὸν πρὸς τὸν ἀνθρωπὸν, τὰ πράγματα κ.λπ.

καὶ ἐνὶ λόγῳ (εἰπεῖν) περὶ τῆς οὐσίας ἀπάντων τῶν ἄλλων, δὲ ἔκαστον τυγχάνει ὅν, δηλαδὴ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον (τί) εἶναι ἔκαστον. Τὸ δὲ ... ὅν ἐπεξῆγει τὸ τῆς οὐσίας.

ὅς ἂν μάλιστα... περὶ οὖν σκοπεῖ, ὅποιος δηλαδὴ ἀπὸ ἡμᾶς περιστέρον καὶ ἀκριβέστερον ἔχει προετοιμασθῆνα ἐννοήσῃ — ἔξετάσῃ — αὐτὸ καθ' αὐτὸ κάθε πρᾶγμα, ἀπὸ δοσα ἔξετάζει, αὐτός...

ἴοι ἂν ἔγγυτατα τοῦ γνῶναι, ἥθελε κατανοήσει κατὰ μεγίστην προσέγγισιν, ἡμπορεῖν νὰ φύάσῃ πλησιέστερα εἰς τὴν γνῶσιν.

παρατιθέμενος ἐν τῷ διανοεῖσθαι, ἔχων ὡς βοηθόν, χρησιμοποιῶν κατὰ τὴν πνευματικὴν του ἐνέργειαν.

εἰλικρινῆς, καθαρός.

ώς ἔπος εἰπεῖν, συντόμως εἰπεῖν, κοντολογῆς.

ὑπερφυῶς ως ἀληθῆ, ἐκτάκτως ἀληθῶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 11.

παρίσταται δόξα, ἐπέρχεται ίδεν, προκύπτει ἀντίληψις.

κινδυνεύει τοι ὡσπερ ἀτραπός τις ἔκφέρειν ἡμᾶς μετὰ τοῦ λόγου ἐν τῇ σκέψει, πλησιάζει βεβαίως νὰ μᾶς φέρῃ εἰς τὸ τέρμα (ἐκφέρω, ἔξαγω ἐκ δυσκόλου θέσεως) — σχεδὸν μᾶς βγάζει ἀπὸ τὴν δύσκολον θέσιν — τρόπον τινὰ μία ἀτραπός, ὅταν τὴν συνοδεύῃ ὁ ὄρθιος λόγος κατὰ τὴν ἔρευναν (καὶ ἡ ἀτραπός αὐτὴ εἶναι ἡ ίδεα, ὡς ἐρμηνεύει ὁ Robin), ὅτι . . .

οὐ μή, μὲ νποτ. ἀρίστ. ἴσχυρὰ ἀρνησις.

εῖδωλα, πλάσματα τῆς φαντασίας.

τὸ λεγόμενον, καθὼς λέγει ὁ κόσμος.

ἔγγιγνεται, ἀπροσώπως, εἶναι δυνατόν.

ἀσχολίαν ἄγω, δὲν ἔχω καιρὸν νὰ ἀσχοληθῶ.

παραπίπτω, ἀκαίρως παρεμβαίνω.

ἔσται (τοῦτο) οὖ... φρονήσεως, ἔλξις ἀντί : φρόνησις, ἐπεξήγησις εἰς τὸ τοῦτο.

λόγος, συζήτησις, ἡ συλλογιστικὴ σειρά.

δμιλῶ, ἔχω σχέσιν, προσέχω, ἀπασχολοῦμαι.

ἀναπίμπλαμαι, μολύνομαι.

ἀπολύω, ἀπελευθερώνω, διέτι τὸ σῶμα εἶναι τὰ δεσμὰ τῆς ψυχῆς.

τοιούτων, μετ' ἄλλων καθαρῶν, ὡς τῶν ίδεῶν.

δι' ἡμῶν αὐτῶν, μὲ μόνην τὴν ψυχήν μας.

ἴσως, (λιτότης) ἀσφαλῶς, χωρὶς ἀμφιβολίαν.

μὴ οὖ... ξ., (φοβοῦμαι) μή.. .

δρθῶς φιλομαθεῖς, οἱ πραγματικοὶ φιλόσοφοι.

παντός γε μᾶλλον, περισσότερον βέβαια ἀπὸ κάθε ἄλλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΜ 12.

ἀφικομένω, (τινὶ ἐκεῖσε) οἱ..., δπου. . .

πολλὴ πραγματεία, ἡ μακρὰ καὶ ἐπίπονος σπουδὴ.

οἱ, ἔγκλ. ἀντὶ οἱ, δοτ. ἀντων. οὖ, ποιητ. αἴτιον, ὑπ' αὐτοῦ.

ῶσπερ κεκαθαρμένη, τρόπον τινὰ καθαρά, σὰν ἀποκαθαρμένη.

λόγος, παράδοσις παλαιὰ τοῦ Ὁρφισμοῦ, τὴν ὑποίαν ἐδέχθησαν καὶ οἱ Πυθαγόρειοι (δρα καὶ 63γ, 69γ, 70γ).

συναγείρομαι, συνέρχομαι, συμμαζεύομαι.

ἀθροίζομαι, συγκεντρώνομαι. 'Ο Σωκράτης διηγείται εἰς βαθυτάτους συλλογισμούς, ὅπότε ἔπαινε πᾶσα ἐνέργεια τῶν αἰσθήσεων, ὅπως συνέβη κατὰ τὴν ἐκστρατείαν εἰς τὴν Ποτείδαιαν : « Συγκεντρωμένος (ὁ Σωκράτης) εἰς μίαν σκέψιν του ἐστέκετο ἀπὸ τὴν αὔγην εἰς τὸ ἔδιον σημεῖον καὶ ἐσυλλογίζετο. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπροχωροῦσεν εἰς τὴν σκέψιν, ἀντὶ νὰ τὰ παρατήσῃ, ἔξηκολούθει νὰ στέκεται καὶ νὰ τὴν ζητῇ. Καὶ εἶχε μεσημεριάσει πλέον, καὶ ὁ κόσμος τὸν ἐπῆρεν εἰδῆσιν καὶ μὲ κατάπληξιν ἀνεκοίνωσεν ὁ ἔνας εἰς τὸν ἄλλον, ὅτι ὁ Σωκράτης ἀπὸ τὸ πρώτον στέκεται ἑκεῖ καὶ παρακολουθεῖ κάποιαν σκέψιν του. Εἰς τὸ τέλος (εἶχε βραδυάσει ἐν τῷ μεταξὺ) μετὰ τὸ δεῖπνον μερικοὶ "Ιωνες ἔσυραν ἔξω τὰ στρώματά των, ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ κοιμηθοῦν εἰς τὰ δροσερά, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ παραφυλάξουν, ἃν θὰ ἔστεκεν ἔτσι ἀκίνητος καὶ τὴν νύκτα. Καὶ αὐτὸς ἔμεινε πράγματι δρομίος, ὡς ποὺ ἔχαραξεν ἡ αὔγη καὶ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος. "Τοτερά ἔκαμε τὴν προσευχήν του εἰς τὸν ἥλιον καὶ ἀπεμακρύνθη » (Πλ. Συμπ. 220 γ, μετάφρ. Συκουντρῆ).

παρασκευάζονθ' ἐαυτόν... οὕτω ζῆν, ἐνῷ ἔνας ἀνθρωπος ἀφ' ἐνὸς παρασκευάζεται εἰς τὴν ζωήν του νὰ ζῇ ἔτσι, ὥστε νὰ είναι δύνατον τὸ δυνατόν πλησιέστερα πρός τὸν θάνατον . . .

διαβάλλομαι, εύρισκομαι εἰς ἔχθραν.

πανταχῆ, κατὰ πάντα τρόπον, ἀπολύτως.

πολλὴ ἀλογία, μεγάλος, χονδροειδής παραχοιγισμός.

ἀπηλλάχθαι, ἐκ τοῦ ἐλπὶς ἐστιν.

παιδικά, τὰ ἐρώμενα, τὰ προσφιλῆ.

εἰς "Αἰδου, π.χ. ὁ Ὁρφεὺς κατῆλθεν εἰς τὸν "Ἄδην χάριν τῆς συζύγου του Εύρυδίκης. 'Ο Ἀχιλλεὺς, ἢν καὶ ἐγνώριζεν, ὅτι θὰ ἀπέθνησκεν, ἐὰν ἐφόρνευε τὸν "Εκτορα, ἐν τούτοις δὲν διστάζει νὰ τὸν φονεύσῃ ἐκδικούμενος τὸν θάνατον τοῦ Πατρόκλου, ἵνα συναντήσῃ εἰς τὸν "Ἄδην—ἔστω καὶ νεκρὸς — τὸν ἀγαπημένον φίλον του.

ἐντεύξεσθαι, ἐπεξήγησις εἰς τὸ ταῦτα.

ἄλλ' ἦ, ἦ, παρά.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν 13.

δν ἀν ἴδης, ἐπεξήγησις εἰς τὸ τοῦτο.

οὐκ ἄρ' ἦν, ὁ συνδ. **ἄρα** μὲ παρατ. σημαίνει γνῶσιν ἀληθείας, τὴν ὅποιαν δὲν γνωρίζομεν, ἐπομένως δὲν ἔτο (δπως ἐνομίζομεν) φιλόσοφος

φιλότιμος, φιλόδοξος.

τὰ ἔτερα, τὸ ἔτερον, ὁ πληθυντικὸς ἵσως, διότι πολλὰ εἶναι τὰ εἰδή του φιλοχρημάτου καὶ φιλοτίμου.

ἡ δονομαζομένη, ἡ λεγομένη, ποὺ τὸ κοινὸν θεωρεῖ.

οἱ οὗτω διακείμενοι, οἱ ἔχοντες αὐτὰς τὰς ἀρχὰς (τὰς ὅποιας ἀνωτέρω ἔξεισαμεν), δηλ. οἱ φιλόσοφοι.

σωφροσύνη, ἐγκράτεια.

πτοοῦμαι, παραφέρομαι ἀπὸ τὸ πάθος.

δλιγώρωας ἔχω, διλιγώρω, ἀδιαφορῶ, παραμελῶ.

κοσμίως ἔχω, εἰμαι κόσμιος, εἰμαι ἐγκρατής.

μείζονα κακά, π.χ. ἀτίμωσις, δουλεία, αἰχμαλωσία, κ.τ. ὅμ. κόσμιος, φρόνιμος, ἐγκράτης.

τὸ πάθος, τὸ πάθος τὸ περὶ τὴν εὐήθη (μωράν) ταύτην σωφροσύνην συμβαίνει αὐτοῖς (εἶναι) ὅμοιον τούτῳ· ἂν καὶ λέγομεν, ὅτι τοῦτο βέβαια εἶναι ἀδύνατον — ὅτι δηλαδὴ οἱ ἐγκρατεῖς εἶναι σώφρονες ἀπὸ κάποιαν ἀκολασίαν — , ἐν τούτοις ὅμως συμβαίνει εἰς αὐτούς, οἱ ὄποιοι ἀσκοῦν τὴν ἀνόητον ταύτην σωφροσύνην, νὰ εἶναι τὸ πάθημά τους ὅμοιον — ἀνάλογον μὲ τοῦτο... δηλαδὴ νὰ εἶναι σώφρονες ἀπὸ ἀκολασίαν... .

ἔοικε γάρ, ναί, φαίνεται, ἔτσι πράγματι φαίνεται.

μὴ γάρ..., (φοβοῦμαι), φοβοῦμαι μήπως πράγματι.

αὕτη, ἔλξις πρὸς τὸ κατηγορ. ἡ ὁρθὴ ἀλλαγή γῆ.

καταλλάττομαι, ἀνταλλάσσω, τὸ ἀπαρέμφ. ἐπεξ. τοῦ αὗτη. δρθόν, γνήσιον, ἀκίβδηλον.

ταῦτα καταλλάττεσθαι, τὸ ἀπαρεμφ. παθητικόν.

τούτου, γεν. τοῦ τιμήματος.

ώνομενα, παθητ. ἀγοραζόμενα.

πιπράσκω, πωλῶ (πρατήριον, μεταπράτης).

προσγίγνομαι, προστίθεμαι.

ἀπογίγνομαι, ἀποχωρίζομαι, ἀφαιροῦμαι. Ή μετάφρασις τοῦ δυσκόλου τούτου χωρίου ἔχει ὡς ἔξῆς : φοβοῦμαι μήπως πράγματι τοῦτο δὲν εἶναι ὁ ὁρθὸς τρόπος ἀνταλλαγῆς πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἀρετῆς, τὸ νὰ ἀνταλλάσσῃ δηλαδὴ κανεὶς ἥδονάς μὲν ἥδονάς καὶ λύπας μὲν λύπας καὶ φόβον μὲ φόβον καὶ μεγαλύτερα μὲ μικρότερα σὰν νομίσματα· ἀλλὰ ἔκεινο μόνον εἶναι ὁρθὸν νόμισμα, μὲ τὸ ὄποιον πρέπει δλα αὐτὰ νὰ ἀνταλλάσσωνται : ἡ φρόνησις καὶ τοῦτο προσδιορίζει τὴν ἀξίαν αὐτῶν καὶ μὲ αὐτὸ

πράγματι ἀγοράζονται καὶ πωλοῦνται δλα, καὶ ἡ ἀνδρεία, καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ δικαιοσύνη, καὶ μὲν λόγον ἡ ἀλήθης ἀρέτη, μόνον μετὰ τῆς φρονήσεως ἀποκτᾶται, εἴτε προστίθενται εἴτε ἀφαιροῦνται καὶ αἱ ἥδοναι καὶ οἱ φόβοι καὶ δλα τὰ ἄλλα παρόμοια.

χωριζόμενα, ὁνομ. ἀπόλυτος, ἡ μετοχὴ ὑποθετική.

σκιαγραφία, σκιᾶς εἰκών, ἀπατηλὴ εἰκών.

ἀνδραποδώδης, δουλοπρεπής, ἀντάξιος δούλων.

κάθαρσις, ἀποκάθαρσις (ἡθική).

καθαρμός, ἔξαγνισμός, μέσον καθάρσεως.

τελεταῖ, τὰ μυστήρια.

καθίστημι, ἰδρύω.

φαῦλος, τυχαῖος, ἀσοφος.

πάλαι, κεφ. 8, 63 γ κτλ.

αἰνίττομαι, δι' αἰνιγμάτων, συμβολικῶς ὑποδηλῶ.

ἀτέλεστος, ἀμύντος, ἀκατήχητος.

τετελεσμένος, (τελετή) μεμυημένος.

ναρθηκοφόρος, ὁ φέρων θύρσον κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Βάκχου, ὡς θιασωτῆς τοῦ θεοῦ· θύρσος δὲ εἶναι ράβδος ἐκ νάρθηκος, φυτοῦ καλαμοειδοῦς, ἐστεμμένη εἰς τὴν κορυφήν.

βάκχοι, οἱ μετέχοντες τῶν μυστηρίων τοῦ Βάκχου, οἱ θεόπνευστοι.

παῦρος, δλίγος.

Τὸ νόρμα τῆς φράσεως : ν α ρ θ η κ ο φ ό ρ ο i . . . π α û ρ ο i εἶναι τοῦτο, δτι δηλ. τὰ ἔξωτερικὰ σύμβολα τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου δὲν σημαίνουν, δτι καὶ ὁ μεταχειριζόμενος αὐτὰ ἐμπνέεται πράγματι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ἀνάλογος εἶναι καὶ ἡ φράσις τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου « πόλλοι μέν εἰσι κλητοί, δλίγοι δὲ ἐκλεκτοί » (Μάρκ. 20, 16), ὡς καὶ τὸ κοινόν : τὸ ράσσο δὲν κάνει τὸν παπᾶ. Ἡ φράσις εἶναι παλαιός στίχος ἐκ τῆς Ὁρφικῆς διδασκαλίας, ἡ ὁποία περιέπεσεν εἰς παροιμίαν. Τὰς ἱδέας τῶν Ὁρφικῶν περὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς τύχης τῆς ψυχῆς, περὶ ἐγκρατείας, περὶ μυήσεως καὶ καθαρμοῦ, τὰ ὅποια ὡφείλον νὰ ἐγγυῶνται διὰ τὴν εἰς τὸν "Ἄδην μεταβαίνουσαν ψυχὴν ἐν ταξίδιον χωρὶς κινδύνους μὲν εύτυχες τέρμα πλησίον τῶν θεῶν, εἰχον δεχθῆ καὶ οἱ Πυθαγόρειοι (δρα καὶ 63 γ 67 γ, 70 γ).

γενέσθαι, **γενέσθαι** (εἰς) ὄν.

ἀνύτω, κατορθώνω.

σαφές, τὸ ἀληθές, τὴν ἀλήθειαν.

εἰκότως, συνδετέον πρὸς τὸ οὐ χαλεπῶς φέρω.
εῦ ἂν ἔχοι, καλῶς θὰ εἶχε, θὰ ἤμουν εὐχαριστημένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 14.

εύθύς, ἀσυνδέτως, ἐπεξήγησις.

πνεῦμα, πνοή, ἄνεμος.

καπνός, ὅμοιωσις ἐξ Ἰλ. Ψ 100 «ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἡύτε καπνὸς ὥχετο...».

διαπτομένη, διαπέτομαι, πετῶ ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ἐξαφνίζομαι.

παραμυθία, παρηγορία, παραμυθητικοὶ λόγοι (ὅρα καὶ δια μυθοὶ ο γῶ ὀλίγον κατωτέρω), κατ' ἀλλούς πειθώ, ἀπόδειξις διὰ μαρτυρίῶν.

πίστις, βεβαίωσις, ἐπιχείρημα, ἀπόδειξις.

ἔστι, διαρκῶς ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ.

δύναμις, δύναμις ζωῆκή.

φρόνησις, ἡ δύναμις τοῦ νοεῖν. 'Η ἀθανασία τῆς ψυχῆς, ὡς καθορίζεται ἐδῶ, ἔχει ὅντως ἀξίαν, διότι ἡ ἀπλῇ ὑπαρξία τῆς ψυχῆς, ὡς παρ' Ὁμήρῳ, ὅπου τὰ εἰδῶλα, διὰ νὰ ἐννοοῦν, πρέπει νὰ πίουν αἷμα, δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἀξίαν.

διαμυθολογῶ, διηγοῦμαι μύθους, συζητῶ μὲ μύθους, ρίψοικινδυνεύω συζητῶν μὲ βάσιν μερικὰς ὑποθέσεις. "Ἄξιον σημειώσεως εἶναι τοῦτο ἐδῶ· ὅτι δηλ. ὁ Πλάτων ἐπίτηδες μεταχειρίζεται τὰς λέξεις παραμυθία καὶ διαμυθοὶ ο γῶ μεν μὲ λεπτήν σημασιολογικὴν ἀπόχρωσιν, διὰ νὰ δείξῃ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν αὐστηρῶς λογικὰς ἀποδείξεις, ἀλλ' ἀληθοφανεῖς (εἰκὸς οὕτως ἔχειν). Πίστιν θέλει νὰ ἐμπνεύσῃ καὶ ἡ ἀπόδειξις του εἶναι περισσότερον ἡθικὴ παρὰ θεωρητικὴ (ὅρα κεφ. 5, 61 καὶ κεφ. 13 69 γ).

καμψιδιοποιός, ἐδῶ ὁ Πλάτων ὑπαινίσσεται εἴτε τὸν Ἀριστοφάνη, ὃ ὅποιος ἐγέλοιοποίει τὸν Σωκράτη εἰς τὰς Νεφέλας (1484 κ. ἔκ.) εἴτε τὸν Εὔπολιν λέγοντα: μισῶ τὸν Σωκράτη τὸν πτωχὸν ἀδολέσχην.

ἀδολεσχῶ, φλυαρῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 15.

αὐτὸς·τῆδε πη, τὸ αὐτὸς ἀναφέρεται εἰς τὰ προηγούμενα, τὸ δὲ τῇ δέ πη εἰς τὰ ἐπόμενα.

παλαιὸς λόγος, παλαιὸς δοξασία, παράδοσις (τῆς μετεμψυχώσεως ἢ μετενσωματώσεως). "Αν καὶ τὸ ἐπόμενον (70ε) μᾶς ὑπενθυμίζει τὸ δόγμα τοῦ Ἡρκαλείτου, ὁ Πλάτων ἐννοεῖ ἐδῶ τὴν διδασκαλίαν τῶν Ὀρφικῶν καὶ Πυθαγορέων (ὅρα καὶ 63γ, 67γ, 69γ). Τὸ αὐτὸ περὶ μετεμψυχώσεως ἐπίστευον καὶ οἱ Αἰγύπτιοι.

μεμνήμεθα, ἐνθυμούμεθα.

ἄλλο τι, ἄλλο τι (ἐστὶν) ἢ...

τοῦ ταῦτ' εἶναι, τοῦ ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει, ὅτι δηλ. ὁ θρῦλος εἶναι δρόσος.

λόγος, ἐπιχείρημα, ἀπόδειξις.

κατ' ἀνθρώπων, ἐν σχέσει πρός... ὅσον ἀφορᾷ τοὺς...

κατὰ ζῷων καὶ φυτῶν, ὁ Πλάτων δὲν θέλει νὰ ἀποδώσῃ ἀθανασίαν εἰς τὰ ζῷα καὶ φυτά, ἀλλὰ θέλει νὰ δεῖξῃ ὅτι ὁ νόμος τῆς γενέσεως ἔκ τῶν ἐναντίων εἶναι γενικός.

αἰσχρός, ἀσκημός.

ἔχω, γνωρίζω, κοινῶς κατέχω, τὸ ξέρω καλά.

ἔξι ἐναντίων τὰ ἐναντία, τοῦτο ἥδη ἥτο δόγμα τῶν Ἡρακλειτείων. δυοῖν δυοῖν, παράθεσις πληθυντικοῦ (ἐναντίων).

μεταξύ, μεταξὺ μείζονος καὶ ἐλάσσονος.

τὸ μέν... τὸ δέ... τὴν μὲν μίαν γένεσιν... τὴν δὲ ἄλλην.

διακρίνω — συγκρίνω, χωρίζω - ἐνώνω.

καν..., καὶ (λέγομεν) ἀναγκαῖον ἂν εἶναι οὕτως ἔχειν.

Κ Ε Φ Α Λ Α I O N 16.

ἔγρηγορέναι — καθεύδειν, ἀγρυπνεῖν - κοιμᾶσθαι.

καὶ αἱ γενέσεις..., καὶ αἱ γενέσεις αὐτοῖν εἰσι δύο μεταξύ δυοῖν δυοῖν.

συζυγία, ζεῦγος.

τὴν μὲν — τὴν δέ, ἐπιμερισμὸς εἰς τὸ τὰς γενέσεις.

καταδαρθάνειν — ἀνεγείρεσθαι, κοιμᾶσθαι - ἀγρυπνεῖν, ὕπνος - ἔγρήγορσις.

τοῖν, χρῆσις τοῦ ἀρσεν. ἄρθρου ἀντὶ τοῦ θηλυκοῦ.

ταύτη, ἐδῶ, εἰς τὸ σημεῖον αὐτό.

ἀναβιώσκεσθαι, ἀναβίωσις, τὸ νὰ ξαναζῇ κανείς.

ἔδόκει, ὁ παρατατ., διότι ἀποβλέπει εἰς κεφ. 15 70γ δ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 17.

ἀδίκως, χωρὶς λόγου, χωρὶς αἰτίαν.

ἀνταποδίδωμι, ἀμετάβ. ἀντιστοιχῶ.

ώσπερεὶ κύκλῳ περιιόντα, τρόπον τινὰ διαγράφοντα κυκλικὴν τροχιάν.

ἀνακάμπτω, (πάλιν. πλεονασμὸς) ἀμετάβ. ἐπανέρχομαι, ἐπιστρέφω. τελευτῶντα, ἐν τέλει, εἰς τὸ τέλος.

οἶον, παραδείγματος χάριν.

λῆρος, ἀρσ. (παραλήρημα) φλυαρία, ἀνοησία, ἀφέλεια παιδαρίωδης.

τὸν Ἐνδυμίωνα, τὸν θρῦλον τοῦ Ἐνδυμίωνος. Οὐ Ενδυμίων, βοσκὸς ὡραῖος, ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸν Ὀλυμπὸν, ὃπου προσείλκυσε διὰ τὴν ὡριάστητά του τὴν προσοχὴν τῆς Ἡρας. Διὰ τοῦτο ἔξεδιώγθη ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ ἐτιμωρήθη ὑπ’ αὐτοῦ εἰς αἰώνιον ὅπνον.

οὐδαμοῦ ἄν φαίνοιτο, δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ φανῇ, δὲν θὰ ἡμποροῦσε νὰ συμβῇ, δὲν θὰ είχεν καμμίαν ἀξίαν.

Ἄναξαγόρας, ὁ Κλαζομένιος, γεννηθεὶς περὶ τὸ 500 π.Χ. Διάσημος φιλόσοφος, μαθηματικὸς καὶ ἀστρονόμος, ἐγκατασταθεὶς ἐν Ἀθήναις τῷ 460 π.Χ. περίπου. Οὗτος εἶπε τὸ περίφημον: «πάντα χρήματα ἦν ὁμοῦ, εἴτε νοῦς ἐλθὼν αὐτὰ διεκόσμησε». Δηλαδὴ ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν χάρις ὁ Νοῦς (τό πνεῦμα) ὠργάνωσε τὸν κόσμον ἀρμονικῶς (ὅρα καὶ εἰσαγωγή).

ἐκ τῶν ἀλλων, οὐχὶ ἐκ τῶν τεθνεώτων.

τὶς μηχανή... ποῖος τρόπος θὰ ὑπῆρχε νὰ μή..

παντὸς μᾶλλον, περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο (κεφ. 11, 67β)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 18.

ἔνι λόγῳ (ὑπομνήσω σε), μὲ μίαν ἀπόδειξιν...

αὐτοί, μόνοι των.

ἐπιστήμη, ἀκριβής γνῶσις, ἀληθής γνῶσις, γνῶσις.

δρθὸς λόγος, δρθὸς συλλογισμός, δρθή κρίσις.

ἐπειτα, μετὰ τὸ γενικὸν μὲν, θέτει τὸ ἐπειτα εἰδικεύων τὸ παράδειγμα, ἀντὶ νὰ θέσῃ δὲ.

διαγράμματα, γεωμετρικὰ σχήματα. Ο Πλάτων ὑπαινίσσεται διπλά σε τοῦ «Μένωνι» κεφ. 15—21, 80 δ—86γ ἀναφέρεται: Δοῦλος τοῦ

Μένωνος ἔρωτώμενος καταλλήλως ὑπὸ τοῦ Σωκράτους εὑρίσκει ἀληθείας γεωμετρικάς, ὡς νὰ εἴχε διδαχθῆ γεωμετρίαν.

κατηγορεῖ, ἀποδεικνύει (ό δցων ἐπὶ τὰ διαγράμματα).

μαθεῖν, νὰ μάθω, νὰ ἀκούσω τοῦτο... δηλ. νὰ ἀναμνησθῶ. γάρ, ὁ γάρ ἐδῶ εἶναι ἐπεξηγητικός.

ἐπίστασθαι, ἐν τῇ διανοίᾳ λαβεῖν, νὰ τὸ ἐγνώριζε.

ἢ ἄλλην τινὰ αἰσθησιν λαβών, ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως ἀντιληφθείει.

οὐ μὴ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη, που δὲν εἶναι ἀντικείμενον τῆς αὐτῆς γνώσεως.

οὐ τὴν ἔννοιαν ἔλαβεν, τὸ ὄποιον συνέλαβε μὲ τὸν νοῦν του. παιδικά, κεφ. 12, 68 α.

ἔγνωσαν — ἔλαβον, γνωμικοὶ ἀόριστοι.

γεγραμμένον, ὁ. γράφω, ζωγραφῶ.

ΚΕΦΑΛΙΟΝ 19.

εἴτε ἐλλείπει..., εἴτε τοῦτο ἐλλείπει (ύπολείπεται) τι ἔκείνου κατὰ τὴν δμοιότητα εἴτε μὴ (ἐλλείπει).

ἴσον, ἡ ἰδέα τοῦ ίσου.

δ ἔστιν, τὸ δν, τὸ δντως δν, ἡ ἰδέα.

δν, μετοχὴ ἐνδοτική. Ἐπίσης καὶ δν τα (ταύτα).

ἴσα, ἡ ἰδέα τοῦ ίσου, ὁ πληθ. κατὰ τὰ ίσα πράγματα. ταῦτά τε, τὰ πράγματα.

ἔως ἄν, ἔως ἄν ἔννοήσης, ἐφ' δσον δηλ. ηθελες ἔννοήσει.

ἐνδεῖ (ύποκ. τὰ ίσα - πράγματα —) τι ἔκείνου, εἶναι κατὰ τι κατώτερα ἔκείνου (τῆς ἰδέας τοῦ ίσου).

τῷ, τῷ εἰναι, δηλ. ὡς πρὸς τὸ νὰ εἶναι.

οἷον ἄλλο τι τῶν δντων, τρόπον τινὰ κάτι ἄλλο ἀπὸ τὰ δντα ἔκεινο, τὸ δν, ἡ ἰδέα.

προσέοικα, προσομοιάζω.

τὰ ίσα, τὰ ίσα πράγματα.

δρέγομαι, ἐπιθυμῶ, ποιῶ (δρεξις).

ταῦτὸν δὲ πάντα ταῦτα, τὸ αὐτὸ δχνεῖ δι' δλας τὰς αἰσθήσεις, δὲν ὑπάρχει κκμπίνα διαφορά...

τὰ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν (ίσα), τὰ αἰσθητὰ ίσα.

ἀνοίσειν, βραχ. ἀντί: ἀναφέροντες ἐννοήσειν, νὰ συγχρίνωμεν, νὰ συσχετίσωμεν

γενόμενοι εύθυνοι, εύθυνοι μόλις ἐγεννήθημεν.
πρὸ τούτων, τοῦ ὥρᾶν, ἀκούειν κλπ.

Κ Ε Φ Α Λ Α I O N 20.

αὐτὴν, τὴν ἐπιστήμην, τὴν γνῶσιν.

τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἔλαττον, ἀντὶ νὰ εἴπῃ τὸ ἄνισον.

ἐπισφραγίζομαι, ἐπιθέτω τὴν σφραγῖδα, ἐπιθέτω ὡς σφραγῖδα
ἔδω: δίδω τὸ χαρακτηριστικὸν ὄνομα, τὸν χαρακτηριστικὸν ὄνον.
τοῦτο δὲ ἔστι, αὐτὸ ποὺ ὑπάρχει, τὸ ὄν, ἡ ἴδεα.

καὶ... ἀποκρινόμενοι, κατὰ τὴν διαλεκτικὴν μέθοδον τῆς φιλο-
σοφικῆς ἐρεύνης, τὴν ὄποιαν χαρακτηρίζει ἡ ἐρωταπόκρισις.

ἐκάστοτε, εἰς ἐκάστην γέννησιν.

γίγνεσθαι, ἐκ τῶν προηγ. νοητέον τὸ ἀνάγκη (ἔστι).

ἀπόλλυμι, λησμονῶ, κοινῶς χάνω, ξεχάνω.

ἀναλαμβάνω, ἀνακτῶ.

δυνατὸν γάρ δὴ τοῦτό γε ἐφάνη, κεφ. 18 καὶ 19.

οὐδὲν ἂλλ' ἢ..., οὐδὲν δῆλο (ποιοῦσιν) ἢ...

Κ Ε Φ Α Λ Α I O N 21.

δίδωμι λόγον, δίδω λόγον διατί, δικαιολογῶ.

πολὺ μᾶλλον, πολὺ περισσότερον, πολὺ τούναντίον.

τηνικάδε, αὐτὴν τὴν ὥραν, κοινῶς τέτοια ὥρα, (μετὰ τὴν θά-
νατον τοῦ Σωκράτους, διότι μόνον οἱ φιλόσοφοι εἶναι εἰς θέσιν νὰ δικαιο-
λογοῦν περὶ ὅν ἐπίστανται).

ἐν ἀνθρώπου εἶδει, ἐν ἀνθρωπίνῃ μορφῇ.

φρόνησις, κεφ. 14, 70 β.

εὶ μὴ ἄρα, ἐκτὸς ἐὰν τυχόν, ἐκτὸς ἐὰν ἵσως.

ἐν... χρόνῳ, ἔξυπακούεται ἢ ἐν τῷ γίννεσθαί.

Ἐλαθον... οὐδὲν εἰπών, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσω εἰπον κάτι ὅνει
περιεχομένου, δὲν εἰπον τίποτε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 22.

ἀναφέρω, κεφ. 19, 75 β.
 ἀπεικάζω, συγκρίνω, παρομοιάζω, παραβάλλω.
 ἄλλως, εἰς μάτην.
 ταῦτα... τάδε, αἱ ιδέαι... αἱ ψυχῆι (ἢ προῦπαρχεῖς τῆς ψυχῆς)
 ὑπερφυῶς, κεφ. 10, 66 α.
 εἰς... καταφεύγει δὲ λόγος, ὡραῖς τελειώνει ἢ συζήτησις
 (τὸ ἐπιχείρημα, ἢ ἀπόδειξις).
 καρτερώτατος, λίαν λισχυρογνώμων, λίαν ἐπίμονος.
 οὐκ ἔνδεῶς, λιτότης, ἀρκούντως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 23.

ἔνέστηκεν, ὑφίσταται ὡς κάλυμμα, ἐναντιώνεται.
 διασκεδάνυμαι, διασκορπίζομαι, ἔξαφανίζομαι.
 τοῦ εἶναι, τῆς ὑπάρξεως.
 τοῦτο, δὲ διασκεδασμός.
 ἀλλοθέν ποθεν, ἐκ στοιχείων διαφορετικῶν ἀπὸ ἐκεῖνα, ποὺ συνί-
 σταται τὸ σῶμα.
 ὥσπερ ἡμισυ, τρόπον τινὰ τὸ ἡμισυ.
 τέλος ἔχειν, νὰ εἶναι τελεία.
 συντίθημι εἰς ταύτον, συνενώνω, συνδυάζω.
 αὐθις γίγνεσθαι, νὰ ἐπανέρχεται εἰς τὴν ζωήν.
 ὅπερ λέγεται, (ἀντὶ παρωχημένου), ὅπως ἔχομεν εἴπει..

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 24.

διαπραγματεύομαι, συζητῶ, ἔξετάζω.
 ἔτι μᾶλλον, ἀκόμη διεξοδικώτερον (ἢ πρότερον).
 δέδοικα τὸ τῶν παίδων, κατέχομαι ἀπὸ τὸν φόβον, τὸν συνήθη
 εἰς τὰ παιδιά.
 διαφυσῶ, φυσῶ κατὰ διαφόρους διευθύνσεις. διασκορπίζω.
 ἄλλως τε καί, καὶ μάλιστα.
 πνεῦμα, ἄνεμος.
 ἐπιγελῶ, γελῶ ἐπιδοκιμάζων.
 ἐν ἡμῖν, ἐννοεῖ πάντας τοὺς παρόντας.

μορμολύκειον, κιυρίως τὸ προσωπεῖον, μὲ τὸ ὄποῖον ἐφόβιζον τὰ παιδιά, φόβητρον, κοινῶς σκιάχτρο.

ἐπάρδω, ἥδω ὡς ἐπωδήν· ἐπωδαὶ δὲ ἡσαν ἄσματα μαγικὰ ἢ λόγοι, δι’ ὅν ἐθεραπεύοντο νόσοι, τραύματα κλπ. ὅπως τὰ σημερινὰ ξέρκια. ‘Ο Πλάτων ἐδῷ ἐννοεῖ τοὺς φιλοσοφικοὺς λόγους πρὸς θεραπείαν νοσούσης ψυχῆς.

ἔξεπάρδω, θεραπεύω μὲ ἐπωδάς.

ἐπωδός, ὁ θεραπεύων μὲ ἐπωδάς, ὁ μάγος.

βαρβάρων, ὁ Πλάτων δὲν ἀνεγνώριζεν ἐθνικὰς διαφορὰς εἰς τὴν ἐπιστήμην. ‘Ο ἔδιος ἀπῆλθεν εἰς Αἴγυπτον πρὸς σπουδὴν.

ζητεῖν, νὰ ἔξετάζετε αὐτὸ τὸ ζήτημα.

ὑπάρξει, ἀπροσώπ. θὰ γίνουν.

ἀπολείπω, ἀφήνω τι ἀτέλεστον ἢ ἄρρητον, διακόπτω.

εἴσοι ἡδομένῳ ἐστίν, ἐὰν σου εἶναι εὐχάριστον.

πῶς γάρ οὐ μέλλει (μοι ἡδομένῳ εἶναι), καὶ διατὶ ὅχι; πῶς νὰ μὴ μοῦ εἶναι (εὐχάριστον);

Κ Ε Φ Α Λ Α I O N 25.

έαυτούς, αὐτοπαθ. ἀντων. γ' προσώπ. ἀντὶ α' ἡμᾶς αὐτούς.

συνθέτω, διαφέρει τοῦ προηγουμένου συντιθέντι, διότι ἡ σύνθεσις ἔξαχολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ.

φύσει, ἀνήκει εἰς τὸ ἐπόμενον προσήκει.

ταύτη ἥπερ, ἔτσι, ὅπως ἀκριβῶς, καθ' ὃν ἀκριβῶς τρόπον.

εἶπερ τῷ ἀλλω, κεφ. 2, 58 ε.

ἀεὶ κατὰ ταύτα καὶ ὡσαύτως ἔχει. Μὲ τὸν τεχνικὸν τοῦτον ὅρον ὁ Πλάτων χαρακτηρίζει πάντοτε τὰς ἰδέας κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ αἰσθητά: τὰ ἄλλοτε ἄλλως (ἔχοντα) καὶ μηδέποτε κατὰ ταύτα, εἶναι πάντοτε τὰ ἰδια μὲ τὸν ἔαυτὸν τοὺς καὶ ὁ τρόπος τῆς ὑπάρξεως τῶν εἶναι ἔνας καὶ ὁ ἔδιος, εἶναι ἀναλλοίωτα αἰωνίως, εἶναι πάντοτε τὰ ἰδια καὶ τὸν ἔδιον τρόπον ἔχουν πάντοτε. “Ορα καὶ 78 δ.

δέ, ἐπαναλαμβάνεται ὁ δὲ πρὸς ἔξαρσιν, ἀντιθέτως.

ἴωμεν, ἐπανίωμεν.

ἔφ' ἄπερ (ἥλθομεν) ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ κεφ. 10, 65 β ε. κ. ἔ.

αὐτὴ ἡ οὐσία, ἡς λόγον δίδομεν τοῦ εἶναι, αὐτὴ ἡ οὐσία (ἡ ἰδέα, ἡ πραγματικότης), διὰ τὴν ὑπαρξιν τῆς ὄποιας δίδομεν λόγον

αὐτὸς ἔκαστον, ὃ ἔστιν, τὸ δὲ κάθε μία πραγματικότης, ποὺ
ὑπάρχει, τὸ δὲ καὶ τὸ τοῦ ἔκαστον εἶναι καθ' ἑαυτό, τὸ δὲ τῶν δὲ.

ἐνδέχομαι, ἐπιδέχομαι.

ἢ, ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἐρώτησις ἀκριβέστερον ὑπὸ ἄλλην μορφήν.
μονοειδές, ἀπλοῦν, ἀσύνδετον.

οὐδέποτε οὐδαμῆ οὐδαμῶς οὐδεμίαν, ἐπισώρευσις κατὰ πλεο-
νασμὸν ἀρνήσεων πρὸς ἔξαρσιν τοῦ ἀναλοιώτου.

τῶν ἐκείνοις διμωνύμων, τῶν ὅμωνύμων μὲν ἐκείνας (τὰς ιδέας).

πᾶν τούναντίον, δλως ἀντιθέτως

οὐκ ἔστιν (ἄλλο τι) **ὅτῳ** (δοτ. δργαν.).

ἐπιλαμβάνομαι, ἀπτομαι, συλλαμβάνω, ἀντιλαμβάνομαι.

ἀειδής, ἀόρατος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 26.

τίθημι, ὑποθέτω, παραδέχομαι; ἐπὶ α' καὶ β' προσώπου μετὰ τῶν
βούλει, βούλεσθε, θέλετε, τίθεται ὑποτάκτική.

ἔχον, (θῶμεν)

ἄλλο τι, (ἔστιν ἢ).

ἥμων αὐτῶν, οὐχὶ αὐτοπαθής ἀντωνυμία.

τῷ εἴδει, μὲν δρθρον, διέτι ήδη ἐμνημόνευσε τὴν λέξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 27.

πάλαι, ως ἐν κεφ. 10, 65 β καὶ ἔξῆς.

προσχρῶμαι, χρησιμοποιῶ προσέτι, διότι δύναται νὰ ἔξετάζῃ
ἡ ψυχὴ καὶ ἀνευ τῆς συνεργασίας τοῦ σώματος (κεφ. 10, 65 γ).

τὸ διά τοῦ σώματος, (σκοπεῖν), δηλ. τὸ δι' αἰσθήσεως.

ἱλιγγιῶ, (ἱλιγγος), ζαλίζομαι.

τοιούτων, δηλ. πλανωμένων καὶ ταραττομένων.

πλάνος, περιπλάνησις.

ἐκεῖνα, τὰ δὲ τῶν δὲ τὰ, αἱ ιδέαι.

συγχωρῶ, συμφωνῶ.

δλω καὶ παντί, καὶ εἰς τὸ σύνολον καὶ εἰς τὰ μέρη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 28.

πεφυκέναι, πεφ. (τοιοῦτον) οἶνον ἄρχειν...
ξυμβαίνει, ἔξαγεται ως ἀναγκαῖον συμπέρασμα.
νοητόν, τὸ νοοῦν (ἐνεργητικόν), ἀνόητον, τὸ μὴ νοοῦν.
αὖ, πῶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 29.

τὸ παράπαν, ἐπίρρημα: παντελῶς.
ἐν δρατῷ, (τόπῳ), ἐννοεῖ τὸν τάφον.
διαπίπτω, διαλυόμενος καταρρέω, διαρρέω.
διαπνέομαι, διασκορπίζομαι ως καπνός, ἔξχρονίζομαι. Τὰ τρία
 ἀπαρέμφατα ἀποτελοῦν κλίμακα ἀποσυνθέσεως.
ἐπιεικῶς, ἀρκετά, λίαν.
ἐπιμένω, παραμένω, διατηροῦμαι.
καὶ, φυσική σειρά: καὶ ἐὰν μὲν τις.
χαριέντως ἔχω τὸ σῶμα, ἔχω ἀνθηρὸν καὶ χαριτωμένον τὸ σῶμα.
ώρα, ἡ ἀκμὴ τῆς ήλικίας, ἡ ὥριμότης.
καὶ πάνυ μάλα (συχνὸν ἐπιμένει χρόνον).
συμπίπτω, συμμαζεύματι, μαραίνομαι (μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν
 ἐντοσθίων καὶ π.).

δολίγου (δεῖν) **δλον**, σχεδὸν ὀλόκληρον (τὸ σῶμα).
ταριχευθέντες, ἡ ταρίχευσις ἡτο συνήθης παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις
 (Ἡρόδοτος βιβλ. 2 κεφ. 86...). Τοιαῦτα ταριχευθέντα πτώματα (μού-
 μιες) ὑπάρχουν σήμερον καὶ εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μουσεῖον.
ἀμήχανον δσον, ἀμέτρητον, ἐπ' ἀόριστον.
καὶ ἂν σαπῆ (τὸ σῶμα).
ώς ἔπος εἰπεῖν, τὰν νὰ εἰποῦμε, σχεδόν.
τοιοῦτον ἔτερον, (κεφ. 2,58 δ) δομοιον, ἀνάλογον μὲ τὴν ψυχήν).
γενναῖος, ὑπέροχος, εὐγενής, ἔξαρτος.
εἰς "Αἰδου ώς ἀληθῶς, εἰς τὸν πραγματικὸν "Αδην - καὶ οὐχὶ
 τὸν "Αδην τοῦ πλήθους — 'Ο Πλάτων ὑπανίσσεται ἐδῶ τὴν ἐτυμολογίαν
 τῆς λέξεως "Αἰδης" (ἀειδής), τὸν ὅποιον πιστεύει δητῶς ως ἀειδῆ,
 ἀόρατον, ὅπου ἡ καθαρὰ ψυχὴ εὑρίσκει καταφύγιον πλησίον τοῦ θεοῦ.
Ιτέον, ρημ. ἐπίθ. τοῦ εἵμι, πρέπει νὰ ὑπάγῃ.
διαφυσῶμαι, (κεφ. 24, 77 δ), οἱ παρακ. παριστῶσι λόγω τῆς βε-
 βαιότητος τοῦ λέγοντος τὴν πρᾶξιν ως τετελεσμένην.

πολλοῦ γε δεῖ, πολύ ἀπέχει, κάθε ἄλλο.
 κοινωνοῦσα, διορίζει τὴν προηγουμένην μετοχήν.
 ἔκοῦσα εἶναι, ἔκουσίως τὸ ἀπαρ. πλεονάζει μετὰ τὴν μετοχήν.
 τῷ ὅντι, τῷ ὅντι μελετῶσα ῥᾷδίως τεθνάναι.
 οὐκοῦν, ἐπανέρχεται εἰς τὴν ὑπὸ τῆς παρενθετικῆς: τὸ δὲ οὐ -
 δέν... διακοπεῖσαν πρότασιν: ἐὰν μὲν καθαρά...
 ὑπάρχει αὐτῇ, ἀπροσώπ., τῆς ἐπιτρέπεται, δύναται.
 ἄνοια, ἔλλειψις νοῦ, ἀφροσύνη, παραλογισμός.
 κατὰ τῶν μεμυημένων, ὅσον ἀφορᾶ τοὺς μεμυημένους εἰς τὰ
 μυστήρια, τὰ Ὀρφικὰ (ὅρα καὶ κεφ. 13, 69 γ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 30.

ἐὰν δέ, εἶναι ἀντίθεσις εἰς τὸ προηγούμ. ἐὰν μὲν καθαρά...
 γοητεύω, μαγεύω (ὅρα κεφ. 11, 66 δ.).
σκοτώδης, σκοτεινός.
 αἱρετόν, καταληπτόν, ὅ τι δὲν εἶναι σκοτεινὸν διὰ τὰ μάτια καὶ ἀόρατον, προσιτόν δὲ εἰς τὴν νόησιν καὶ διὰ τῆς φιλοσοφίας καταληπτόν,
 τοῦτο δὲ συνηθισμένη καὶ νὰ τὸ μισῆ καὶ νὰ τὸ τρέμη καὶ νὰ τὸ ἀποφεύγῃ, νομίζεις λοιπόν, ὅτι μία ψυχὴ εἰς τοιαύτην κατάστασιν θὰ ἀποχωρίσθῃ — τοῦ σώματος — καὶ θὰ εἶναι αὐτῇ καθ' ἑαυτὴν ὀλοκάθαρη;
 οἵει..., ἀπόδοσις εἰς τὸ ἐὰν δὲ γε.
εἰλικρινής, καθαρός, ὀλοκάθαρος.
 οὐδ' ὅπωστιοῦν, κατ' οὐδένα τρόπον.
 διαλαμβάνω, πιάνω ἀπὸ τὴν μέσην (ὅρος παλαιστικός).
διειλημμένην, (ἀπαλλάξεσθαι).
 δμιλία, συναναστροφή.
 συνουσία, ἀχώριστος συμβίωσις, συναναστροφή, κοινωνία.
 μελέτη, μέριμνα (διὰ το σῶμα).
 ἔμποιω ἔνυμφυτον, κάνω συμφυές, συγχωνεύω.
 ἔμβριθής, βαρύς, ἐπαχθής.
 μνήματα, μνημεῖα νεκρῶν.
 κυλινδοῦμαι, κυλίομαι, περιφέρομαι, στριφογυρῶ.
σκιοειδῆ φαντάσματα, δημάδεις δοξασίαι περὶ φαντασμάτων, ὡς
 καὶ οἱ παρ' ἡμῖν βρυκόλακες.
εῖδωλα, ὄμοιώματα.

είναι, (εἰκός (έστι)).

τίνω δίκην, δίδωμι δίκην, τιμωροῦμαι.

τροφῆς, γεν. αἵτ. τροφή, ἀγωγή, τρόπος τοῦ βίου.

ἐπιθυμίᾳ, δοτ. αἵτ. ξυνεπακολουθούντος, γεν. ἀντικεμενική.

ἐνδεθῶσιν εἰς σῶμα, δεσμευθοῦν μέσα εἰς τὸ σῶμα, ἐνσαρκωθοῦν (ὅρα κεφ. 15, 70 γ.).

(3)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 32.

εἰς τοιαῦτα ἥθη, εἰς ζῷα ποὺ ἔχουν ἥθη ἀνάλογα μ' ἐκεῖνα...
μελετῶ τι, φροντίζω περὶ τινος, ἀσκῶ τι.

γαστριμαργία, ἀδηφαγία.

ὑβρις, ἀσέλγεια.

εὐλαβοῦμαι, φέρομαι ὡς εὐλαβής, προφυλάττομαι, μὴ διευλαβηθενούς, ἀναιδῶς ζήσαντας.

ἴκτινος, εἶδος οἴραχος, κοινῶς περδικογέρακο.

ἀμέλει, προστακτ. τοῦ ἀμελεῖν, μὴ σέ μέλη, βεβαίως.

ἐπιτηδεύω, ἀσκῶ, οἱ ἀσκήσαντες τὴν κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν ἀρετὴν.

γεγονοῦσα, ἡ ὄποια ἀποκτᾶται.

πολιτικόν, κοινωνικῶς ὠργανωμένον, κοινωνικόν.

μέτριος, χρηστός, μητρημένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 32.

οὐ θέμις, (έστι τινι), δὲν είναι ἐπιτετραμμένον.

φιλομαθής, φιλόσοφος.

καρτερῶ, ὑπομένω σταθερῶς, ἀντέχω εἰς τὰς στερήσεις.

οίκοφθορία, καταστροφή τῆς περιουσίας.

ἀτιμία, ἔλειψις τιμῶν, στέρησις τιμῶν.

ἀδοξία, ἔλλειψις δόξης, ἀσημότητης.

μοχθηρία, ταπεινὴ κοινωνικὴ θέσις.

τοιγάρτοι, διὰ τοῦτο λοιπόν.

ἄπασιν, ἅπ. χαίρειν εἰπόντες.

πλάττω σώματα, φροντίζω νὰ κάμω ὡραῖα σώματα.

αύτοῖς, (τοῖς πλάττουσι σώματα).

λύσις, ἔξιλέωσις, ἀπολύτρωσις.

ταύτη τρέπονται, ἀκολουθοῦν αὐτὴν τὴν ὁδόν.
ἐκείνῃ, τῇ φιλοσοφίᾳ.
ἥ νφηγεῖται, τὴν ὅποιαν ὑποδεικνύει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 33.

παραλαβοῦσα, ὡς παιδαγωγός.
ἀτεχνῶς, ὅλως διόλου, τελείως (κεφ. 2, 59 α).

εἰργμός, εἰρκτή, φυλακή.

τοῦ εἰργμοῦ τὴν δεινότητα κατιδοῦσα ὅτι... πρόληψις, ἀντί:
κατειδοῦσα (ἡ φιλοσοφία), ὅτι τοῦ εἰργμοῦ ἡ δεινότης
δι' ἐπιθυμίας εἰς τὸν, εἶναι δῆλος. ἔργον τῆς ἐπιθυμίας, εἶναι δῆλος.
συνδεδεμένη μὲν τὴν ἐπιθυμίαν.

ώς ἂν... εἴη τοῦ δεδέσθαι, συμπερ. (ώστε μάλιστα ἀν εἶναι τὸν
δεδεμένον ξυλλήπτορα), ὥστε νὰ εἶναι πρὸ παντὸς αὐτὸς ὁ Ἰδιος ὁ δεμέ-
νος συνεργὸς εἰς τὸ δέσιμον του.

παραμυθοῦμαι, παραινῶ μὲν παραμυθητικοὺς λόγους, ἐνθαρρύνω.
σκέψις, παρατήρησις, ἔρευνα.

ἀναχωρῶ, ὑποστρέφω, ὑποχωρῶ, ἀποσύρομαι.

δ, τι, δ, τι τῶν ὄντων.

δι' ἄλλων, δι' ἄλλων μέσων, τῶν αἰσθήσεων, ἀντίθεσις εἰς τό...
αὐτὴ καθ' αὐτήν.

ἐν ἄλλοις δὲ ἄλλο, διάφορον δὲν εἰς διαφόρους περιπτώσεις, ἀντί-
θεσις εἰς τὸ αὐτὸ καθ' αὐτό.

ἥγεται, ἔξαρταται ἀπὸ τὸ παρακελευθερώνη.

ἔπαθεν, γνωμικὸς ἀδριστος.

ῶν, γενικὴ διαιρετική.

οἰον..., ἐπεξήγησις εἰς τὸ τοσοῦτον κακόν.

λογίζομαι, ἀντιλαμβάνομαι, λογαριάζω.

ἄμα τε... καὶ, τὸ σύγχρονον, συγχρόνως καὶ.

οὐχ οὕτως ἔχον, δὲν καὶ δὲν ἔχει οὕτως. 'Ο Πλάτων ἔδω λέγει,
ὅτι μέγιστον κακὸν δὲν εἶναι αἱ συνέπειαι τοῦ πάθους, ἀλλὰ ἡ πλάνη ἡ
ἔμφυτος εἰς αὐτό, δῆτα δῆλος. τὸ ἀντικείμενόν του ἔχει μεγίστην πραγματι-
κότητα καὶ ἀξίαν, ἐνῷ τούναντίον ὡς ὄρατόν οὐδεμίαν τοιαύτην ἔχει.

προσηλῶ, καρφώνω.

προσπερονῶ, καρφώνω μὲν περόνην, προσκολλῶ.

δόμοδοξῶ, ἔχω τὴν αὐτὴν γνώμην.

δόμότροπος, ὁ ἔχων τοὺς αὐτοὺς τρόπους.

δόμότροφος, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν δίαιταν, ἀγωγήν.

ἀναπλέα, (ἀνάπλεως) γεμάτη, μολυσμένη ἀπό...

πίπτειν, λόγῳ τοῦ βάρους, τῶν ὑλικῶν στοιχείων.

ἀμοιρος, ἀμέτοχος.

συνουσία, (κεφ. 30, 81 γ), αἱ γεν. θείοις... ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς λ. συνουσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 34.

οἱ δικαίως φιλομαθεῖς, οἱ γνησίως φιλόσοφοι.

οὐ γάρ, ὅχι βέβαια.

έαυτὴν, τὴν ψυχὴν (πλαγία ἀντανάκλασις).

πάλιν αὖ, πλεονασμός.

ἔγκαταδέω, δένω στερεῶς εἰς τι.

ἀνήνυτος, (ἀνὺ (τ) ω) ἀτελείωτος.

μεταχειριζομένην, μεταχ. (τὴν ψυχὴν) τινὰ ἵστὸν ἐν αντίως Πηνελόπη ἐξήλωνε τὴν νύκτα ὃ τι ὑπρινε τὴν ἡμέραν, ἐνῷ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ὑφαίνει εἰς τὸ σκέπτος τῶν παιῶν τὰ δεσμά, τὰ ὄποια ἡ ἀληθής φιλοσοφία ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σκέψεως προσπαθεῖ νὰ διαλύσῃ (ἔγλωσση).

ἐν τούτῳ οὖσα, ἐνδιατρίβουσα ἐν τούτῳ, προσηλωμένη εἰς αὐτό.

τὸ ἀληθές..., ἐπεξήγησις εἰς τὸ ἐν τούτῳ.

ἀδόξαστον, τὸ μὴ ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς ἀτομικῆς δόξης, αἱ ίδεαι. ἀπηλλάχθαι, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ οἴεται δεῖν.

οὐδὲν δεινόν, (ἐστι), δὲν ὑπάρχει φόβος.

ὅπως μή, μήπως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 63.

τὸ μέν, ἀντίθεσις πρὸς τὸ ἀκολουθον μέντοι.

τοιαῦτ' ἄττα, τέτοια περίπου.

ἄξιόν (ἐστι) κινδυνεῦσαι, ἀξίζει νὰ κινδυνεύσῃ κανεὶς μὴ διαψευσθῇ.

καλός, ὡραῖος, διότι περιέχει ὡραίας ἐλπίδας.

ἐπήδω, κεφ. 24, 77 ε ὑψηλῷ ώς ἐξορκισμόν.

ἡδονὰς — κόσμους, δρα κεφ. 9, 64 δ ε.

είσασε χαίρειν, κεφ. 9, 64 γ, ἐπεριφρόνησεν.

πλέον θάτερον... μᾶλλον τὸ ἀντίθετον, μεγαλύτερον κακόν.

ἡγησάμενος, ἡγησ. ἀπεργάζεσθαι (αὐτοὺς — τοὺς κόδιμους).

σωφροσύνη...ἀληθείᾳ, ἐπεξήγ. εἰς τὸ τῷ αὐτῇ κόσμῳ μω.

καλῆ, τὰ ἐδῶ λεγόμενα εἰναι μία ἀδρά ἀνακεφαλαίωσις τοῦ διαλόγου καὶ μάλιστα τῶν : 63 γ, 64 δ, 69 β, 82 γ, 82ε, 84 β, 107 γ δ, 108 δ κλπ.

οἱ ἄλλοι, οἱ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Φαιδωνος μνημονευθέντες φίλοι.

εἰς αὐθις, ἄλλην φοράν, ἄλλοτε.

ἀνὴρ τραγικός, ἔνας ἥρως τραγῳδίας.

νεκρὸν λούειν, ἐπεξήγ. Τὸ λούειν τοὺς νεκροὺς ἢτο σύνηθες εἰς τοὺς ἀρχαῖους διὰ λόγους θρησκευτικούς, διότι ὁ ἀποθανὼν θάνατος εἰς συνάφειαν πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ἐπομένως ἔπρεπε νὰ εἰναι καθαρὸς (Ὁδυσ. ω 44, Ἡλ. Σ 345, Ἡροδ. βιβλ. 2, 86, Σοφοκλ. Ἀντιγ. 1201). 'Η αὐτή συνήθεια ἐπικρατεῖ καὶ σήμερον παρ' ἡμῖν καθαριζομένων τῶν νεκρῶν δι' οἴνου δέξους κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 64.

εἶεν, καλά, ἔστω· διὰ τοῦ εἰς εἰν ὁ λέγων δηλοῖ συγκατάθεσιν, διὰ νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλο θέμα

ἐπιστέλλω, (ἐπιστολὴ) γράφω, παραγγέλλω, ἀφήνω τὴν τελευταίαν παραγγελίαν.

ὅ, τι δ τι ποιοῦντες.

ἔν χάριτι ποιῶ τινι, χαρίζομαι εἰς τινα, κάνω κάτι διὰ νὰ ἔξυπηρητήσω καὶ εὐχαριστήσω τινά.

καινότερον, ὁ συγκρ. βαθμὸς ἀντὶ τοῦ θετικοῦ.

ὅμῶν αὐτῶν, τῆς ψυχῆς σκοτιά.

διμολογῶ, ὑπόσχομαι, κατ' ἄλλους ἔρμηνευτάς : συμφωνῶ.

ῶσπερ κατ' ἔχνη, τρόπον τινὰ ἀκολουθοῦντες τὰ ἔχνη.

οὐδὲν πλέον ποιήσετε, δὲν θὰ κατορθώσετε τίποτε.

θάπτωμεν... τρόπον, ἡ ταφὴ ἐγίνετο κατὰ δύο τρόπους, ἢ διὰ καύσεως ἢ διὰ κατορύξεως.

ἔγω, ὁ Σωκράτης ἐπίστευεν, δτὶ ἐγ ὡ εἰναι ἡ ψυχὴ καὶ δχι τὸ σῶμα.

διατάττω, διευθύνω.

εἰς μακάρων... εύδαιμονίας, εἰς τόπους εύτυχισμένους, δπου μακάριοι κατοικοῦν (κεφ. 8, 63 γ).

ձլլաց, εἰς μάτην (κεφ. 22, 66 ε).

ἥγγυατο, δρα τὴν λέξιν : δ πατὴρ αὐτοῦ, κεφ. 2, 59 β.

οὗτος μὲν γάρ, (ἥγγυατο).

ἢ μήν, ἀληθῶς.

παραμενεῖν, (με).

ῥᾶσιν φέρω, ὑποφέρω εὔκολώτερον, καλύτερον.

προτίθεμαι τὸν νεκρόν, ἐκθέτω τὸν νεκρὸν κεκοσμημένον πρὸ τῆς ταφῆς.

ἐκφέρω, κάνω τὴν ἐκφορὰν τοῦ νεκροῦ.

καλῶς, ὄρθως, διότι τὸ νὰ λέγῃ ὁ Κρίτων, ὅτι θάπτει τὸν Σωκράτη ἀντὶ νὰ λέγῃ ὅτι θάπτει τὸ σῶμα τοῦ Σωκράτους, δὲν εἶναι ὄρθον.

εἰς αὐτὸ τοῦτο πλημμελές (ἔστι), αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶναι σφάλμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 65.

ἀνίστατο εἰς... βραχυλογία ἀντί : ἀναστὰς ἦει εἰς... ἢ ἀνίστατο καὶ ἦει εἰς ...

τοτὲ δ' αὖ, ως ἐὰν προηγεῖτο τοτὲ μέν.

ἀτεχνῶς, κεφ. 2, 59 α. προσδιορίζει τὸ ὄρφανο.

τὰ παιδία, δρα λέξιν Ξενθίπητη κεφ. 3, 60 α.

οἰκεῖαι γυναῖκες, ἡ Ξενθίπητη καὶ αἱ συγγενεῖς γυναῖκες.

ἐναντίον τοῦ Κρίτωνος, ἐνώπιον τοῦ Κρίτωνος.

καὶ αγιγνώσκω, κατηγορῶ, ἀποδίδω ὡς μομφήν.

ἀρχόντων, τῶν ἐνδεκα, κεφ. 2, 58 δ.

ձլլաց, καὶ ἐξ ձլլων περιπτώσεων.

ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, τῆς φυλακίσεως τοῦ Σωκράτους.

τοὺς αἰτίους, ἐννοεῖ τοὺς κατηγόρους κλπ.

τὰ ἀναγκαῖα, τὸ ἀναπότρεπτον, τὸ μοιραῖον (κεφ. 6, 62 γ).

ἀστεῖος, εὐγενῆς τοὺς τρόπους, (ὅπως εἶναι οἱ ἀστοὶ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἀγροίκους), λεπτός.

λῶστος, ἄριστος, χρυσὸς ἀνθρωπος.

δ ἀνθρωπος, ὁ μέλλων νὰ δώσῃ τὸ φάρμακον.

πίνοντες, τὸ κώνειον.

ἔγχωρεῖ, ἀπροσώπως, ἔξεστι, ὑπάρχει ἀκόμη καιρός.

διφλισκάνω γέλωτα, θεωροῦμαι γελοῖος.

γλίχομαι, ποθῶ, ἐπιθυμῶ ἔξαιρετικά.

οὐδενὸς ἔτι ἐνόντος, ἐνῷ δὲν ὑπάρχει πλέον τίποτε ἐκ τῆς ζωῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 66.

παῖς, ὑπηρέτης τοῦ Κρίτωνος (κεφ. 3, 60 α).

κύλιξ, ποτήριον κυρίως κρασοπότηρον, εύρυ, δίωτον.

ῷ βέλτιστε, φίλτατε, ἀγαπητέ μου, καλέ.

γάρ, ἐπειδή, καὶ αἰτιολογεῖ τὸ τί χρὴ ποιεῖν.

περίειμι, περιπατῶ, περιπατέναι — κατακεῖσθαι, ἀμφότερα ἔχαρτωνται ἐκ τοῦ χρῆ.

αὐτὸς ποιήσει, θὰ ἐνεργήσῃ μόνον του.

δρέγω, (δρυγιὰ) ἔκτεινω, προσφέρω.

ἴλεως, ἴλαρὸς, εὐθυμος, χαρούμενος, γαλήνιος.

τρέω, τρέπουμαι εἰς φυγὴν ἐκ φόβου, οὐδὲν τρέσας, ἀνευ φόβου.

οὐδὲ διαφθείρας οὔτε... προσώπου, καὶ χωρὶς νὰ ἀλλοιώσῃ οὔτε τὸ χρῶμα του οὔτε τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του.

ταυρηδόν, μὲ βλέμμα ταύρου, μὲ βλέμμα ἀτενές.

ἀποσπένδω, προσφέρω σπονδήν.

μέτριος, ίκανός, ἀρκετός.

μανθάνω, ἐννοῶ, καταλαβαίνω.

ἄλλ' εὔχεσθαι γέ που, ἄλλ' ἀφοῦ δὲν ἐπιτρέπεται σπονδή, ἐπιτρεπεται ὅμως τούλαχιστον — νομίζω — ἡ εὔχῃ.

χρὴ (εὕ χε σθα).

ἐπισχόμενος, (τὴν κύλικα), ἀφοῦ ἐκράτησε τὸ ποτήριον εἰς τὰ γείλη του, ἡ ἀφοῦ ἐκράτησε τὴν ἀναπνοήν του ἡ ἀφοῦ ἔμεινεν ἀκίνητος.

εὔκόλως, μὲ ἀταραξίαν, χωρὶς δυστροπίαν.

ἐπιεικῶς, μόλις, ὄπωσδήποτε.

οὐκέτι, (οἶοι τ' ημεν).

βίᾳ ἐμοῦ αὐτοῦ, παρὰ τὴν προσπάθειάν μου νὰ συγχρατηθῶ. ἀστακτὶ ἔχωρει, ἔτρεχαν κρουνηδόν, ποτάμι (οὐχὶ κατὰ σταγόνας)

ἔγκαλυψάμενος, καλύψας διὰ τοῦ ἴματίου τὸ πρόσωπον.

οἶου, διότι τοιούτου.

ἀναβρυχῶμαι, ἐκβάλλω βρυχηθμὸν ὀδύνης, ξεσπῶ εἰς θρήνους.

οὐδένα δντινα οὐ, ἔλεις (οὐδεὶς ήν, δντινα οὐ), πάντας.

κατακλῶ, συντρίβω, ὥργίζω τὴν καρδίαν.

οὐχ ἥκιστα, λιτότης, πρὸ παντός.

πλημμελῶ, κάνω μουσικὸν σφάλμα, μεταφορικῶς ἀμαρτάνω, κάνω ἀνόητα πράγματα.

εύφημια, τὰ καλὰ λόγια ἢ ἡ σιωπή· οἱ παριστάμενοι εἰς θυσίαν ὥφειλον νὰ λέγουν καλὰ λόγια ἢ νὰ σιωπῶσι, μήπως ἀκουστίως εἴπουν δσχημα λόγια. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ θάνατος κατὰ τους Πυθαγορέους ἦτο ἵερά στιγμή, διότι μᾶς φέρει εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὸ θεῖον, ἐπρέσβευον οὗτοι, διότι πρέπει νὰ ἀποθνήσκωμεν ἐν εὐφημίᾳ.

ἔπέχω, κρατῶ, σταματῶ, συγκρατῶ, παύομαι.

οἱ, ἔγκλισις (οἱ), αὐτῷ.

διαλιπών χρόνον, μετὰ πάροδον χρόνου.

οὐκ, εἰς τὸ ἐννοούμενον αἰσθάνεσθαι.

ἐπανιών, προχωρῶν πρὸς τὰ ἐπάνω τοῦ σώματος μὲ τὸ χέρι του. αὐτός, ὁ ὑπηρέτης.

ἥτρον, ὑπογάστριον.

ἐνεκεκάλυπτο, οἱ ἀρχαῖοι ἐσυνήθιζον κατὰ τὰς ἐπιθανατίους στιγμὰς νὰ καλύπτουν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀποθνήσκοντος.

ἀλεκτρυόνα, οἱ θεραπευόμενοι ἐθυσίαζον εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν ἔνα πτεινόν. Ὁ Σωκράτης λοιπὸν ἐπιθυμεῖ νὰ κάμη αὐτὴν τὴν θυσίαν διὰ τοῦ Κρίτωνος εἰς ἐκδήλωσιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν θέὸν τῆς ὑγείας, διότι νομίζει διότι τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου του θεραπεύεται ἀπὸ ὅ τι εἰς τὸν διάλογον ἔχαρακτήρισεν ὡς νόσον: τὴν ἔνωσιν τῆς ψυχῆς μὲ τὸ σῶμα ἔκινηθη, κατελήφθη ὑπὸ σπασμοῦ.

συνέλαβε, ἔκλεισε (ἔπιασε μαζί τὰ χείλη...).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 67.

καὶ ἄλλως, καὶ ἐν γένει, καὶ ἐπὶ πλέον.